

Bijlage

1

Principebesluit gemeente Bloemendaal

Aan burgemeester en wethouders

Portefeuillehouder : wethouder T. Kokke
Afdeling : Bouwen en Wonen - M. van Dijk
Product : 07. Ruimtelijke ordening/Volkshuisvesting
Subproduct : 07.1 Bestemmingsplannen
Onderwerp : Principebesluit hekken Amsterdamse waterleidingduinen.
Datum : 14 april 2011
Registratienummer : 2011010395
Registratienum- : 2011009581; 2011001500; 2011002988; 2011008749; 2011008719;
mer(s) bijlage(n) 2011015973; 2011017743

BESLUIT genomen door B&W d.d. 21 juni 2011 agendapunt 002

Principebesluit hekken Amsterdamse waterleiding duinen.

Het college besluit:

1. in principe medewerking te verlenen aan het herzien van het bestemmingsplan ten behoeve van het bouwen van hekken langs het terrein van de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD);
2. de aanvrager hierover te informeren;
3. de raad te informeren.

Tekst collegebrief
2011017743

<u>Fatale datum en reden</u>	<u>Intern/extern advies ingewonnen</u>	<u>Bevoegdheid</u>	<u>Procedurevoorstel:</u>			<u>Besluit openbaar</u>	<u>Voorlichting</u>	<u>Bestuurs-planner</u>
n.v.t.	Ja Team groen, Team verkeer, projectleider structuurvisie	College	t.k. Raad	n.v.t. n.v.t.	n.v.t. n.v.t.	Ja	brief	Nee
			n.v.t.					

Afschriften aan:

J. Vissers, N. den Hertog, R. van Beek, I. Storm

Bespreken in B&W:	Ja
-------------------	----

1. Aanleiding

Uw college heeft twee aanvragen om bouwvergunning ontvangen van Waternet voor het plaatsen van een hekwerk langs de Amsterdamse Waterleidingduinen (hierna AWD). De eerste aanvraag betreft het tracé Panneland-de Oase, de tweede aanvraag betreft het tracé de Oase-Zandvoortselaan/Bentveld.

Tracé Panneland-de Oase

De eerste aanvraag om bouwvergunning is ingediend op 25 maart 2009. Het hekwerk is in strijd met het bestemmingsplan Landelijk Gebied (hierna: het bestemmingsplan). Het grootste gedeelte van het hekwerk komt namelijk te staan op gronden met de bestemming "NW" (Natuur, Landschap en Waterwingebied). Deze gronden zijn ingevolge artikel 13, lid 1, van de planvoorschriften behorende bij het bestemmingsplan bestemd voor:

- a) het behoud, versterking en/of herstel van de aanwezige landschappelijke, landschapsecologische en natuurlijke waarden;
- b) de winning en voorraadvorming van drinkwater;
- c) natuurgerichte extensieve dagrecreatie, zoals wandelen en fietsen.

Ten behoeve van de in lid 1 genoemde bestemmingen zijn toegelaten:

- a) gebouwen ten behoeve van de waterwinning;
- b) gebouwen ten behoeve van extensieve dagrecreatie, zoals entreegebouwtjes, toiletgebouwen en een bezoekerscentrum;
- c) bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van de waterwinning;
- d) wegen en paden;
- e) waterlopen.

In leden 3 en 4 van artikel 13 worden vervolgens bebouwingsvoorschriften gesteld voor de gebouwen en andere bouwwerken ten behoeve van de waterwinning en ten behoeve van extensieve recreatie.

Het hekwerk is niet ten behoeve van de waterwinning en ook niet ten behoeve van extensieve recreatie, maar ten behoeve van de vermindering van de overlast van uittredende damherten.

Op 19 mei 2009 heeft uw college besloten in principe medewerking te verlenen aan een ontheffing ex 3.23 Wro van het bestemmingsplan. Dit ontwerpbesluit is ter inzage gelegd gedurende 6 weken met ingang van 21 augustus 2009 tot en met 1 oktober 2009. Gedurende deze periode konden belanghebbenden een zienswijze indienen. Na afloop van deze terinzagelegging bleek dat per abuis de ontwerp-bouwvergunning ontbrak bij de ter inzage gelegde stukken. Derhalve is het ontwerpbesluit inclusief de ontwerp-bouwvergunning opnieuw ter inzage gelegd met ingang van 27 november 2009 tot en met 8 januari 2010. Ook gedurende deze tweede periode konden belanghebbenden een zienswijze indienen.

Tegen het voornemen om een ontheffing ex artikel 3.23 Wro en een bouwvergunning te verlenen zijn 8 zienswijzen ingediend.

Op 16 maart 2010 nam uw college het uiteindelijke besluit en werd de ontheffing en de bouwvergunning verleend voor het eerste tracé. Hiertegen diende de heer H.J.M. Besselink namens de heer H. Th. E. M. Rottinghuis tijdig beroep in. Op 9 november 2010 deed de rechtbank uitspraak en vernietigde het bestreden besluit op procedurele gronden.

Tracé de Oase-Zandvoortselaan/Bentveld

De tweede aanvraag om bouwvergunning is ingediend op 22 april 2010. Ook dit gedeelte van het hekwerk is in strijd met het bestemmingsplan, omdat ook hier het hekwerk grotendeels op gronden komt te staan met de bestemming "NW". Deze aanvraag is (in overleg met Waternet) aangehouden in afwachting van de uitspraak van de rechtbank over de eerste aanvraag.

Nu het besluit tot verlening van ontheffing en bouwvergunning voor het eerste tracé vernietigd is, ligt de aanvraag weer open en moet uw college opnieuw beslissen op deze aanvraag. De tweede aanvraag is aangehouden, hier is derhalve nog niet op beslist.

Beide aanvragen zijn in overleg met Waternet opgevat als een principeverzoek om in één principebesluit op beide aanvragen te kunnen besluiten.

NB. De huidige situatie is anders dan ten tijde van het besluit tot verlening van de buitenplanse ontheffing, omdat de provincies Noord- en Zuid-Holland een faunabeheerplan hebben vastgesteld waarin wordt geconcludeerd dat afschot noodzakelijk is en plaats zal vinden.

Bestaande hekken

Overigens staan er nu ook al hekken langs de AWD. In 2005 is er een vrijstelling ex artikel 19, lid 3, WRO verleend voor het vervangen van een bestaand hekwerk vanaf ingang Panneland tot aan ingang de Zilk (dus ten zuiden van de huidige aanvraag). In het besluit van 11 november 2005 ontbreekt een duidelijke onderbouwing. Zie ook de bijlage met corsanummer 2011015973.

Ook op het tracé Panneland-Zandvoortselaan/Bentveld staan nu al hekken. Deze hekken variëren qua hoogte van 1 tot 1,5m (dus lager dan de thans geplande hekken en dus niet hoog genoeg om de damherten tegen te houden). Het is niet meer te achterhalen wanneer deze hekken zijn geplaatst. Bestaande hekken kunnen namelijk vergunningvrij vervangen worden.

2. De probleemstelling

Onderhavige hekken zijn strijdig met het bestemmingsplan en hebben een hoogte van 2,5m.

Voor wat betreft de problemen met de damherten verwijs ik naar de memo met corsanummer 2009009581. In deze handreiking worden kort enkele alternatieven beschreven. Deze memo heeft een informatieve en onderbouwende functie.

Ingevolge artikel 3.23, lid 1, Wro kunnen burgemeester en wethouders ten behoeve van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te geven gevallen ontheffing verlenen van het bestemmingsplan. Ingevolge artikel 4.1.1, aanhef en lid 1, Bro komen voor de toepassing van artikel 3.23, lid 1, Wro in aanmerking:

d) een bouwwerk, geen gebouw zijnde;

1. waarvan het bruto-oppervlak niet groter is dan 50m², en
2. dat gemeten vanaf het aansluitende terrein niet hoger is dan 10m.

Uw college heeft voor het eerste tracé een ontheffing ex 3.23 Wro verleend. Dit was echter bij nader inzien niet mogelijk. Een ontheffing ex artikel 3.23 Wro is bedoeld voor de zogenoemde "kruimelgevallen". Het moet gaan om gevallen van geringe planologische betekenis en bouwtechnisch veelal niet ingrijpend van aard. Het hekwerk (eerste tracé) heeft een lengte van ongeveer 2,5 km en een hoogte van 2.50m en loopt dwars door een natuurgebied. Dit is geen bouwwerk van beperkte planologische betekenis. Met andere woorden, dit hekwerk heeft een grote impact op de ruimtelijke kwaliteit.

Het is niet helemaal duidelijk of een hekwerk een bruto-oppervlak heeft. Ervan uitgaande dat een hekwerk een oppervlakte heeft, dan kan gelet op artikel 4.1.1 Bro voor onderhavig hekwerk geen ontheffing ex artikel 3.23 Wro verleend worden. De "Memorie van Toelichting bij het besluit houdende de wijziging van het Bro" zegt bij art. 4.1.1 Bro (toen de term "bruto-vloeroppervlakte werd gewijzigd in "bruto-oppervlakte"): er wordt nu nog slechts gesproken over een bruto oppervlakte. Dit wil zeggen de omtrek van het bouwwerk, uitwendig gemeten. Ik ben van mening dat de breedte van de paaltjes gemeten moet worden over de hele lengte van het hekwerk (dus niet per paaltje, waar tot nu toe vanuit gegaan werd). Het oppervlakte van het hekwerk (eerste tracé) komt dan ver boven de 50m².

Daar komt het feit bij dat het tweede tracé zal worden aangesloten op het eerste tracé. Er bestaat een bouwkundige en functionele samenhang tussen de twee gedeeltes van het hekwerk, waardoor zij als één geheel zou moeten worden beschouwd. Volgens vaste jurisprudentie is het splitsen van een bouwwerk maar zelden toegestaan. Splitsing is alleen toegestaan als onderdelen van het bouwwerk in functioneel opzicht als van elkaar gescheiden onderdelen kunnen worden gezien. M.i. kan het eerste tracé in functioneel opzicht niet als een van elkaar gescheiden onderdeel van het tweede tracé worden gezien. Beide tracés waarvoor bouwvergunning wordt gevraagd, moet uw college derhalve als één geheel behandelen. Gelet hierop is er dus géén sprake van een "kruimelgeval" en is het - ervan uitgaande dat een hekwerk een bruto-oppervlak heeft - evident dat het hekwerk een bruto-oppervlakte heeft van meer dan 50m².

Conclusie: het (opnieuw) verlenen van een buitenplanse ontheffing biedt geen oplossing. Het probleem is dat een besluit moet worden genomen op beide aanvragen om bouwvergunning voor het eerste en het tweede tracé.

Ter overvloede merk ik ook nog even op dat het feit dat uw college eerder medewerking heeft willen verlenen aan een ontheffing ex artikel 3.23 Wro voor het eerste tracé, niet betekent dat uw college nu ook medewerking zou moeten verlenen aan een bestemmingsplanherziening. Allereerst is een bestemmingsplanherziening een zwaardere planologische maatregel dan een buitenplanse ontheffing. Daarbij was ten tijde van het besluit van 16 maart 2010 de optie afschot niet reëel. Nu is deze optie echter wel reëel. Dit speelt bij de afweging voor een zware planologische maatregel als een bestemmingsplanherziening een grote rol. Het toestaan van hekken door een bestemmingsplanherziening is tenslotte onomkeerbaar waardoor de hekken er dus permanent kunnen blijven staan.

3. De doelstelling

Het doel is om af te wegen of in principe medewerking kan worden verleend aan het plaatsen van hekwerken langs het eerste en tweede tracé.

4. De oplossingen

Wettelijk kader:

Per 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Op grond van artikel 1.2, tweede lid, onder a, van de Invoeringswet Wabo blijft het recht dat gold onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Wabo van toepassing op de voorbereiding en vaststelling van de beschikking op een aanvraag om een vergunning of ontheffing als bedoeld in het eerste lid van artikel 1.2 van de Invoeringswet Wabo, indien voor dat tijdstip een aanvraag is ingediend. Met andere woorden, het wettelijk kader in onderhavig geval is de Wet ruimtelijke ordening en de Woningwet (oud).

Het hekwerk is in strijd met het bestemmingsplan. De enige mogelijkheid om onderhavig hekwerk te bouwen, is door het bestemmingsplan te herzien. Om te bepalen of de bouwvergunning kan worden verleend, is de bouwaanvraag getoetst aan de nota "Ruimtelijke beoordeling 2010". Daarnaast zijn alle alternatieven afgewogen in de memo met corsanummer 2011008719.

Nota ruimtelijk beoordeling 2010

In de nota 'Ruimtelijke beoordeling 2010' staat omschreven in welke gevallen uw college medewerking kan verlenen aan ruimtelijke procedures. Het plan moet voldoen aan 4 beleidsregels. Als niet wordt voldaan aan deze regels dan is een ruimtelijke procedure op grond van ons beleid niet mogelijk.

Beleidsregel 1

Beleidsregel 1 bepaalt dat in beginsel alleen wordt meegewerkt aan een ruimtelijke procedure die een afwijking van het geldende bestemmingsplan tot gevolg heeft in de volgende gevallen:

1. Als het een verzoek betreft waarop een gewenste ruimtelijke ontwikkeling zoals vastgesteld in de Structuurvisie Bloemendaal van toepassing is.

Uit het advies van de projectleider van de structuurvisie blijkt dat er op basis van de structuurvisie geen aanknopingspunt is om medewerking te verlenen aan het herzien van een bestemmingsplan t.b.v. het plaatsen van de hekken (advies: corsanummer 2010020330).

2. Een verzoek dat voldoet aan het beleid zoals dat is neergelegd in de "bijgebouwenregeling 2010"

De bijgebouwenregeling gaat niet op voor hekken maar voor bijgebouwen bij hoofdgebouwen. Hiervan is in deze aanvraag geen sprake.

3. Een verzoek waarop een bijzondere omstandigheid van toepassing is.

Er zijn 4 bijzondere omstandigheden die worden genoemd en deze zijn alle niet van toepassing op de onderhavige casus. Immers, het gaat niet om het terugbrengen van de historische situatie, niet om een onevenredigheid in de wijze van bestemmen, niet om een algemeen en maatschappelijk belang waardoor het bestemmingsplan achterhaald zou zijn (de damhertenproblematiek wordt niet als een maatschappelijk belang gezien temeer omdat de er afschot zal plaats gaan vinden. Daarnaast verstaan wij onder maatschappelijke belangen ontwikkelingen rond scholen en kinderopvang, verzorgingshuizen, sportaccommodaties en sociaal maatschappelijke instellingen), noch om op handen zijnde aanpassing van regelgeving.

Beleidsregel 2

Beleidsregel 2 bepaalt dat als er medewerking wordt verleend er in alle gevallen een aantoonbare verbetering van de ruimtelijke kwaliteit dient plaats te vinden.

Er is in dit geval een aantoonbare verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit gezien het feit dat door het plaatsen van onderhavig hekwerk de openheid van het landschap zal verdwijnen.

Beleidsregel 3 en 4

Beleidsregels 3 en 4 zijn niet relevant voor deze aanvraag.

Op basis van de beleidsregels kan er geen medewerking worden verleend.

Ik heb ook team Groenvoorziening en team Civiele techniek en verkeer om advies gevraagd.

Advies team Groenvoorziening

Dit advies concludeert dat het voor het landschap beter is om het landschap open te houden (corsanummer 2011001500).

Advies team Civiele techniek en verkeer

Uit het advies van team Civiele techniek en verkeer blijkt dat de damherten voor problemen zorgen op de weg. Dit zou opgelost kunnen worden als het gehele gebied met hekken afgesloten wordt. Hier wordt echter de kanttekening geplaatst dat indien het gebied niet in zijn geheel afgesloten wordt, het probleem enkel verplaatst wordt. Conclusie van dit advies is dat er positief geadviseerd wordt met de kanttekening dat wel het hele gebied afgesloten moet worden (corsanummer: 2011002988).

Overlast

De populatie damherten in de AWD wordt niet beheerd, en groeit sinds 1997 met ongeveer 25 a 30 % per jaar. Langs de bosrand van de AWD zijn vanaf de Vogelenzangseweg soms meer dan 100 damherten tegelijk te zien. Het ligt in de aard van jonge mannetjes-damherten om in groepjes het gebied te verlaten. De reeënstand in de AWD is terug gelopen tot de laagste sinds 1985.

Uittredende damherten zorgen voor veel overlast en brengen de verkeersveiligheid ernstig in gevaar. De damherten vormen een gevaar voor de verkeersveiligheid op het noordelijke deel van de Vogelenzangseweg, de Boekenroodeweg, de Nachtegalenlaan/Leeuwerikenlaan en de Zandvoorterweg/Zandvoortselaan. Dit zijn allemaal gebiedsontsluitingswegen met een functie voor doorgaand verkeer en een maximumsnelheid van 50 (binnen de bebouwde kom) of 60 km/h (buiten de bebouwde kom). Een lagere maximumsnelheid is niet mogelijk voor wegen in deze categorie. Het gevaar doet zich met name voor in het donker. Deze wegen zijn op veel plaatsen voorzien van groene bermen of aangrenzende tuinen met dichte beplanting, van waaruit de herten plotseling de rijbaan oplopen. Het is voor het verkeer nauwelijks mogelijk hierop te anticiperen.

Omdat de damherten geen natuurlijk vijanden hebben, zal het aantal damherten sterk toe blijven nemen en daarmee ook de overlast. Die overlast bestaat verder uit schade aan tuinen, schade aan beplanting op de begraafplaats, schade aan landbouwgewassen, schade aan de natuur en schade aan de herten (aanrijdingen) en reepopulatie zelf. Veel agrariërs en particulieren rond de AWD hebben aangegeven jaarlijks vele duizenden euro's schade te lijden door grazende damherten.

Ik ben daarom van mening dat in dit uitzonderlijke geval uw college gebruik moet maken van uw inherente afwijkingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit artikel bepaalt dat het bestuursorgaan in principe handelt overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

M.i. is hiervan sprake. Immers, de bijzondere omstandigheden (het grote aantal damherten en de hierboven omschreven overlast die deze damherten veroorzaken) zijn geen omstandigheden waarmee ten tijde van het maken van de beleidsregel rekening is gehouden. Deze omstandigheden zijn dus niet in de beleidsregel verdisconteerd. Het doel van de beleidsregel is de ruimtelijke kwaliteit te beschermen. Door vast te houden aan deze beleidsregel zijn de gevolgen voor de belanghebbenden dat zij veel overlast zullen blijven ondervinden van de damherten en dat de verkeersveiligheid in het gedrang komt. Deze gevolgen zijn onevenredig in verhouding tot het met de beleidsregel te dienen doel.

Conclusie

Gelet op het feit dat de uittredende damherten dusdanig veel overlast bezorgen en de verkeersveiligheid ernstig in gevaar brengen ben ik van mening dat uw college gebruik moet maken van uw inherente afwijkingsbevoegdheid ex 4:84 Awb aangezien geen ander alternatief voor het oplossen van de damhertenoverlast voor handen is en derhalve uw medewerking moet verlenen aan een herziening van het bestemmingsplan.

5. De effecten

Het effect van dit principebesluit is dat medewerking zal worden verleend aan een bestemmingsplan-herziening. Deze herziening wordt meegenomen met de geplande actualisatie van het bestemmingsplan Landelijk Gebied eind 2011.

6. Milieu-aspecten, inclusief duurzaamheid n.v.t.

7. Communicatie-aspecten

Stukken naar Raad (via Griffie):
Ja corsanummer: 2011017743

8. Financiële aspecten/risico's n.v.t.

9. Voorstel

Het college besluit:

1. in principe medewerking te verlenen aan het herzien van het bestemmingsplan ten behoeve van het bouwen van hekken langs het terrein van de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD);
2. de aanvrager hierover te informeren;
3. de raad te informeren.

10. Uitvoering

Het hoofd van de afdeling Bouwen en Wonen,

Bijlage

2

Ontheffing Provinciale Milieuverordening (Aardkundig Monument)

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Waternet

De heer C. Voortman
Korte Ouderkerkerdijk 7
1096 AC AMSTERDAM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

H.P. Zwanenburg
SHV/VG/BOD

Doorkiesnummer (023) 514 4644
zwanenburgh@noord-holland.nl

VERZONDEN 11 AUG. 2010

1 | 4

Betreft: Provinciale Milieu Verordening Artikel 11.1, Aardkundig Monument, besluit: plaatsen raster Waterleidingeduinen te Zandvoort, 7058/94176

10 AUG. 2010

Geachte heer Voortman,

U heeft ons voor de locatie Amsterdamse Waterleidingduinen te Vogelenzang gevraagd om de volgende beschikkingen:

- twee ontheffingen op de verbodsbepaling in de Provinciale milieuverordening, Artikel 11.1, eerste lid.

De eerste aanvraag, bij ons ontvangen op 27 januari 2010 betreft graafwerkzaamheden voor het plaatsen van een hek aan de noord-oostgrens van de Amsterdamse Waterleidingduinen tussen de ingang Panneland en Bentveld. Het gaat om de kadastrale percelen Zandvoort sectie A nummers 5106, 4473, 4474, Bloemendaal sectie C nummers 1832, 1838, 21644 en sectie H nummer 288.

De tweede aanvraag, bij ons ontvangen op 3 mei 2010 betreft de aanleg van eenzelfde raster aan de noord-west grens van het gebied, met kadastrale gemeente Zandvoort, sectie A nummers 5106 en 5091.

Uw aanvragen bestaan uit de volgende documenten:

- Ingevuld aanvraagformulier ondertekend 21 januari 2010 voor de oostgrens.
- Ingevuld aanvraagformulier ondertekend 26 april voor de noordgrens
- 2x Kaart A3 schaal 1:15.000 Bestaande situatie;
- 2x Kaart A3 schaal 1:15.000 Situatie met te plaatsen raster;
- Kaart A0 schaal 1:5000 nummer 40225 met kadastrale percelen voor de oostkant;
- Kaart A0 schaal 1:2000 nummer 40420 met kadastrale percelen voor de noordkant;
- Tekening zijaanzicht nummer 40224 A4.
- Verzoek toestemming voor het realiseren van 2 inspringvoorzieningen, per e-mail bij ons ontvangen op 20 juli 2010 en ingeboekt met nummer 2010-48230.

Kenmerk

2010-47694

Uw kenmerk

Project 63082-5+6+7

WATERNET/AGV Corr.nr.			
CP 10.022074			
Class. nr.		Q354	
Datum insch.		13 AUG. 2010	
Afdelen voor			
	Gedien	Akkoord	
Ditkr			
Secr./Dir.			
Ag. dir.			
	Stem.	Concl.	Paraaf
C. Voortman			CV
A7.19			

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon 0800 998 6734
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

BESLUIT

- Wij verlenen aan Waternet de ontheffing op bovengenoemde locaties.
- De aanvragen en bijlagen maken deel uit van de ontheffing.

Wettelijke procedure

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en Afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer (Wm) zijn van toepassing.

Wij hebben het volgende overwogen:

Het aardkundige waardenbeleid van de provincie Noord-Holland is omschreven in het rapport Aardkundige monumenten in de provincie Noord-Holland; bescherming en behoud van het aardkundig erfgoed (11 mei 2004). Doel van dit beleid is de duurzame instandhouding van gebieden die extra bescherming behoeven vanwege hun waardevolle bodem en/of waardevolle elementen (bodemprofiel) die primair bepaald zijn door de bodem.

Enerzijds gaat het om het handhaven en verbeteren van de kwaliteit van de bodem en anderzijds gaat het om het behoud van de informatiewaarde (bodemprofiel) van de bodem als weerslag van de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van Noord-Holland. Aardkundige waarden (objecten) zijn onvervangbaar. Aantasting ervan is altijd onomkeerbaar.

De locatie is gelegen in het gebied dat is aangewezen als Aardkundig Monument 59a: Kennemerduinen, Duin&Kruidberg, Amsterdamse Waterleidingduinen. In Bijlage 8 van de PMV staat welke handelingen daar verboden zijn. Voor 59a zijn dat onder anderen: afgraven, ontgronden, kleinschalige ingrepen, boringen. Om te verhinderen dat de damherten die in de Amsterdamse Waterleidingduinen leven het gebied uitgaan, daarmee schade aan cultuurgewassen veroorzaken en een bedreiging vormen voor de verkeersveiligheid, wil Waternet een hek plaatsen van 2,5 meter hoog. Elke 2,5 meter wordt een staander geplaatst tot een diepte van 110 centimeter. Verder wordt over de hele lengte een sleuf gegraven van 20 cm breed en 40 cm diep. Deze sleuf wordt na plaatsing van het raster weer aangevuld.

Het gaat om een zeer kleine ingreep die ten goede komt aan de (verkeers-)veiligheid. Wij oordelen dat dit belang opweegt tegen de geringe aantasting van het aardkundig monument.

Bekendmaking, mededeling en terinzagelegging

De aanvraag en het ontwerpbesluit zijn in week 23 bekendgemaakt in een huis-aan-huisblad en hebben gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegen.

Tevens hebben wij afschriften van het ontwerpbesluit verzonden aan:

- Stichting Duinbehoud;
- Burgemeester en wethouders van Zandvoort;
- Burgemeester en wethouders van Bloemendaal.

Tegen het ontwerpbesluit zijn geen zienswijzen ingediend. Wel heeft de aanvrager tijdens de tervisieperiode verzocht om op twee locaties tegen het te plaatsen raster een inspringvoorziening te realiseren zodat herten die zich aan de noordkant van het raster bevinden wel het gebied in kunnen. Het gaat hierbij om het aanbrengen van grond en het zetten van houten palen in de grond ter plaatse van het raster. Deze voorzieningen brengen geen noemenswaardige schade toe aan het aardkundig monument. Wij gaan accoord met deze voorzieningen.

Gezien bovenstaande kan de ontheffing worden verleend.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

unitmanager Vergunningen Bodem
dhr. ir. J.G.M. Jansman

BEROEP

Dit besluit en de bijbehorende stukken liggen gedurende een termijn van zes weken ter inzage (zie voor informatie daarover de kennisgeving waarmee dit besluit is gepubliceerd). Als u belanghebbende bent kunt u binnen deze termijn tegen dit besluit schriftelijk beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag, indien u:

- zienswijzen heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit, of
- kunt aantonen dat u redelijkerwijs niet kan worden verweten dat u geen zienswijzen heeft ingediend tegen het ontwerpbesluit.

Meer informatie hierover is te vinden op de website van de Raad van State: www.raadvanstate.nl.

verzendlĳst

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE OVERVEEN

Waternet
heer C. Voortman
Korte Ouderkerkerdĳk 7
1096 AC AMSTERDAM

Gemeente Bloemendaal (Ter Visie)
Brouwerskolkweg 2
2051 ED OVERVEEN

Regiopolitie Kennemerland
Bloemendaalseweg 245 A
2051 GC OVERVEEN

Burgemeester & Wethouders Van Zandvoort
Postbus 2
2040 AA ZANDVOORT

Openbare Bibliotheek Duinrand Vestiging Zandvoort
Prinsesseweg 34
2042 NH ZANDVOORT

Stichting Duinbehoud
Postbus 664
2300 AR LEIDEN

KENNISGEVING

Provinciale Milieuverordening Noord-Holland (Aardkundig Monument)

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland maken bekend dat zij aan **Waternet** ontheffing ingevolge artikel 11.2 van de Provinciale Milieuverordening Noord-Holland hebben verleend. De ontheffing betreft de projecten plaatsen rasters Amsterdamse Waterleidingduinen te Vogelenzang en Zandvoort.

Het besluit is in vergelijking met het ontwerpbesluit niet gewijzigd.

Inzage

Het besluit en bijbehorende stukken liggen op werkdagen tijdens kantooruren vanaf **20 augustus tot 1 oktober 2010** ter inzage:

- **bij de Centrale Balie van de gemeente Zandvoort**, Swaluëstraat 2 te Zandvoort op:
 - maandag t/m woensdag van 08.30 tot 16.00 uur;
 - donderdag van 8.30 tot 20.00 uur;
 - vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur.
- **bij de bibliotheek Duinrand/vestiging Zandvoort**, Prinsesseweg 34 te Zandvoort op:
 - maandag van 14.00 tot 20.00 uur;
 - dinsdag en donderdag van 14.00 tot 17.00 uur;
 - woensdag van 10.00 tot 17.00 uur;
 - vrijdag van 10.00 tot 18.00 uur;
 - zaterdag van 10.00 tot 14.00 uur.
- **bij de locatie Brouwerskolk van de gemeente Bloemendaal**, Brouwerskolkweg 2 te Overveen, van 08.30 tot 12.30 uur.

Bovendien liggen de stukken buiten kantooruren ter inzage bij de **Regiopolitie Kennemerland, Politiesteunpunt Overveen**, Bloemendaalseweg 245a te Overveen op maandag, woensdag en vrijdag van 13.30 tot 16.00 uur.

Beroep

Beroep tegen het besluit kan tot **2 oktober 2010** schriftelijk worden ingediend bij de Raad van State. Voor de beroepsmogelijkheden wordt verwezen naar het besluit.

Bijlage

3

Flora- en faunawet toetsing

Flora- en faunatoets

Voor het plaatsen van een damhertwerend raster bij de Amsterdamse Waterleidingduinen

Flora- en faunatoets

Voor het plaatsen van een damhertwerend raster bij de Amsterdamse Waterleidingduinen

Opdrachtgever: Stichting Waternet

Contactpersoon: dhr. C. Voortman

Opdrachtnemer: Ecoresult

Opsteller(s): L. Boon en S. Elzerman

Versienummer: 0.4, definitief

Rapportnummer: 20100707

Foto voorpagina: Damhert in Amsterdamse Waterleidingduinen, fotograaf L. Boon

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Werkwijze.....	7
1.3	Leeswijzer	8
2	Korte samenvatting Flora- en faunawet	9
3	Beschrijving geplande activiteiten	12
3.1	Algemeen	12
3.2	Tracé Ruigenhoek – Langeveld.....	12
3.3	Tracé Panneland – De Oase	13
3.4	Tracé De Oase – Bentveld	13
3.5	Tracé Zuidoostduinen – Zandvoort	13
4	Beschrijving nieuwe situatie en raster.....	14
4.1	Nieuwe situatie.....	14
4.2	Beschrijving raster	14
5	Resultaten veldbezoek en literatuuronderzoek	16
5.1	Vaatplanten	16
5.2	Zoogdieren	18
5.3	Reptielen en amfibieën	22
5.4	Dagvlinders.....	24
5.5	Libellen	24
5.6	Vissen	24
5.7	Kevers	24
5.8	Kreeftachtigen.....	25
5.9	Weekdieren.....	25
5.10	Vogels.....	25
6	Toetsing aan de Flora en faunawet.....	28
6.1	Algemeen	28
6.2	Groen	29
6.3	Oranje	29
6.4	Rood.....	30
7	Samenvatting acties	35
8	Referenties.....	37
8.1	Literatuur	37
8.2	Internet.....	38
8.3	Overig.....	38

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Waternet heeft Ecoresult een flora- en faunatoets uitgevoerd naar de aanwezigheid van onder de Flora- en faunawet (strikt) beschermde soorten in het tracé van een te plaatsen raster rondom een groot gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD). Dit zijn soorten die vallen onder de artikelen 2, 3 en vogels. Aanleiding van deze flora- en faunatoets is dat in 2004 de gemeenteraad van Amsterdam (eigenaar van het duingebied) besloten heeft een raster te plaatsen om de AWD met als doel de verkeersveiligheid rondom het ca. 3400 ha. grote waterwingebied te vergroten. Het blijkt dat Damherten de oorzaak kunnen zijn van (verkeers)ongevallen. Het doel van dit rapport is beoordelen of het plaatsen van het raster (een ruimtelijke ontwikkeling) effect heeft op soorten die beschermd worden door de Flora- en faunawet.

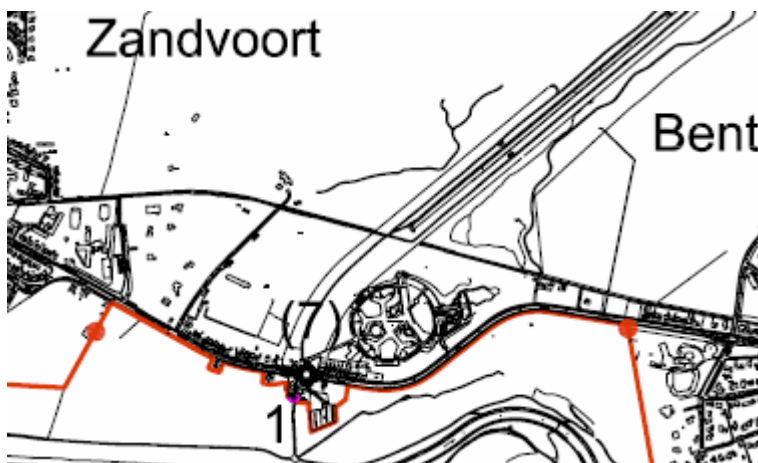
De AWD is onderdeel van het Natura 2000-gebied Kennemerland – Zuid. Voor dit Natura 2000-gebied zijn habitatrichtlijndoelen benoemd. Indien er effecten op deze doelen verwacht worden dient een passende beoordeling uitgevoerd te worden voor zowel de habitatrichtlijntypen als habitatrichtlijnsoorten. Deze effectmeting valt buiten onderhavige flora- en faunatoetsing tenzij betreffende soort ook beschermd is in tabel 2, 3 of vogels onder de Flora- en faunawet.

In deze toetsing worden mitigerende maatregelen voor gesteld. Deze zijn niet uitputtend en worden verder uitgewerkt in de “Aanvraag Ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet”.

De plaatsing van het totale ca. 10 km. lange damhertwerende raster vindt plaats in 6 fases en wordt aangeduid in tracés. Het volledige tracé is weergegeven in figuur 7.

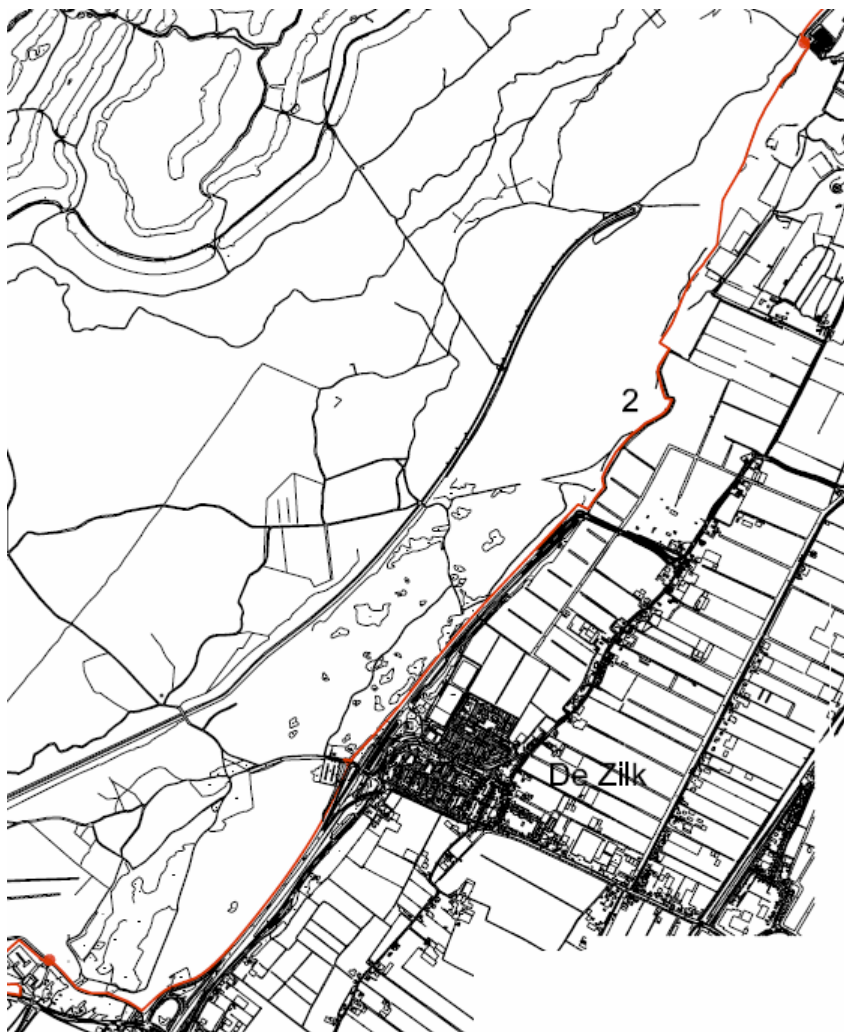
De hieronder genoemde 2 tracés zijn inmiddels gerealiseerd:

- Zandvoortselaan – Bentveld (figuur 1¹);
- Panneland – Ruigenhoek (figuur 2).

Figuur 1 Tracé Zandvoortselaan – Bentveld

¹ Het begin- en eindpunt van de tracés in de figuren 1 tot en met 6 worden gemarkeerd door de (rode) stip in de (rode) lijn (het tracé).

Figuur 2 Tracé Panneland – Ruigenhoek

Deze flora- en faunatoets beoordeelt de effecten op beschermde flora en fauna door de aanleg van de hieronder benoemde 4 tracés:

- Ruigenhoek – Langeveld (figuur 3);
- Panneland – De Oase (figuur 4);
- De Oase – Bentveld (figuur 5);
- Zuidduinen – Zandvoort (figuur 6).

Figuur 3 Tracé Ruigenhoek – Langeveld

Figuur 4 Tracé Panneland – De Oase

Figuur 5 Tracé De Oase – Bentveld

Figuur 6 Tracé Zuidduinen – Zandvoort

1.2 Werkwijze

Op basis van een veldbezoek en een data/literatuuronderzoek is beoordeeld welke effecten de plaatsing van het damhertwerend raster heeft op (strikt) beschermde flora en fauna. Op basis van de aangetroffen of te verwachten flora en fauna is bepaald of het aannemelijk is dat tijdens of door het plaatsen van het raster de Flora- en faunawet overtreden wordt. Dit houdt in dat de toetsing gebaseerd is op negatieve effecten die op kunnen treden tijdens de uitvoering van de geplande activiteiten (hoofdstuk 3) of door het plaatsen van het damhertwerend raster (hoofdstuk 4).

1.2.1 Veldbezoek

Het veldbezoek vond plaats op 17 mei 2010. De tracés zijn door ecologisch adviseur dhr. L. Boon van Ecoresult in bijzijn van dhr. C. Voortman van Waternet onderzocht op het voorkomen van beschermde flora en fauna zoals benoemd door de Flora en faunawet.

Extra aandacht is uitgegaan naar de functionaliteit (functie) van het tracé voor beschermde flora en fauna. Deze functionaliteittoets is gebaseerd op een visuele inspectie van het tracé als ook de directe omgeving (invloedsfeer). Hierbij wordt in het bijzonder gekeken naar de essentiële waarde van het plangebied (lees: het tracé) voor beschermde flora en fauna en de effecten die het

plaatsen van het raster hebben op deze functie. De functies die het plangebied kan hebben voor beschermde flora en fauna zijn met name vaste rust- en verblijfplaatsen (zoals winterverblijven, kraamverblijven, broedplaatsen en paarverblijven), foerageergebied en vliegroute(s).

Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski EL 10x42).

1.2.2 Data- en literatuuronderzoek

Voor de toetsing is relevante literatuur doorgenomen. Een overzicht is te vinden in het hoofdstuk 'Literatuur'. Belangrijke bron is door Waternet (2010) aangeleverde flora- en faunadata geweest.

Op basis van literatuuronderzoek is gekeken of de aanleg van het damhertwerend raster effect heeft op de gunstige staat van instandhouding op populatie niveau van onderzochte soorten. Onderscheid is gemaakt tussen lokaal populatieniveau en landelijk populatieniveau voor respectievelijk tabel 3 soorten inclusief vogels en tabel 2 soorten.

1.3 Leeswijzer

In dit rapport is gekeken naar de consequenties van de Flora- en faunawet voor de plaatsing van het damhertwerend raster. Hoofdstuk 2 geeft een korte samenvatting van deze wet. In hoofdstuk 3 en 4 worden respectievelijk de geplande activiteiten en de gewenste/nieuwe situatie beschreven. De toetsing is hierop gebaseerd, namelijk een toets op eenmalige negatieve effecten tijdens de aanleg en blijvend negatief effect door de aanleg. Op basis van de aangetroffen of te verwachten flora en fauna (hoofdstuk 5) is bepaald of het aannemelijk is dat tijdens of door het plaatsen van het raster de Flora- en faunawet wordt overtreden (hoofdstuk 6). Eveneens is in hoofdstuk 6 aangegeven of het negatieve effect voorkomen kan worden, zo ja op welke wijze of indien nee, de consequentie. Hoofdstuk 7 geeft een overzicht van de aanbevolen acties naar aanleiding van de toetsing.

2 Korte samenvatting Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk worden de meest relevante onderdelen van de Flora en faunawet besproken ten behoeve van de toetsing van de effecten van de maatregelen welke reeds eerder benoemd zijn. Voor meer informatie over toepassing van de Flora en faunawet in de praktijk zij verwezen naar “Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!”²

De Flora en faunawet beoogt de bescherming van in het wild levende planten en diersoorten. Dit gebeurt met name door middel van:

- de Algemene zorgplicht en;
- Verbodsbepalingen.

Voor de verbodsbepalingen kent de Flora en faunawet zowel vrijstellingsmogelijkheden als een ontheffingsplicht. Ontheffingen en vrijstellingen worden alleen verleend indien werkzaamheden geen afbreuk doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierpopulatie(s). Voor soorten die in bijlage IV (tabel 3) van de Habitatrichtlijn worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten (tabel 3) gelden daarnaast verzwaarde eisen.

Algemene zorgplicht

Artikel 2 van de Flora en faunawet formuleert de algemene zorgplicht aldus:

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
- De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Verbodsbepalingen

De volgende artikelen zijn in dit kader relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

²www.minInv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=14765

11	het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing, hangt af van de diersoorten die voorkomen in het gebied waar de maatregelen getroffen worden. Deze soorten zijn ingedeeld in drie tabellen. In tabel 1 vindt u de lichtst beschermde soorten, in tabel 3 de zwaarst beschermde en in tabel 2 vindt u de overige soorten.

Tabel 1 - Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing / lichte toets

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en uw werk valt onder de werkzaamheden:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden, moet u ontheffing aanvragen.

Tabel 2 – Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing / lichte toets

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven onder tabel 1 en indien u handelt volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV. Valt uw werk niet onder de werkzaamheden zoals benoemd bij tabel 1, dan moet u een ontheffing aanvragen.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de Algemene Maatregel van Bestuur: vrijstelling met gedragscode of ontheffing / uitgebreide toets

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals benoemd onder tabel 1, dan hangt het nog van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of dat een ontheffing nodig is waarvoor de uitgebreide toets geldt. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat u voor deze soorten ontheffing moet aanvragen en er geldt geen vrijstelling met gedragscode.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor activiteiten die genoemd zijn onder tabel 1 geldt een vrijstelling als u handelt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor alle andere activiteiten moet u een ontheffing aanvragen. Voor vogels geldt overigens dat vooral in het broedseizoen sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als uw werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Per brief van 25 augustus

2009 heeft bevoegd gezag laten weten nieuw beleid te hebben met betrekking tot vogels. Hierin staat een aangepaste lijst met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels³.

In geval van overtredingen van de Flora- en faunawet kan de handhaver het werk stilleggen, activiteiten verbieden of beëindigen en/of proces-verbaal opmaken. Overtredingen van de Flora en faunawet zijn een economisch delict. Hierop zijn relatief hoge boetes mogelijk, die door de rechter worden opgelegd. In alle gevallen worden geconstateerde overtredingen behandeld door het Openbaar Ministerie (Justitie).

Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaats

De Flora- en faunawet kent speciale bescherming toe aan de vaste rust- en verblijfplaats van alle fauna. Binnen deze definitie vallen nesten en hun directe omgeving, maar ook specifieke foerageerplekken van kritische soorten. Het betreft hier soorten, die bijvoorbeeld gespecialiseerd zijn op bepaalde planten of milieus. Deze plekken zijn meestal beperkt voorhanden. Hierdoor zijn deze soorten beperkt in hun mogelijkheden om over te schakelen op nieuwe foerageerplekken. Hetzelfde geldt voor rustplaatsen, zoals in het geval van vogels en vleermuizen.

³ Het betreft hier de jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van de vogelsoorten Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte Wouw.

3 Beschrijving geplande activiteiten

3.1 Algemeen

De beschrijving van de geplande activiteiten voor plaatsing van het raster wordt per rastertracé uitgewerkt en beschreven van zuid naar noord.

Algemeen van toepassing is dat:

- Het rastertracé niet door vochtige duinvalleien loopt en geen veranderingen aan watergangen en oevers plaatsvinden;
- De uitvoering van het werk voor plaatsing damhertwerend raster staat gepland in de periode medio november 2010 tot maart 2012.
 - o Tijdens het broedseizoen wordt niet gewerkt. Vanaf 15 maart tot medio 15 augustus kunnen vogels bezette nesten hebben. Uitgangspunt is dat nesten die in gebruik zijn niet verstoord mogen worden (evenals de functionele omgeving voor de nest) ook als dit buiten de algemeen gehanteerde datumgrens van het broedseizoen is;
- Voor het plaatsen van het raster is een werkstrook van maximaal 1.50 m. nodig. Deze werkstrook mag na plaatsing raster weer begroeien;
- Het rastermat wordt tot 40 cm. onder maaiveld aangelegd. Hierdoor zal een sleuf gegraven worden van 20 cm. breed. Indien er dikke wortels aanwezig zijn, wordt het raster tot op die wortel geplaatst. De wortel wordt niet 'uitgehakt' of op andere wijze beschadigt.
- Gelijktijdig met het plaatsen van het nieuwe raster wordt indien aanwezig het bestaande hekwerk verwijderd. Hierdoor wordt de transportintensiteit tot het minimale beperkt.
- Potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen worden gespaard. Dit betekent dat potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen voorafgaand aan de werkzaamheden worden gemarkeerd door een ter zaken kundig ecooloog.

3.2 Tracé Ruigenhoek – Langeveld

Het raster in dit tracé (zie figuur 3) wordt aangelegd in een afwisselend landschap.

- Langs de Noraweg komt het raster in open duinterrein te staan;
- Langs de Kapelleboslaan wordt bestaand raster vervangen tot en met Recreatiepark Noordwijkse Duinen. Om het huidige raster te verwijderen en het nieuwe te kunnen plaatsen zullen voornamelijk bomen opgesnoeid worden. Op een enkele plek wordt een dunne niet dode boom verwijderd;
- Vanaf Recreatiepark tot Kampeerterrein Stichting Goedkamp wordt hoofdzakelijk een werkstrook gemaakt in hoger opgaand bosplantsoen. Hier zal een 1.50 m. brede werkstrook door een in breedte variërende groenstrook gemaakt worden. Valrichting van de dunne bomen zal in werkstrook zijn;
- Rondom Kampeerterrein Stichting Goedkamp zal bestaand raster vervangen worden. Enkele bomen worden opgesnoeid.

3.3 Tracé Panneland – De Oase

Dit tracé (zie figuur 4) loopt door beukenbos, eikenhakhout, over een sloot en langs ruitervelden. Er staat nog geen raster in dit tracé.

- In het gedeelte eikenhakhout (Sijmpjesbos) zal een werkstrook gemaakt worden waardoor eikenhakhout zal worden gekapt;
- Het raster kan op overige plekken aangelegd worden zonder bomen te kappen;
- Het raster gaat over een watergang. De mat komt tot in de bodem van de ca. 8 m. brede sloot. In de mat (onder de waterlijn) komt een sparing van 20x20 cm. (zie ook hoofdstuk 4). In de watergang komen maximaal 4 palen te staan waaraan het raster bevestigd wordt.

3.4 Tracé De Oase – Bentveld

Langs dit tracé (zie figuur 5) staat een raster dat vervangen wordt. Dit raster grenst grotendeels aan een ruiterveld. Bomen, heesters en overige struiken worden hiervoor opgesnoeid om een werkstrook te creëren. Er worden geen bomen gekapt, tenzij dit geen negatieve effecten heeft op (strik) beschermde flora en fauna conform Flora en faunawet (dit wordt indien noodzakelijk bepaald door een ter zake kundig ecoloog) en indien dit echt nodig is om het raster op gewenste locatie te krijgen.

3.5 Tracé Zuidoost – Zandvoort

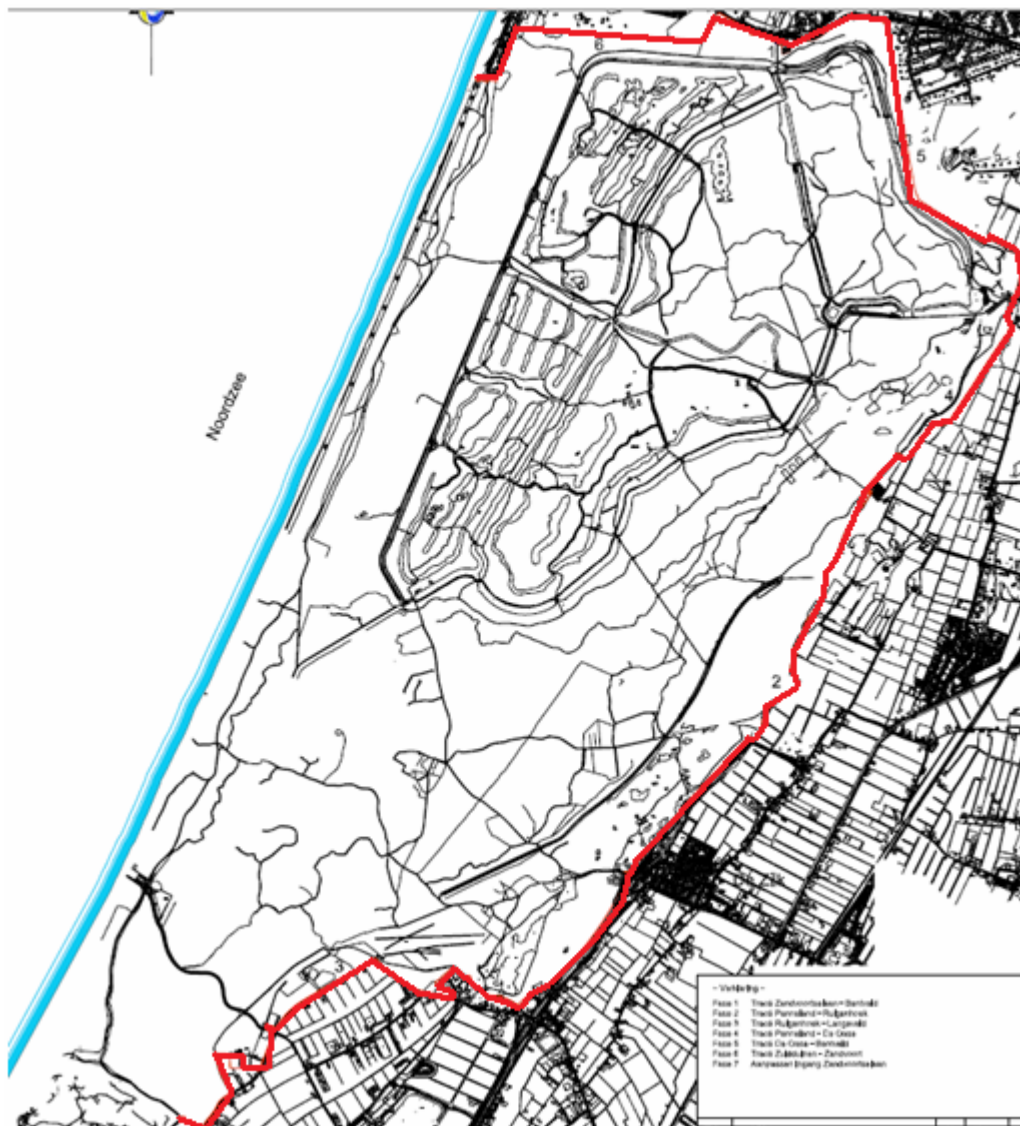
In dit tracé (zie figuur 6) staat een raster dat vervangen zal worden. Het maken van een werkstrook is op sommige plekken nodig waardoor Duindoorn *Hippophae rhamnoides* verwijderd wordt. Het overige gedeelte gaat door duinen met een kruidige vegetatie.

4 Beschrijving nieuwe situatie en raster

4.1 Nieuwe situatie

Figuur 7 geeft een overzicht van het rastertracé (rode lijn) rondom de AWD na realisatie. Op 2 locaties komt geen (nieuw) raster te weten:

- Ca. 1400 m. tussen het strand en de Randweg ter hoogte van Noordwijk (langs Noraweg);
- De volledige westkant van de AWD (strand/zeezijde).

Figuur 7 Overzicht van het rastertracé (rode lijn) rondom de AWD na realisatie.

4.2 Beschrijving raster

Deels is al een damhertwerend raster geplaatst. Figuur 8 geeft aan hoe dit raster er uit ziet. Het nieuwe raster wijkt van het afgebeelde raster af door andere kleur en een sparing om de 50 meter. De technische specificaties van het toekomstige raster zijn:

- Rasterhoogte 2.50 m.;
- Opgebouwd uit staanders met verticaal gesteld dubbelstaafmat. De elementen zijn 2.40 m. hoog, waarvan 0.40 m. ingegraven;
- Aan de bovenzijde 3 gladde draden. Hierdoor wordt voorkomen dat een Damhert – indien die op deze hoogte zal komen – zich bezeert en/of beschadigt;
- Standaard maasgrootte van het raster is 5x20 cm.;
- Afgewisseld om de 50m¹ raster is een gat (sparing) op maaiveldhoogte in het raster aanwezig van 10x20 cm. en 20x20 cm.
 - o Kleine zoogdieren ondervinden geen hinder van het raster doordat zij door dit gat kunnen.
- Kleur van het raster is antraciet (RAL 7016).

Figuur 8 Voorbeeld van een reeds geplaatst raster

5 Resultaten veldbezoek en literatuuronderzoek

De resultaten van het veldbezoek en literatuuronderzoek zijn hieronder per soortgroep beschreven.

5.1 Vaatplanten

Veldbezoek

- Geen (strikt) beschermde vaatplanten aangetroffen. In verband met het droge, koude voorjaar is de flora vertraagd tot groei en bloei gekomen. Hierdoor kan visueel (tijdens het veldbezoek) iets gemist zijn.

Literatuuronderzoek

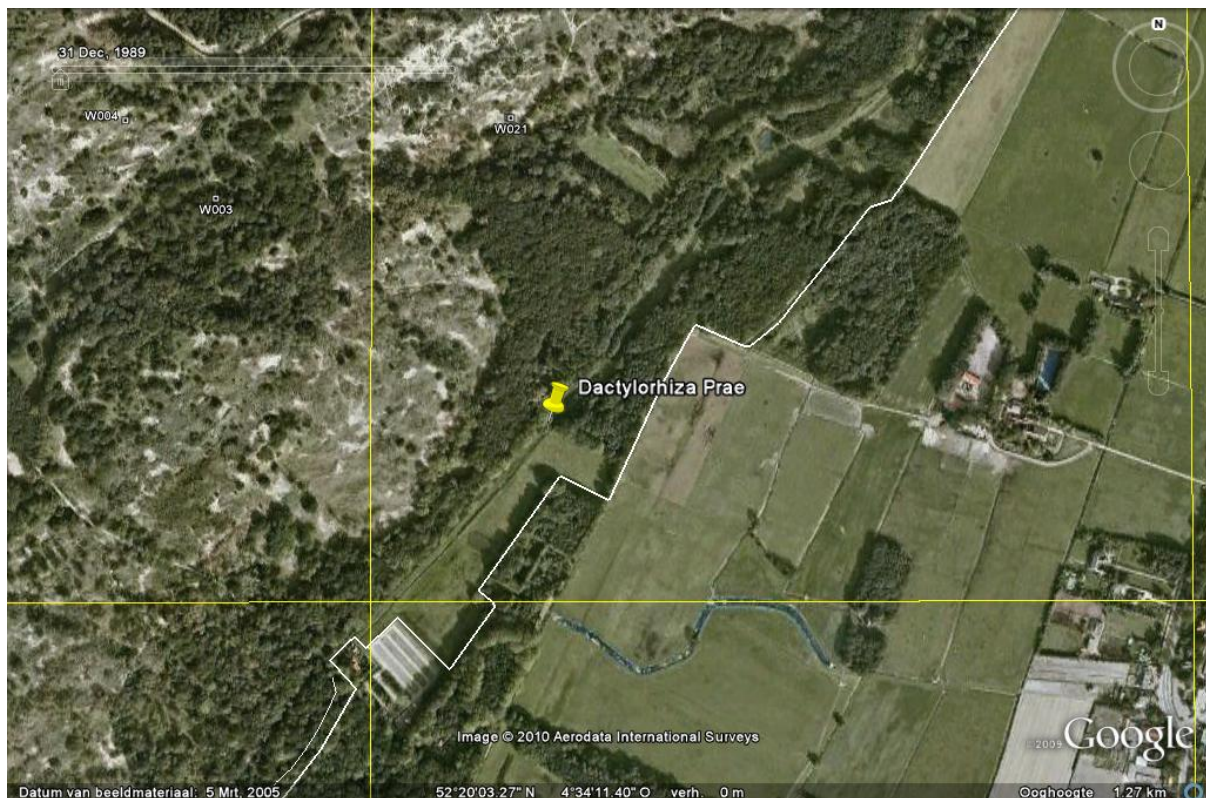
- Waternet (2010) geeft aan dat er mogelijk diverse beschermde flora in de AWD te verwachten zijn. De data door Waternet aangeleverd is getoetst en aangevuld door dhr. J. Mourik, vrijwilliger veldonderzoek Waternet. Zowel langs het tracé Panneland – De Oase als Zuidduinen – Zandvoort zijn groeiplaatsen van de volgende soorten aanwezig:
 - o Steenanjer *Dionthus deltoides* (figuur 9)
 - o Blauwe Zeedistel *Eryngium maritimum* (figuur 10)
 - o Rietorchis *Dactylorhiza praetermissa* (figuur 11)
- Habitatrichtlijnsoort Groenknolorchis *Liparis loeselii* wordt niet verwacht in het rastertracé. Groenknolorchis is een Habitatrichtlijnsoort in de AWD, opgenomen in Tabel 3 van de Flora- en faunawet en op de Rode Lijst opgenomen in de subcategorie bedreigd. De soort is gebonden aan zonnige tot licht beschaduwde, onbemeste grond, die onder invloed staat van basisch (alkalisch) grondwater. Het meest wordt de plant aangetroffen in trilvenen en duinvalleien. In duinvalleien bestaat de grond uit min of meer humeus, kalkhoudend zand; incidenteel (tijdens stormvloeden) kunnen de standplaatsen met zout water overspoeld raken. 's Winters staan de groeiplaatsen vaak ondiep onder water (Soortendatabase Min. LNV, 2010).
- Langs het overige deel van het tracé worden geen (strikt) beschermde flora verwacht. Echter, het verdient de aanbeveling om voorafgaand aan het werk zowel VVN Noordwijk (contactpersoon J. van Dijk) als Zuid-Hollands Landschap (contactpersoon A. Beckers) te informeren over voorgenomen werkzaamheden teneinde verstoring van groeiplaatsen zeker te vermijden.
- De aangetroffen soorten staan allen vermeld in Tabel 2 van de Flora- en faunawet, waarvoor een lichte toetsing geldt.
- Daarnaast is de Steenanjer opgenomen in de Rode Lijst van Nederlandse planten met de 'Vrij zeldzaam; Matig afgenomen' (Meijden *et al.* 2000).

Figuur 9 Groeiplaats Steenanjer *Dionthus deltoides*

Figuur 10 Groeiplaats Blauwe Zeedistel *Eryngium maritimum*

Figuur 11 Groeiplaats Rietorchis *Dactylorhiza praetermissa*

5.2 Zoogdieren

Veldbezoek

- Damherten *Dama dama* zijn rustend en foeragerend aangetroffen op diverse locaties in de AWD (totaal ca. 15 ex.);
- Nabij de Beukenlaan is een Eekhoorn *Sciurus vulgaris* aangetroffen. Er is geen nest aangetroffen in het tracé;
- Diverse potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn aangetroffen in tracé Ruigenhoek – Langeveld (figuur 12), tracé Panneland – de Oase en in het gehele tracé Oase - Bentveld (figuur 12, 13 en 5);
- Plaatsing van het raster heeft geen effect op het foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen.

Figuur 12 Kans op vaste rust- en verblijfplaatsen (rode lijn) van boombewonende vleermuizen tracé Ruigenhoek – Langeveld. Kaartbron: <http://maps.google.nl/>

Figuur 13 Kans op vaste rust- en verblijfplaatsen (rode lijn) van boombewonende vleermuizen tracé Panneland – De Oase. Kaartbron: <http://maps.google.nl/>

Literatuuronderzoek Damhert en Ree

De AWD biedt onderdak aan een populatie Damherten en Reeën *Capreolus capreolus*. De exacte omvang van beide populaties is niet bekend. Aantalschattingen gaan uit van tenminste 600-700 Damherten (Van Breukelen 2007) en tenminste 400-600 Reeën (FBE Noord-Holland 2009). De populatie Damherten neemt nog steeds snel toe, terwijl het aantal Reeën stabiel blijft of enigszins afneemt (FBE Noord-Holland 2009, Van Breukelen 2007). De verwachting is dat deze ontwikkeling zich op de korte tot middellange termijn zal doorzetten indien niets verandert aan de lokale omstandigheden. Omdat Damherten en Reeën in de AWD jaarlijks op basis van dezelfde methode geteld worden geven ze ondanks de onzekerheden omtrent de genoemde getallen toch een betrouwbare trends weer (Van Breukelen 2007, Groot Bruinderink *et al.* 2007).

Binnen de soortgroep zoogdieren vallen de aangetroffen soorten Damhert en Ree onder bescherming van de Flora- en faunawet. Beide soorten zijn beschermd als bedoeld in art. 3 en 4 (zie kader). Van deze soorten herten staat het Damhert vermeld in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Op basis van artikel 75.4 is voor deze soorten bepaald dat een vrijstelling van art. 8 t/m 12 geldt of een ontheffing met lichte toets nodig is. Bij deze artikelen worden de soorten beschouwd als inheemse soorten die van nature in Nederland voorkomen. Daarnaast stond het

Damhert tot 2004 op de Rode Lijst van Nederlandse zoogdieren. Vanwege de groeiende populaties in het land heeft de Zoogvereniging VZZ in 2007 voorgesteld om de soort van deze lijst te halen (Zoogdiervereiniging VZZ 2007). Ree staat vermeld in Tabel 1, waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet is, indien de werkzaamheden vallen onder bestendig onderhoud of ruimtelijke ontwikkeling. Alle andere vormen van werkzaamheden dienen door middel van een lichte toets onderzocht te worden.

Aanvullend zijn gefokte dieren van beide soorten herten vrijgesteld van artikel 9, 10, 11 en 13.1. Het gaat hier met name om de wettelijke bescherming van populaties door middel van de bescherming van individuen. Daarnaast kent de Flora- en faunawet ook nog enkele bepalingen met betrekking tot de bescherming van leefgebieden van populaties. Zo mogen voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen niet worden gestoord (artikel 11).

Naast bescherming middels de Flora- en faunawet is Damhert en Ree ook opgenomen in een Faunabeheerplan (FBP) van provincie Noord-Holland (FBE Noord-Holland 2009). De soorten zijn opgenomen in dit plan voor het beheer van diersoorten of bestrijding van schade aangericht door dieren (F&F-wet, art. 29). Aanleiding voor het opnemen van het Damhert in dit FBP is met name vanwege het belang voor de verkeersveiligheid en het voorkomen van schade aan landbouwgewassen. Al worden bij de gebruikte getallen ter onderbouwing van deze argumenten vraagtekens gezet door onderzoeksinstituut Alterra (Groot Bruinderink & Lammertsma 2009). Over een toenemende risico voor een aanrijding met een Damhert zijn de onderzoekers het wel eens. In de periode maart tot en met juni 2010 zijn door de provincie Zuid-Holland 3 ongevallen geregistreerd in het gedeelte langs de N206 (pers. med. Waternet).

Boommarter

Waternet (2010) en Waarneming.nl geven aan dat Boommarter *Martes martes* in (zeer?) klein aantal aanwezig is in de AWD. Geschikte verblijfplaatsen voor de Boommarter in de AWD zijn holle bomen, vogelnesten, vergroeiingen in bomen (o.a. heksenbezems), hollen van Vos *Vulpes vulpes* en mogelijk Konijn *Oryctolagus cuniculus*. De holtes in de bomen zijn meestal door Zwarte-*Dryocopus martius* of Groene Specht *Picus viridis* uitgehakte hollen of ontstaan door inrotting van een afgebroken tak. Slapende Boommarters worden ook gezien op takken en in de dichte kronen van naaldbomen. Het grootste deel van het jaar verblijven Boommarters vaak niet langer dan een of enkele dagen op dezelfde plek. Vrouwtjes met jongen verblijven in de periode april t/m begin juli vaak lange tijd in dezelfde nestplaats. Het te plaatsen raster kan effect hebben op deze soort doordat het tracé door konijnenholten en langs bomen loopt. Bomen met potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen worden niet gekapt.

Vleermuizen

Waternet (2010) bevestigt dat er in de AWD diverse soorten boombewonende vleermuizen voorkomen. Het gaat om Watervleermuis *Myotis daubentonii*, Ruige Dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en Rosse Vleermuis *Nyctalus noctula*. Bomen zijn belangrijke verblijfplaatsen voor vleermuizen, zowel in de zomer als in de winter. Allerlei holtes kunnen aantrekkelijk zijn voor vleermuizen, zoals verlaten spechtenholten of hollen die door rotting bij een afgebroken tak ontstaan zijn.

Om als goed vleermuisverblijf te dienen moet een gat wel naar boven uitgerot zijn, zodat de vleermuizen boven de opening kunnen hangen. Ook losse stukken schors kunnen een geschikte verblijfplaats vormen, net als vogel- of vleermuiskasten. De aanwezigheid van vleermuizen in een boomholte is vaak zichtbaar door een spoor van urine dat uit de holte naar beneden loopt en uitwerpselen die op de grond gevonden worden.

Watervleermuizen, Ruige Dwergvleermuizen en Rosse Vleermuizen zijn typisch boombewonende vleermuizen. In de zomer worden kolonies van deze soorten vooral gevonden in bomen. Ze gebruiken dan bijvoorbeeld verlaten spechtenholten. Rosse Vleermuizen gebruiken holle bomen niet alleen in zomer, maar ook als winterslaapplaats (Bron: Vleermuis.net).

Vleermuizen staan vermeld in tabel 3 van de Flora- en faunawet en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Alle werkzaamheden dienen daarom een zware toetsing te ondergaan om vast te kunnen stellen dat functionaliteit als vaste rust- en verblijfplaats gegarandeerd blijft.

Het tracé loopt langs potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen. Er kan een negatief effect optreden op dit type gebruik. Negatief effect op vliegroutes en foerageergebied is hoogstwaarschijnlijk uitgesloten.

Waterspitsmuis

Er zijn Waterspitsmuizen *Neomys fodiens* aangetroffen in de AWD (Waternet 2010). De Waterspitsmuis komt voor rond zuiver, niet te voedselrijk water met watervegetatie en begroeide oevers. Poelen, natuurlijke vijvers, rivieren, snelstromende (bos)beekjes, moerassen en moerasbossen, rietlanden, elzenbroekbossen, kruidenrijke oevervegetaties vormen vaak geschikte biotopen. Ook een goed ontwikkelde struikvegetatie in de buurt behoort tot één van de biotoopvereisten. Waterspitsmuizen jagen ook in andere biotopen in de omgeving van water. Waterspitsmuizen zijn, net als alle andere spitsmuizen, de hele dag actief. Ze rusten nooit langer dan een uur. De soort is sterk aan water gebonden: ze kunnen zeer goed zwemmen en duiken en blijven tot 20 seconden onder water. Ook op land wordt naar voedsel gezocht, vooral langs de waterlijn en tussen de oevervegetatie. De holen en gangen zitten in de oever, tot dicht bij het water; sommige gangen komen op het water uit (Soortendatabase Min. LNV 2010). In het rastertracé is echter geen geschikt leefgebied aanwezig. Effect op deze soort is hierdoor uitgesloten.

5.3 Reptielen en amfibieën

Veldbezoek

- Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen en amfibieën aangetroffen.
- Tijdens het veldbezoek is geschikt overwinterings- en eiafzetplaatsen voor Zandhagedis *Lacerta agilis* aangetroffen in de tracés Ruigenhoek – Langeveld, De Oase – Bentveld en tracé Zuidduinen – Zandvoort.
- Tijdens het veldbezoek is gericht gekeken naar geschikt overwinterings- en voortplantingsgebied van Rugstreeppad *Epidalea calamita*. Geschikt voortplantingsgebied is niet aangetroffen. De kans is hierdoor ook klein dat de soort overwinterd in het tracé.

Literatuuronderzoek

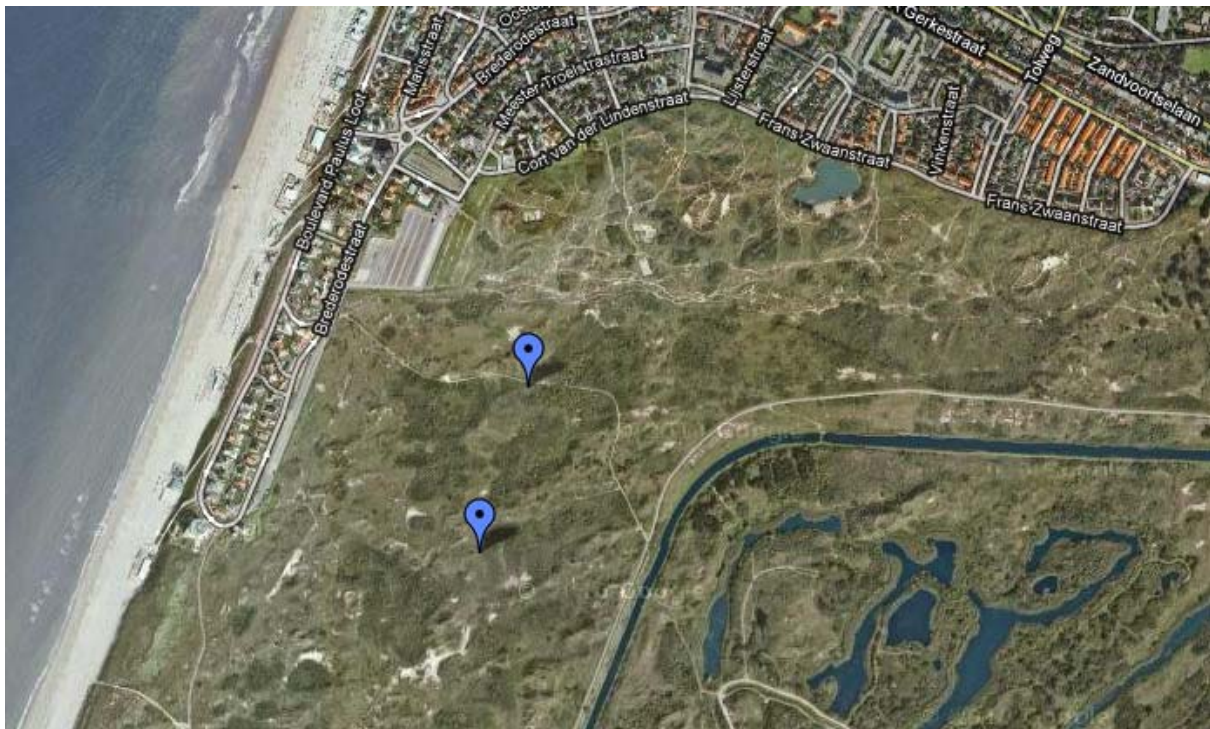
Hazelworm

Waarneming.nl geeft maximaal 2 (niet bevestigde) waarnemingen van een Hazelworm *Anguis fragilis* aan in de AWD. De verspreiding is beperkt tot het oosten, midden en zuiden van het land. De zwaartepunten in de verspreiding liggen in Zuid-Limburg en op de Veluwe (Soortendatabase Min. LNV 2010). Herkomst van dieren uit de duinen (waaronder AWD) is onduidelijk (Stumpel & Strijbosch 2006), maar betreft vermoedelijk uitzetting.

Zandhagedis

Waternet (2010) geeft aan dat de Zandhagedis in het gebied aanwezig is. Een geschikte plek voor deze soort is tracé De Oase – Bentveld, tracé Zuidduinen – Zandvoort en tracé Ruigenhoek – Langeveld. De soort wordt vanaf 1993 op een tweetallocatie tegen het tracé aan geïnventariseerd (zie figuur 14). Meest noordelijke pijl is plot Brederodepad (plotnummer 168) en zuidelijke pijl is plot Worstenveld Noord (plotnummer 167). Vanaf 2004 tot en met 2008 zijn in plot 168 0 volwassen en 0 juveniele exemplaren aangetroffen. Vanaf 2004 tot en met 2008 zijn in plot 167 22 adulten en 6 juvenielen aangetroffen). Ter vergelijking: aan de zuidkant van de AWD ter hoogte van het “Hekje van Moe Koomen” is eveneens een plot. Hier zijn in de periode 2004 tot en met 2008 718 adulte en 49 juveniele Zandhagedissen waargenomen. Langs zowel de Noraweg (waar

het raster ook geplaatst wordt) als ter hoogte van het “Hekje van Moe Koomen” is geschikt biotoop aanwezig. Zandhagedissen komen voor in zandige, droge, open terreinen in heiden en duinen, respectievelijk met o.a. Struikhei *Calluna vulgaris* en Helm *Ammophila arenaria* als belangrijke structuurbepalende soorten. De aanwezigheid van voldoende zonnige plekken (helling op het zuiden) om op te kunnen warmen is een belangrijk vereiste voor het leefgebied van de Zandhagedis. Hierbij is optimaal de afwisseling van hoge en lage planten en van plekken met open zand en dichte begroeiing. De dieren hebben een duidelijke voorkeur voor warme, beschutte plekken met een zuidexpositie. Er is een kans op verstoring van gevoelige plekken zoals de eiafzetplaats en overwinteringsplaats (Soortendatabase Min. LNV 2010).

Figuur 14 Plot 167 en 168 Zandhagedis *Lacerta agilis* in de AWD

De Zandhagedis heeft wettelijke bescherming middels de Flora- en faunawet, waar het is opgenomen in Tabel 3 vanwege vermelding in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ruimtelijke ingrepen moeten een zware toetsing ondergaan vanwege deze status. Daarnaast staat de soort vermeld als ‘Kwetsbaar’ op de Rode Lijst (Creemers *et al.* 2007).

Rugstreeppad

Waternet (2010) geeft aan dat de Rugstreeppad mogelijk in het tracé aanwezig. De Rugstreeppad leeft vooral in open terreinen waar de bodem en vegetatie regelmatig veranderingen ondergaan, bij voorkeur op droge en losgrondige bodems die snel opwarmen. De overwinteringlocaties zijn vaak zandige plekken en bosjes in nabijheid van water, soms wel een meter diep onder de grond. Er is een kleine kans dat de Rugstreeppad overwintert in het tracé, geschikt voortplantingswater is mogelijk alleen aanwezig ten noorden van ingang Panneland (Schapenwei). Kale oevers en ondiep water zijn de belangrijkste kenmerken voor een geschikt voortplantingswater. Vooral tijdelijke wateren voldoen aan die eisen: vochtige duinvalleien, ondergelopen weilanden en laagtes in heideterreinen.

Vroedmeesterpad

Literatuuronderzoek wijst uit dat Vroedmeesterpad *Alytes obstetricans* niet voorkomt in de AWD. Dichtstbijzijnde locatie is Heemstede.

Boomkikker

In de AWD komt een niet natuurlijke populatie van Boomkikker *Hyla arborea* voor. Deze populatie is uitgezet.

5.4 Dagvlinders

Veldbezoek

- Geen (strikt) beschermde dagvlinders aangetroffen.

Literatuuronderzoek

- Waternet (2010) bevestigt de resultaten uit het veldbezoek. Er wordt wel melding gemaakt van mogelijke aanwezigheid van Keizersmantel *Argynnis paphia* en Rouwmantel *Nymphalis antiopa*. Echter beide soorten zijn uit Nederland verdwenen. Incidenteel worden zwervers aangetroffen. (Wynhoff *et al.* 1999, Waarneming.nl).
- Het aantal waarnemingen van Rouwmantel schommelt sinds 1998 tussen 3 en 30 exemplaren per jaar en op dit moment heeft Nederland geen populatie (Soortendatabase Min. LNV 2010).
- De Keizersmantel staat als 'Verdwenen uit Nederland' op de Rode Lijst (Swaay 2006) en wordt beschermd volgens de Flora- en faunawet. Er zijn jaarlijks zwervers en aanwijzingen voor tijdelijke vestiging, maar niet voor duurzame populaties. Een serie waarnemingen in opvolgende jaren in het duingebied van Voorne en het Nationaal Park Zuid-Kennemerland duiden op tijdelijke vestiging van de soort. De laatste decennia zijn echter geen eitjes, rupsen of poppen in Nederland gevonden.

5.5 Libellen

Veldbezoek

- Geen (strikt) beschermde libellen of geschikte voortplantingsplaatsen aangetroffen in het rastertracé.

Literatuuronderzoek

- Waternet (2010) ondersteunt de conclusie naar aanleiding van het veldbezoek dat (strikt) beschermde libellen niet aanwezig zijn in het volledige rastertracé. Mogelijke voortplantingsplaatsen voor libellen (in het algemeen) bevindt zich ten noorden van ingang Panneland (Schapenwei).

5.6 Vissen

Veldbezoek

- Geen vissen aangetroffen vanwege ontbreken geschikt biotoop.

Literatuuronderzoek

- N.v.t.

5.7 Kevers

Veldbezoek

- Geen (strikt) beschermde kevers aangetroffen.

Literatuuronderzoek

- Waternet (2010) ondersteunt de conclusie naar aanleiding van het veldbezoek dat (strikt) beschermde kevers niet aanwezig zijn in het volledige rastertracé.

5.8 Kreeftachtigen

Veldbezoek

- Geen (strikt) beschermde kreeftachtigen aangetroffen vanwege ontbreken geschikt biotoop.

Literatuuronderzoek

- N.v.t.

5.9 Weekdieren

Veldbezoek

- Geen (strikt) beschermde weekdieren aangetroffen.

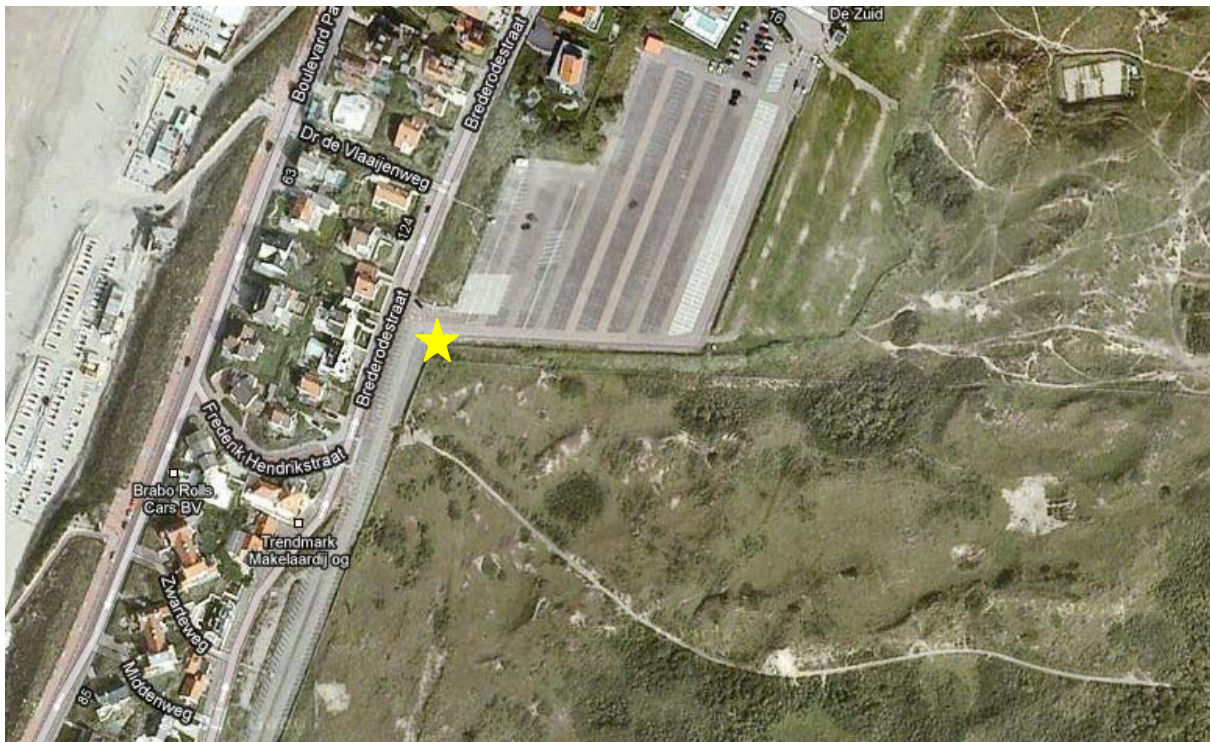
Literatuuronderzoek

- Waternet (2010) geeft aan dat Nauwe Korfslak *Vertigo angustior* aangetroffen is in en rondom het rastertracé. Nauwe Korfslak is niet opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet. De soort is wel opgenomen op de Rode Lijst, subcategorie bedreigd. Eveneens is de Nauwe Korfslak opgenomen als Habitatrichtlijnsoort in de AWD. Een analyse aangaande eventuele significant negatieve effecten valt buiten deze toetsing en dient opgenomen te worden in een passende beoordeling voor de Natuurbeschermingswet.

5.10 Vogels

Veldbezoek

- Ca. 5 territoria van Huismus *Passer domesticus* aangetroffen in de zuidwesthoek van de parkeerplaats (achter de boulevard) te Zandvoort (zie figuur 15);
- Een vaste rust- en verblijfplaats van roofvogel spec. aangetroffen Kampeerterrein "Stichting Goedkamp" (zie figuur 16);
- Het te plaatsen damhertwerend raster kan broedplaats van Tapuit *Oenanthe oenanthe* doorkruisen in de tracés Ruigenhoek – Langeveld, De Oase – Bentveld en Tracé Zuidduinen – Zandvoort door de aanwezigheid van konijnenholen.
- Op het gehele tracé kunnen diverse vogelsoorten van bos, struweel en openduin tot broeden komen of kan het tracé onderdeel zijn van een territorium.

Figuur 15 Locatie vaste rust- en verblijfplaatsen Huismus *Passer domesticus*. Kaartbron: <http://maps.google.nl/>

Figuur 16 Locatie vaste rust- en verblijfplaats roofvogel spec. Kaartbron: <http://maps.google.nl/>

Literatuuronderzoek

- Waternet (2010) geeft aan dat Buizerd *Buteo buteo* en Havik *Accipiter gentilis* als broedvogel aangetroffen zijn. Doordat er geen bomen met vaste rust- en verblijfplaatsen gekapt worden treedt er geen negatief effect op.

Alle vogelsoorten staan vermeld in Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Daarnaast zijn nesten van sommige soorten, waaronder roofvogels, het hele jaar door beschermd. Alle werkzaamheden moeten een 'zware' toetsing ondergaan, waarbij het mogelijk is om met mitigerende maatregelen de negatieve gevolgen te compenseren.

Daarnaast is de Huismus als 'Gevoelig' opgenomen op de Rode Lijst van de Nederlandse vogels (Hustings *et al.* 2004).

6 Toetsing aan de Flora en faunawet

In dit hoofdstuk worden de effecten tijdens en door het plaatsen van het damhertwerend raster op de resultaten getoetst aan de Flora- en faunawet. Anders gezegd: het effect van de te nemen maatregelen op de eventuele functie van het rastertracé voor beschermde flora en fauna (tabel 2, 3 en vogels) wordt getoetst. Per tracé wordt aangegeven of een overtreding op de Flora- en faunawet plaatsvindt en of dit middels een flora- en faunawetontheffing of mitigatie op te heffen is. Indien niet volgt een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet.

De toetsing gebeurt op basis van het 'stoplichtenmodel'.

Groen	Uitvoering van de maatregelen op de benoemde locatie heeft geen effect op (strikt) beschermde flora en fauna. Aanvullend soortgericht vervolgonderzoek en/of ontheffingsaanvraag is niet nodig.
Oranje	Uitvoering van de maatregelen op de hieronder benoemde zone heeft mogelijk effect op beschermde flora en fauna. Aanvullend soortgericht vervolgonderzoek is nodig. Op basis van de uitkomsten van dit aanvullend onderzoek dient bepaald te worden of ontheffingsaanvraag van de Flora en faunawet nodig is of mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden.
Rood	Uitvoering van de maatregelen op de hieronder zone heeft zeker effect op beschermde flora en fauna. Ontheffing van de Flora en faunawet voorafgaand aan de werkzaamheden is nodig.

6.1 Algemeen

- Tijdens iedere willekeurige ruimtelijke ingreep dient altijd zorgvuldig gehandeld te worden. Hiermee wordt bedoeld: zorgvuldig handelen conform de invulling van de Flora en faunawet in artikel 2. Dit houdt in dat de wet de intrinsieke waarde erkent van in het wild levende planten en dieren. Iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Bewust verontrusten, verstoren of vernietigen van flora en fauna is per definitief in strijd met de zorgplicht.
- Algemeen van toepassing is de kans op broedvogels in het rastertracé of in de directe omgeving of dat het projectgebied essentieel onderdeel uitmaakt van hun leefgebied. Zij kunnen hier tot broeden komen, foerageren en/of schuilen tijdens het broedseizoen welke globaal loop van 1 maart tot 15 september. De broedperiode per vogelsoort kan variëren. Hierdoor is de termijn van 1 maart tot 15 september indicatief. Uitgangspunt is dat een broedende vogel niet verstoord mag worden gedurende het broeden. Dit is een overtreding op grond van de Flora- en faunawet. Werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden in de periode 15 september – 1 maart.
- Het broedbiotoop van de Tapuit bestaat uit schaars begroeide terreinen met voldoende uitzichtmogelijkheden in de vorm van zand- of steenhopen, boomstronken en palen, zoals duinen. Bijna de helft van het aantal broedparen broedt in de duinen van West-Nederland en het Waddengebied (Soortendatabase Min. LNV 2010). Tapuiten broeden bij voorkeur in holen (konijnenholen). De Tapuit staat op de Rode Lijst, subcategorie 'Bedreigd' (Hustings *et al.* 2004). Het rastertracé loopt op diverse locaties door geschikt tapuitenhabitat te weten tracé Ruigenhoek – Langeveld en tracé Zuidduinen – Zandvoort (resp. figuur 3 en 6). Om nestlocaties te sparen dient voorafgaand aan de uitvoering de konijnenholen in het tracé gemarkeerd en hierdoor behouden te worden.

- De toetsing van amfibieën en reptielen is telefonisch doorgenomen met dhr. I.A.W. Janssen medewerker bij RAVON. De inhoud van de paragrafen 5.3 en 6.3 is (indien van toepassing) met hem doorgenomen.

6.2 Groen

Er is geen tracé waar uitvoering van de maatregelen op de benoemde locatie geen effect heeft op (strikt) beschermde flora en fauna.

6.3 Oranje

Tracé Panneland – De Oase en Zuidduinen – Zandvoort Vaatlantplanten

Langs deze 2 tracés zijn groeiplaatsen aanwezig van beschermde vaatlantplanten te weten Steenanjer, Blauwe Zeedistel en Rietorchis. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen betreffende plekken gemarkeerd te worden zodat er tijdens of door de werkzaamheden geen negatief effect op treedt.

Langs het overige deel van het tracé worden op basis van veldbezoek geen (strikt) beschermde flora verwacht. Echter, het verdient de aanbeveling om voorafgaand aan het werk zowel VVN Noordwijk (contactpersoon J. van Dijk) als Zuid-Hollands Landschap (contactpersoon A. Beckers) te informeren over voorgenomen werkzaamheden teneinde verstoring van groeiplaatsen zeker te vermijden.

Tracé Ruigenhoek – Langeveld, tracé Panneland – De Oase en tracé Oase – Bentveld. Vleermuizen

Op zowel tracé Ruigenhoek – Langeveld, tracé Panneland – de Oase en tracé Oase - Bentveld (figuur 12, 13 en 5) zijn potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen. Deze bomen blijven aanwezig en dienen voorafgaand aan het werk door een ter zaken kundig ecooloog te worden gemarkeerd.

Tracé Ruigenhoek – Langeveld, De Oase – Bentveld en Tracé Zuidduinen – Zandvoort Boommarter

Waarneming.nl geeft aan dat Boommarter en (zeer?) klein aantal aanwezig is in de AWD. Geschikte verblijfplaatsen voor de Boommarter in de AWD zijn holle bomen, vogelnesten, vergroeiingen in bomen (o.a. heksenbezems), hollen van vos, das en mogelijk konijn. Het te plaatsen raster kan effect hebben op deze soort doordat het tracé door konijnenhollen loopt. Konijnenhollen dienen hierom gemarkeerd te worden voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zaken kundig ecooloog. Bomen met potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen worden niet gekapt. Negatief effect op dit type vaste rust- en verblijfplaats is afwezig.

Zandhagedis

In deze tracés worden op basis van het veldbezoek en literatuuronderzoek Zandhagedissen verwacht, zowel overwinterend als eiafzettingsplaatsen. Om een negatief effect op overwinteringsplekken te voorkomen dienen geschikte overwinteringslocaties door een ter zaken kundig ecooloog met gebiedskennis gemarkeerd te worden zodat bij aanleg raster betreffende locaties ontzien worden. Dit zijn voornamelijk konijnenhollen (ten behoeve van bescherming geschikte broedlocaties Tapuit wordt dit ook voor deze soort geadviseerd, zie 6.1). Indien tijdens het markeren van konijnenhollen blijkt dat er in het tracé geschikte eiafzetlocaties of overig geschikt leefgebied is dient hier op basis van advies van een ter zaken kundig ecooloog tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening mee worden gehouden.

Aanvullend wordt geadviseerd om een nieuw leefgebied van 10.000m² voor de Zandhagedis aan te leggen in een nader te bepalen bosrand met ligging op het zuiden. Dit advies staat los van de

toetsing (de gunstige staat van instandhouding komt niet in het geding door aanleg van het damhertwerend raster) en is optioneel. Dit kan door:

- Aanleg van zon-georiënteerde locaties in het plangebied;
- Tegengaan van vergrassing en verruiging door extensieve begrazing of lokaal plaggen. Hierdoor ontstaat meer variatie in de vegetatie en door de hoeven van de grazers ontstaan nieuwe open plekken;
- Creëren van zandige kale plekken. Zo ontstaan er meer plekken waar de hagedis kan opwarmen in de zon. Ook voor het maken van de broedholletjes is dit gunstig. Bijvoorbeeld door handmatig plaggen.

De te compenseren functie kan het beste worden teruggebracht in en overeenkomstig de eisen van (één van de) natuurdoeltypen waarin de soort deze functie vervullen kan. Volgens het Handboek Natuurdoeltypen (Bal et al. 2001) komt de zandhagedis voor in de natuurdoeltypen: 1.2, 1.3, 2.2, 2.12, 3.34, 3.35, 3.45, 3.46, 3.48, 3.52, 3.54 en 3.64.

De maatregelen die hierboven aanbevolen worden hebben eveneens een gunstig effect op andere amfibieën en reptielen, waaronder de Hazelworm en Rugstreeppad. Gezien het zeer beperkte voorkomen van Hazelworm in de AWD zal voor deze soort geen aanvullende mitigerende maatregelen opgenomen worden.

Tracé Ruigenhoek – Langeveld Roofvogels

Tijdens het veldbezoek is een vaste rust- en verblijfplaats aangetroffen van een roofvogel. De activiteiten hebben echter geen effect op dit nest. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt deze locaties besproken met projectleider Waternet.

Vier tracés in totaliteit Rugstreeppad

Het veldbezoek heeft aangegeven dat er een kleine kans is op aantreffen van overwinterende Rugstreeppadden in het tracé. Uit literatuuronderzoek blijkt dat Rugstreeppad voorkomt in de AWD.

Om een negatief effect op overwinteringsplekken te voorkomen dienen geschikte overwinteringslocaties in het tracé door een ter zaken kundig ecooloog met gebiedskennis gemarkeerd te worden. Dit kan tegelijkertijd met het veldbezoek voor Zandhagedis (zie 6.3), vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (zie 6.3) en Tapuit (zie 6.1) meegenomen worden.

Tracé Zuidduinen – Zandvoort Huismus

Tijdens het veldbezoek is Huismus aangetroffen (zie figuur 15). Deze locatie wordt gespaard doordat tegen het huidige hekwerk het nieuwe raster geplaatst wordt. Hierdoor blijft de grote struik op zijn plaats.

6.4 Rood

Vier tracés in totaliteit Damhert

Beoordeling functionaliteit

Bij de beoordeling van de functionaliteit worden de invloedssferen van alle afzonderlijke tracés als één ruimtelijke ingreep beschouwd. De AWD vormen als geheel het leefgebied van een populatie

Damherten. Het gehele gebied draagt bij aan de functionaliteit als voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaats. Ook in het nabijgelegen NP Zuid-Kennemerland leeft een populatie Damherten. In de huidige situatie is uitwisseling tussen dit gebied en de AWD beperkt mogelijk. Alleen via het nu nog lage raster tussen Bentveld en Oase en via de zeereep kunnen beide populaties met elkaar in contact komen.

In de AWD leeft sinds de jaren tachtig een vitale populatie Damherten (Groot Bruinderink *et al.* 2004). De dieren benutten het gehele gebied. Onderzoeksinstituut Alterra heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar het gebruik van de AWD door Damherten (Groot Bruinderink *et al.* 2004). De AWD vormt in zijn geheel een 'Standwildgebied' waar de Damherten foerageren, rusten, verblijven en zich voortplanten. Het gebied tussen de Zeeweg en Zandvoortselaan heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld van 'Wisselwildgebied', waar zwervende dieren gemeld worden, tot 'Standwildgebied'. Het vormt bovendien een potentiële verbindingszone tussen de populaties in het noordelijk gelegen NP Zuid-Kennemerland en de AWD. Uit het gebied ten zuiden van de Langevelderslag waren tot begin deze eeuw slechts enkele meldingen bekend. In de afgelopen jaren is, door uitbreiding van de populatie in de AWD, ook hier het aantal meldingen sterk toegenomen.

Als foerageergebied worden met name het middenduin en de binnenduinrand benut (Groot Bruinderink *et al.* 2004). De zeereep heeft voor deze functionaliteit minder de voorkeur. Daarnaast foerageren de Damherten 's nachts geregeld op nabij gelegen landbouwgronden en in tuinen. Damherten leven vooral in oudere bossen met veel ondergroei. In het voorjaar zwerven ze ook in toenemende mate buiten de AWD. Dit zijn voornamelijk jonge mannetjes die tijdens bronst uit de bronstarena's worden gejaagd door dominante bokken (Lange *et al.* 2003).

Uit het bovenstaande blijkt dat de gehele AWD en de omringende akkers gebruikt worden als voortplantings-, rust- en foerageergebied. Na plaatsing van het raster zal de AWD deze functies nog steeds kunnen vervullen. Echter, de interactie met omringende gebieden zal verdwijnen. Dit zal met name effect hebben op de foerageermogelijkheden. De omringende landbouwgebieden en tuinen (voornamelijk aan de oostkant van het gebied) vormen tot op heden een aanvulling op het dieet dat binnen de AWD te vinden is, met name in de winterperiode. Er is zelfs een toenemende trend te zien in het gebruik van deze gebieden (Groot Bruinderink *et al.* 2004). Daarmee vormen de omringende gebieden onderdeel van de vaste verblijfplaats. Hoewel deze gebieden grotendeels 's nachts en gedurende een deel van het jaar worden gebruikt (tijdens de bronst door rondzwervende jonge mannetjes), zijn ze wel van belang voor de populatie Damherten.

De AWD vormen een belangrijke voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaats voor het Damhert. Om te kunnen beoordelen of deze functies behouden blijven wanneer een damhertwerend raster om het gebied wordt geplaatst, dient een 'functionaliteitstoets' te worden uitgevoerd (zie kader). Aan de hand van deze toetsing dient onderbouwd te worden of de functionaliteit behouden blijft door mitigerende maatregelen. Indien dit niet gebeurt dan treedt het reguliere ontheffingstraject in werking.

Beoordeling functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen

1. De plek of het gebied wordt met een zekere mate van bestendigheid gebruikt. Er is geen sprake van incidenteel gebruik. Het moet dus gaan om een vaste rust- en verblijfplaats.
 2. De plek of het gebied blijft voorzien in alles wat nodig is voor een specifiek individueel dier in dat gebied en voor alle exemplaren van de populatie ter plekke, om succesvol te rusten of voort te planten.
 3. Er is op geen enkel moment, zelfs niet tijdelijk, een achteruitgang van de ecologische functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats. De diverse functies die een gebied heeft, moeten dus behouden blijven.
 4. Door mitigerende maatregelen worden negatieve effecten uitgesloten. Dit kunnen negatieve effecten zijn op de kwaliteit, maar ook op de kwantiteit van de functies die het gebied vervult voor een soort.
-

5. Mitigerende maatregelen zijn preventieve maatregelen. Dat houdt dus in dat in voorkomende gevallen de mitigatie niet alleen al aanwezig is, maar ook functioneert.
6. Mitigerende maatregelen moeten leiden tot verbetering of behoud van de ecologische functionaliteit van het gebied (kwantitatief en/of kwalitatief) voor de betreffende soort.
7. Het positieve effect van mitigatie geeft in evenredige mate ruimte voor de negatieve effecten van de ruimtelijke ingreep. De totale duurzame ecologische functionaliteit mag op geen enkel moment slechter worden dan de beginstand. Zowel de kwantiteit als de kwaliteit moeten behouden blijven of worden verbeterd.
8. Het succes van mitigerende maatregelen moet met een hoge mate van zekerheid vóóraf vaststaan. Dit wordt beoordeeld aan de hand van objectieve criteria en de eigenschappen en de specifieke ecologische waarden van het gebied.
9. De staat van instandhouding en de zeldzaamheid van een diersoort zijn van belang bij het treffen van mitigerende maatregelen. Hoe zeldzamer de soort, hoe hoger de graad van zekerheid van succes moet zijn.
10. De controle op het effect van de maatregelen is onderdeel van het ecologisch werkprotocol. Een ecologisch werkprotocol moet voorzien in toezicht op het uitvoeren van de mitigerende maatregelen. Zonder dit onderdeel garandeert het plan niet dat de functionaliteit van de beschermde plaatsen behouden blijft.

Bij de toetsing van het feit dat de vaste rust- en verblijfplaats wordt doorkruist, is het van belang om te kijken of de gunstige staat van instandhouding in het geding komt. In het geval van een soort, die vermeld staat in Tabel 2, wordt de gunstige staat van instandhouding getoetst op regionaal en landelijk niveau.

Binnen de AWD leeft één van de grootste populaties Damherten van Nederland. Daarmee hebben ontwikkelingen van deze populatie grote invloed op het voorkomen van de soort in heel Nederland. Het damhertwerend raster zal de lokale gunstige staat van instandhouding in het geding brengen, omdat een belangrijk deel van de foerageermogelijkheden niet meer toegankelijk zal worden. Echter, op landelijk niveau zal dit slechts een licht negatief effect hebben. De populatie Damherten zal binnen een omrasterd AWD sneller het plafond aan draagkracht bereiken. De populatie zal echter op dit niveau blijven bestaan. Om de vitaliteit van de populatie te kunnen waarborgen zijn wel mitigerende maatregelen nodig. Deze maatregelen dienen met name gericht te zijn op mitigatie van het verlies aan foerageermogelijkheden voor de populatie. In de onderstaande conclusie is de voorgestelde mitigatie verder uitgewerkt.

Interactie Damhert-Ree

Ree is opgenomen in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Daardoor kent deze soort een minder zware bescherming dan het Damhert. Desondanks is de status van Ree hieronder uitgelicht vanwege de interactie tussen de populaties Damherten en Reeën. In tegenstelling tot het Damhert is het voorkomen van het Ree grotendeels beperkt tot de AWD. Omringende gebieden worden door Reeën nauwelijks gebruikt. Het aantal gemelde verkeersslachtoffers is ook lager dan bij het Damhert (FBE Noord-Holland 2009). Dit valt deels te verklaren door het lagere aantal Reeën dat in de AWD voorkomt, maar ook aan het meer schuwe gedrag in vergelijking met Damherten (Van Breukelen *et al.* 2000). De populatie binnen de AWD wordt geschat een stabiele tot licht dalende trend te vertonen (FBE Noord-Holland 2009). Ree en Damhert hebben voor een deel hetzelfde dieet. Bovendien zullen Damherten in tijden van voedselschaarste, zoals bij een toenemende populatie, overschakelen op alternatieve voedselbronnen. Wanneer het damhertwerend raster is geplaatst zal op termijn voedselconcurrentie ontstaan tussen beide soorten. Het Damhert zal hierbij de overhand krijgen (Van Breukelen *et al.* 2000). De populatie Reeën zal geremd worden in de groei en krimpen. De Ree kent weliswaar een minder beschermde status volgens de Flora- en faunawet, maar de vraag is of deze situatie wenselijk is. De mitigerende maatregelen, zoals beschreven in onderstaande

conclusie, zullen ook positieve effecten hebben op de populatie Reeën. Dit vormt een oplossing voor tenminste de korte en middellange termijn.

Conclusie

Plaatsing van het damhertwerend raster om de AWD voorkomt dat Damherten uit kunnen wijken naar omringende gebieden. Hierdoor zal de verkeersveiligheid vergroot worden. Keerzijde van deze maatregel is dat een belangrijk deel van de foerageergebieden wordt afgesloten. Hiermee wordt een deel van de vaste rust- en verblijfplaats afgesloten. De gunstige staat van instandhouding komt hiermee op landelijk niveau niet in het geding, maar compenserende maatregelen zijn hier op zijn plaats vanwege de negatieve gevolgen.

Wanneer het raster geplaatst is zal het aantal zwerende Damherten op zoek naar nieuwe vestigingsplaatsen van jonge mannetjes en nieuwe foerageergebieden naar het zuiden toenemen. Geschat wordt dat het gebied ten zuiden van Langevelderslag op de korte tot middellange termijn onderdak kan bieden aan een groeiende populatie. Deze mogelijkheid blijft ook bestaan na aanleg van het damhertwerend raster. Langs de Langevelderslag blijft het gebied in open verbinding met de AWD staan over een lengte van ca. 1400 m. (pers. med. Waternet). Ondanks het overloopgebied zal dit echter op lange termijn ook voor problemen gaan zorgen, doordat de Damherten hier de mogelijkheid hebben om de landbouwgebieden en golfterreinen op te gaan. Om dit te voorkomen valt een verbinding met het noordelijk gelegen NP Zuid-Kennemerland aan te raden. Gedacht kan worden aan het creëren van een ecologische verbinding tussen de AWD en NP Zuid-Kennemerland. Verschillende varianten van deze faunapassage zijn de afgelopen jaren beschreven (van der Grift *et al.* 2005, Groot Bruinderink *et al.* 2004).

Om de druk op de AWD te verlagen valt het creëren van een faunapassage tussen de AWD en NP Zuid-Kennemerland te beschouwen als een goede vorm van compensatie. Hiermee wordt een integraal leefgebied geschapen dat nieuwe foerageermogelijkheden biedt aan Damherten. Echter, doordat geen uitwisseling kan plaatsvinden met omringende gebieden, zal dit ook op de lange termijn voor problemen zorgen als de populatie te groot wordt. Bovendien staan de beheerders van NP Zuid-Kennemerland niet onverdeeld positief tegenover een dergelijke verbinding (Anonymus 2007). Wanneer een verbinding tussen de twee gebieden is aangelegd, zal moeten worden gecontroleerd of deze faunapassage zijn doel bereikt.

Ondanks de kanttekeningen die gemaakt worden bij het FBP van de provincie Noord-Holland is deze toch op 21 december 2004 goedgekeurd door het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. Het damhertwerend raster zal een positieve bijdrage leveren aan de doelstellingen van dit plan. Het afsluiten van een deel van de foerageermogelijkheden voor Damherten zal als indirect gevolg hebben dat de druk binnen de AWD zal toenemen. De populatie is voor de voedselvoorziening dan geheel aangewezen op het beschikbare voedsel binnen de AWD. Dit zal niet alleen een regulerend effect op de populatie Damherten, maar de druk op het landschap zal ook toenemen. Binnen de AWD zijn diverse typen landschap gelegen, die vallen onder de Habitatrichtlijn. De negatieve effecten van een toenemende druk door Damherten (hetzij via een toenemende populatie, hetzij via een vermindering van de foerageermogelijkheden) is uitgebreid beschreven in Hoffmann (2009). Daarin wordt ook gesteld dat de druk op het landschap zal toenemen. Een neveneffect van deze foerageerdruk is dat de opkomst van de Amerikaanse Vogelkers kan worden tegengegaan. Deze wordt als exoot beschouwd die de kwaliteit van de beschermde habitattypen negatief beïnvloedt. De vraat van Damherten aan jonge opslag van Amerikaanse Vogelkers zal volgens het rapport opwegen tegen de vraat aan jonge opslag van inheemse soorten. Tenslotte zijn Ree en Damhert deels voedselconcurrenten, dus toenemende druk tussen deze twee soorten hoefdieren zal toenemen (Anonymus 2007). Hierbij zal waarschijnlijk de kleinere en zwakkere Ree de concurrentieslag verliezen.

Het is aan het bevoegd gezag, te weten de provincie Noord-Holland, om af te wegen of de maatregelen die door middel van een damhertwerend raster de verkeersveiligheid dusdanige dienen dat deze opwegen tegen het feit dat de druk op de verschillende beschermde habitattypen binnen de AWD vergroot zal worden.

7 Samenvatting acties

Tabel 1 geeft een samenvatting van indien nodig de aanbevolen acties per soort(groep).

Tabel 1 Samenvatting aanbevolen activiteiten

[illegible]

Rugstreeppad	Veldbezoek, markeren geschikte overwinteringslocaties (zie 6.3). In augustus dient tracé nabij Schapenwei bezocht te worden en indien reële kans op overwintering dient hier het tracé ingerasterd te worden.												
Huismus	Plaatsing nieuw raster (buiten broedseizoen, tot uiterlijk 15 maart 2011) tegen bestaand raster. Struik blijft hierdoor bespaart (zie figuur 11)												
Damhert	Ontheffing aanvragen Flora- en faunawet												

8 Referenties

8.1 Literatuur

Anonymus, 2007. Beheer van Damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen – Stand van zaken. Intern rapport Waternet, Amsterdam.

Bal, D., H.M. Beijer, M. Felliger, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal en F.J. van Zadelhoff, 2001. Handboek Natuurdoeltypen. Rapport Expertisecentrum LNV 2001 / 020, Wageningen.

Creemers, R.C.M., J.J.C.W. van Delft en A.M. Spitzen - van der Sluijs, 2007. Basisrapport Rode Lijst Amfibieën en Reptielen. Stichting RAVON, Nijmegen.

Faunabeheereenheid Noord-Holland, 2009. Faunabeheerplan maart 2009. Haarlem.

Groot Bruinderink, G.W.T.A. & D.R. Lammertsma, 2009. Faunabeheerplan Noord-Holland 2009, beoordeling damhert. Alterra-rapport 1930. Alterra, Wageningen.

Groot Bruinderink, G.W.T.A., D.R. Lammertsma & H.H.T. Prins, 2007. Damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen; effecten van beleid. Alterra-rapport 1553. Alterra, Wageningen.

Groot Bruinderink, G.W.T.A., G.J. Spek, P.C.H. van Schooten, G.W.W. Wamelink & D.R. Lammertsma, 2004. Damherten en verkeersveiligheid rond de Amsterdamse Waterleidingduinen; Evaluatie van de telmethoden en adviezen voor toekomstig beheer. Alterra-rapport 1070. Alterra, Wageningen.

Hoffmann, A., 2009. Natuurtoets damhertwerend raster Amsterdamse Waterleidingduinen – Tracé Panneland-Oase-Zandvoortselaan. Royal Haskoning, Amsterdam.

Hustings, F., C. Borggreve, C. van Turnhout en J. Thissen, 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Lange, R., Twisk, P., van Winden, A. & A. van Diepenbeek, 2003. Zoogdieren van West-Europa. 1e druk 1994. KNNV, VZZ en Zoogdierbescherming, Utrecht.

Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, F.J. Witte en D. Bal, 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. Gorteria, 26 (4). Leiden.

Stumpel, T. & H. Strijbosch, 2006. Veldgids Amfibieën en reptielen. Stichting Uitgeverij KNNV. Utrecht.

Swaay, C.A.M. van, 2006. Basisrapport Rode Lijst Dagvlinders. Rapport VS2006.002, De Vlinderstichting, Wageningen.

Van Breukelen, L., 2007. Wildtellingen in de AWD – Methode, trends en onzekerheden. Intern rapport Waternet, Amsterdam.

Van Breukelen, L., G. Groot Bruinderink, S. van Wieren, R. Schoon en M. Hootsmans, 2000. Damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Duin 23(3), pp. 3-6.

Van der Grift, E.A., G.W.T.A. Groot Bruinderink & M. Goossen, 2005. Ontsnippering Zuid-Kennemerland; Nut en noodzaak van faunapassages bij Zandvoortselaan, spoorlijn Haarlem-Zandvoort en Zeeweg. Alterra-rapport 1198. Alterra, Wageningen.

Wynhoff, I., C. van Swaay & J. van der Made, 1999. Veldgids Dagvlinders. Stichting Uitgeverij KNNV. Utrecht.

Zoogdierverseniging VZZ, 2007. Basisrapport voor de Rode Lijst Zoogdieren volgens Nederlandse en IUCN-criteria. VZZ rapport 2006.027. Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.

8.2 Internet

Ravon. Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. <http://www.ravon.nl/>.

Waarneming.nl. <http://www.waarneming.nl/index.php>.

Soortendatabase Min. LNV, 2010. Deze database bevat beknopte informatie over de formele status van soorten die in Nederland in het wild voorkomen of voor zouden kunnen komen.
<http://www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/lnv.db/lnv.db/home.html>.

Vleermuis.net. Het netwerk voor informatie over vleermuizen in Nederland.
<http://www.vleermuis.net/>.

8.3 Overig

Waternet, 2010. Database monitoring flora en fauna. Data ontvangen van A. Ehrenburg (Ecoloog, Waternet) op 2 april 2010.

Bijlage

4

Ontheffing Flora- en faunawet

Stichting Waternet
S. de Haas
Postbus 94370
1090 GJ AMSTERDAM

**landbouw, natuur en
voedselkwaliteit**

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
30 juli 2010	10.021110	FF/75C/2010/0310.	19 oktober 2010
onderwerp		toek.avk doorkiesnummer	bijlagen
ontheffing Flora- en faunawet artikel 75, lid 5		0800-22 333 22	1

Geachte mevrouw De Haas,

Naar aanleiding van uw verzoek van 3 augustus 2010 en de aanvullingen hierop van 19 augustus 2010 en 8 september 2010, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2010/0310, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van het damhert.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Damhertwerend raster Amsterdamse Waterleidingduinen" gelegen in de gemeenten Bloemendaal, Noordwijk en Zandvoort. Het project bestaat uit de aanleg van een damhertwerend raster op vier locaties. Dit raster is noodzakelijk in verband met het grote aantal ernstige ongelukken, bijna ongevallen en enorme overlast van damherten op de openbare weg en het gebied rondom de Amsterdamse Waterleidingduinen. De werkzaamheden bestaan onder andere uit kappen en snoeien van bomen en beplanting. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 8 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de blauwe zeedistel, rietorchis en de steenanjer, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de boomarter, het damhert, de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, huismus, tapuit, rugstreeppad en de zandhagedis, voor de periode van 1 oktober 2010 tot en met 31 december 2012.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De blauwe zeedistel, rietorchis en de steenanjer zijn beschermde inheemse plantensoorten als bedoeld in artikel 3, lid 1, van de Flora- en faunawet.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
19 oktober 2010	FF/75C/2010/0310	2

De boommarter, het damhert, de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de water-vleermuis zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet. Vogels zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels wordt alleen ontheffing verleend indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht. De rugstreeppad en de zandhagedis zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet. De rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, rugstreeppad en de zandhagedis zijn tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. De boommarter is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 8 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse plantensoorten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Vaste rust- en verblijfplaats

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld nesten, holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Afwijzing blauwe zeedistel, rietorchis en steenanjer

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 8 van de Flora- en faunawet voor zover dit het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of het op enigerlei andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de blauwe zeedistel, rietorchis en de steenanjer betreft. U stelt voor om vóórafgaand aan de werkzaamheden de betreffende groeiplaatsen van de planten te markeren, zodat er tijdens of door de werkzaamheden géén negatief effect optreedt. U heeft hiervoor echter geen ontheffing nodig, omdat u geen overtreding begaat van artikel 8 van de Flora- en faunawet. Bovenstaande mitigerende maatregel dient wel in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie aanwezig te zijn en onder betrokken werknemers bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2007, 253.

Datum Kenmerk
19 oktober 2010 FF/75C/2010/0310

Vervolgblad
3

Functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen gaat door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De vaste rust- en verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde vaste rust- en verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Afwijzing boommarter

De boommarter is in het plangebied aangetroffen. Er zijn langs het tracé potentiële rustlocaties voor de soort in konijnenholen en bomen aanwezig. Door de aanleg van het raster worden vaste rust- en verblijfplaatsen van de boommarter verstoord, beschadigd en vernield, omdat het tracé door konijnenholen en langs bomen loopt. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de boommarter te waarborgen, stelt u voor om vóórafgaand aan de werkzaamheden konijnenholen en bomen met potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen van de boommarter te laten markeren door een deskundige² op het gebied van de boommarter. Bomen met potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen voor de boommarter worden niet gekapt. Potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen van de boommarter kunnen op deze manier gemakkelijk gespaard worden tijdens uitvoering van de werkzaamheden. Er worden geen effecten op de lange termijn verwacht, passage van het damhertwerend raster voor een grondgebonden soort als de boommarter blijft mogelijk. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de boommarter komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Afwijzing rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis

De rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis zijn in het plangebied aangetroffen.

² Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
19 oktober 2010	FF/75C/2010/0310	4

De soorten hebben potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen (in theorie kunnen dit zomer-, kraam- en paarverblijven zijn en voor de rosse vleermuis ook winterverblijven) in bomen bij Ruigenhoek-Langeveld, Panneland-Oase, Oase-Bentveld. De aanwezigheid van vliegroutes en foerageergebieden kan niet worden uitgesloten. Het onderzoek naar de functie van het plangebied is beperkt, maar wordt voldoende geacht, omdat aantasting van de soorten en het habitat met de gestelde werkwijze wordt voorkomen. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis te waarborgen, stelt u voor om vóórafgaand aan de werkzaamheden de tracés waar de rasters komen, te laten doorlopen door een deskundige² op het gebied van vleermuizen en potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen met een spuitbus/lint te laten markeren, zodat deze bomen worden gespaard. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregel wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Afwijzing rugstreepad en zandhagedis

De rugstreepad en de zandhagedis zijn in het plangebied aangetroffen. De rugstreepad heeft potentiële overwinteringslocaties in het plangebied. De zandhagedis heeft potentiële overwinterings- en eiafzetplaatsen bij de tracés Ruigenhoek-Langeveld, Oase-Bentveld en Zuidduinen-Zandvoort. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de rugstreepad en de zandhagedis te waarborgen, stelt u de volgende maatregelen voor:

- Geschikte overwinteringslocaties voor de rugstreepad zullen door een deskundige² op het gebied van amfibieën worden gemarkeerd. Dit zal voornamelijk gebeuren ten noorden van ingang Panneland (Schapenwei) in de maand augustus. Bij reële kans op overwintering zal het terrein in augustus ingerasterd worden.
- Geschikte overwinteringslocaties voor de zandhagedis zullen door een deskundige² op het gebied van reptielen met een lint of piketpaaltjes gemarkeerd worden, zodat bij de aanleg van het raster betreffende locaties worden ontzien (voornamelijk konijnenholen).
- Indien tijdens het markeren van konijnenholen blijkt dat er in het tracé geschikte eiafzetlocaties of overig geschikt leefgebied is voor de zandhagedis, wordt op basis van advies van een deskundige² op het gebied van reptielen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening gehouden met deze locaties.

Potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen van de rugstreepad en de zandhagedis kunnen gemakkelijk gespaard worden tijdens uitvoering van de werkzaamheden. Er worden geen effecten op de lange termijn verwacht, passage van het damhertwerend raster voor grondgebonden soorten als de rugstreepad en de zandhagedis blijft mogelijk. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de rugstreepad en de zandhagedis komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Afwijzing huismus en tapuit

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
19 oktober 2010	FF/75C/2010/0310	5

In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Nesten van de tapuit vallen buiten het broedseizoen niet onder de definitie van het begrip nesten in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit type wordt niet weer in gebruik genomen en is dus buiten het broedseizoen niet van belang voor de instandhouding van soort. Derhalve is ontheffing hiervoor niet aan de orde.

Nesten van de huismus vallen onder de definitie van het begrip nesten in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit type valt ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. De huismus is in het plangebied aangetroffen. Er zijn 5 territoria in een bosje bij een parkeerplaats in Zandvoort aangetroffen. Dit bosje wordt gespaard. Bovendien vinden de werkzaamheden plaats buiten het broedseizoen van de huismus. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de huismus komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Instandhouding van het damhert

Het damhert is aangetroffen in het plangebied. Het aantal geschatte damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen ligt rond de 600 dieren. De Amsterdamse Waterleidingduinen is een standwildgebied. Kolonisatie van het plangebied door damherten vindt plaats ten zuiden van het duingebied. Aan de noordkant vindt dit niet/vrijwel niet plaats, waarschijnlijk door de aanwezigheid van rasters en de Zandvoortselaan. Ten oosten van het duingebied benutten damherten tuinen en landbouwgronden om te foerageren. Na het plaatsen van het damhertwerend raster komt de functie van het plangebied en omliggende gebieden voor het damhert in het geding. Het raster voorkomt dat damherten de aangrenzende tuinen en landbouwgebieden (vooral aan de oostzijde) kunnen bereiken. Daarnaast worden dispersiemogelijkheden van jonge mannetjes ingeperkt. Dieren kunnen nog maar beperkt uitwijken naar alternatieve gebieden. Het damhert is opgenomen op tabel 2 waardoor de toetsing van de gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau plaatsvindt. In Nederland zijn een aantal populaties damherten aanwezig: op de Veluwe, de Kop van Schouwen, Manteling van Walcheren en de Amsterdamse Waterleidingduinen & Nationaal park Zuid Kennemerland. Op alle locaties, behalve de Amsterdamse Waterleidingduinen, vindt aantalregulatie plaats door middel van afschot.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
19 oktober 2010	FF/75C/2010/0310	6

Er is geen sprake van een natuurlijke situatie: landelijk worden de aantallen damherten op een kunstmatig peil gehouden. De populatie damherten binnen de Amsterdamse Waterleidingduinen is moeilijk te vergelijken met de populaties in de andere gebieden. Door het raster zal echter op termijn in de Amsterdamse Waterleidingduinen een indirecte vorm van aantalregulatie ontstaan, wanneer de draagkracht van het gebied wordt bereikt (dichtheidsafhankelijke aantalregulatie door bijvoorbeeld voedselbeperking). Wat de draagkracht van het gebied is, is onbekend. Er wordt in het faunabeheerplan Noord-Holland 2009-2013 een draagkracht genoemd van 3900 dieren voor de gehele populatie damherten (inclusief Kennemerduinen). Zoals "*Groot Bruinderink*" al terecht stelt, is hiervoor geen gedegen onderbouwing aanwezig. Dit is ook lastig te berekenen omdat hiervoor de kennis ontbreekt. Het is bovendien aannemelijk dat de draagkracht van het gebied wordt bevooroordeeld door toegankelijke foerageergebieden buiten het plangebied. Wanneer deze niet meer bereikbaar zijn, zal de draagkracht lager uitvallen. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u voor om een faunapassage aan de noordzijde van het plangebied aan te leggen, welke de negatieve effecten van de werkzaamheden op de damherten zullen beperken. De faunapassage wordt echter niet aangelegd vóórdat de werkzaamheden worden uitgevoerd en zal daardoor niet vóór- of functioneren. De aanleg van de faunapassage is voorzien tussen 2010 en 2012. Hierdoor zijn aan de noordzijde van het plangebied in de eerste instantie geen uitwijkmogelijkheden (voor ruimte en voedsel) aanwezig en kan de functionaliteit van het leefgebied niet worden gegarandeerd. Van belang is dat er alles aan gedaan is om een duurzame populatie damherten te behouden en de intrinsieke waarde van het individu wordt gerespecteerd (voorkomen van doden en verwonden door ruimte- of voedselgebrek). Door het creëren van een faunapassage wordt aan deze voorwaarden voldaan, omdat hiermee zowel aan de noord- als aan de zuidzijde van het duingebied uitwijkmogelijkheden bestaan. De door u voorgestelde maatregel is in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorwaarden opgenomen. De gunstige staat van instandhouding van het damhert komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de bovengenoemde maatregel en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorwaarden.

Aanbeveling

Ik adviseer u wel overeenstemming te bereiken met de eigenaren/beheerders over het te voeren damhertenbeheer in de Amsterdamse Waterleidingduinen en omliggende gebieden.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorwaarden. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dieren- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Datum Kenmerk
19 oktober 2010 FF/75C/2010/0310

Vervolgblad
7

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorwaarden verbonden.

De ontheffing en de voorwaarden treft u hierbij aan.

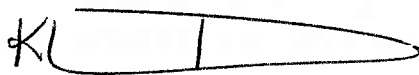
Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2010/0310 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite www.minlnv.nl/loket/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

B. Kluivingh - Deetman

DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Naar aanleiding van het verzoek van de heer J. Volkers
namens Stichting Waternet, op 3 augustus 2010
en de aanvullingen hierop van 19 augustus 2010 en 8 september 2010

gelet op artikel 75, lid 5 van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	Stichting Waternet
Adres:	Korte Ouderkerkerdijk 7
Postcode en woonplaats:	1096 AC AMSTERDAM
Voor het tijdvak van:	19 oktober 2010 tot en met 21 december 2012

ONTHEFFING

FF/75C/2010/0310

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van het damhert (*Dama dama*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Damhertwerend raster Amsterdamse Waterleidingduinen", gelegen op het tracé Zuidduinen-Zandvoort (noordgrens Amsterdamse Waterleidingduinen), het tracé De Oase-Bentveld (noordoostgrens Amsterdamse waterleidingduinen), het tracé Panneland-De Oase (oostgrens Amsterdamse waterleidingduinen) en het tracé Ruigenhoek-Langeveld (zuidgrens Amsterdamse waterleidingduinen en oostgrens gebied Zuid-Hollands Landschap) in de gemeenten Bloemendaal, Noordwijk en Zandvoort, één en ander zoals is weergegeven op figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Bijlage 1" van 6 september 2010 en de bij de aanvraag gevoegde topografische kaart.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Algemene voorwaarden

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de uitvoering van de werkzaamheden, zoals vermeld in de projectomschrijving voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Stichting Waternet (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorwaarde 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Specifieke voorwaarden

7. De maatregelen, zoals genoemd op de pagina's 11 en 12 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan" van 6 september 2010, dienen te worden uitgevoerd, met inachtneming van het onderstaande.
8. De aanleg van de faunapassage is mogelijk voorzien tussen 2010 en 2012. De initiatiefnemer hiervoor is de provincie Noord-Holland. Wanneer onverhoopt de aanleg van de faunapassage wordt vertraagd of afgelast, dient contact te worden gezocht met Dienst Regelingen en kunnen, indien nodig, aanvullende maatregelen worden opgelegd.
9. U dient jaarlijks in februari de populatie damherten in het plangebied te monitoren na plaatsing van het damhertwerend raster totdat de faunapassage is gerealiseerd. Indien er dusdanige negatieve effecten zijn op de populatie damherten dient u aanvullende maatregelen te nemen. De monitoringsrapporten dient u jaarlijks vóór juni aan te leveren aan Dienst Regelingen ter informatie. Dienst Regelingen behoudt zich het recht naar aanleiding van de door u aangeleverde monitoringsrapporten aanvullende maatregelen op te leggen, indien noodzakelijk.
10. Bovenstaande mitigerende maatregelen dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie aanwezig te zijn en onder betrokken werknemers bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.

Overige voorwaarden

11. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorwaarden.
12. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
13. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

Den Haag, 19 oktober 2010

Op onze internetsite www.minlnv.nl/loket/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE
voor deze,

de teammanager uitvoering Dienst Regelingen

Kl

B. Kluivingh - Deetman

Meldingsformulier start werkzaamheden

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens verleende ontheffing

Aanvraagnummer FF/75C/2010/0310

Project Damhertwerend raster Amsterdamse Waterleidingduinen

Ontheffingsperiode 19-10-2010 tot en met 21-12-2012

Naam ontheffinghouder Stichting Waternet
heer J. Volkers

Adres Korte Ouderkerkerdijk 7

Woonplaats 1096 AC AMSTERDAM

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Locatie(s) werkzaamheden

.....

.....

.....

Datum start werkzaamheden

Overzicht planning werkzaamheden

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is
te worden ingediend bij Dienst Regelingen!***

Retouradres

Dienst Regelingen
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Fax: 070-3786139
Email : ffwet@minlnv.nl

Geregistreerd poststuk

Soort stuk: WN
Stuknr.: 10.030412

dd post: 19/10/2010
Kenmerk:
Reg. datum: 20/10/2010
Relatie: Handmatig
Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 19143
3501 DC UTRECHT

Richting: i
Medium:
Concernonderdeel: dw
DB: Nee
Klachtaspect: Nee
Zaaknummer:
Onderwerp:
Inhoud: Ontheffing Flora en Faunawet artikel 75 lid 5 voor het realisatie project
"Damhertwerend raster Amsterdamse Waterleidingduinen "gelegen in de
gemeente Bloemendaal Noordwijk en Zandvoort
Behand.: Personeelslid
voortm01
A. Voortman (aw): 24/11/2010

Streefdatum:
Afgehandeld: Nee
Serie: Nee
Datum afgehandeld: / /
Auteur:

OVb datum:
Projectnummer:
Verg.nr.: VG-10-142
Soort verg.:
Clas.code: X.006:719 ALGEMEEN
Natuur- en landschapsbescherming
Processen:
Dossiercode:

Ontvangen door DIV (J/N): Nee
Vertr.: WN
Waternet
Velden tbv BOEI procedure
Case Klanttype: Organisatie
ORG000000000005

Starten procedure:

Case nr.:
Bestemd Keur
op: 20/10/2010

Aangemaakt door: HEWITT01

Aanvang werkzaamheden (J/N): Nee

Einde werkzaamheden (J/N): Nee

op: 20/10/2010

Geregistreerd poststuk

Bewerkt door: HEWITT01

Bestemd WVO

Start werkzaamheden (J/N): Nee

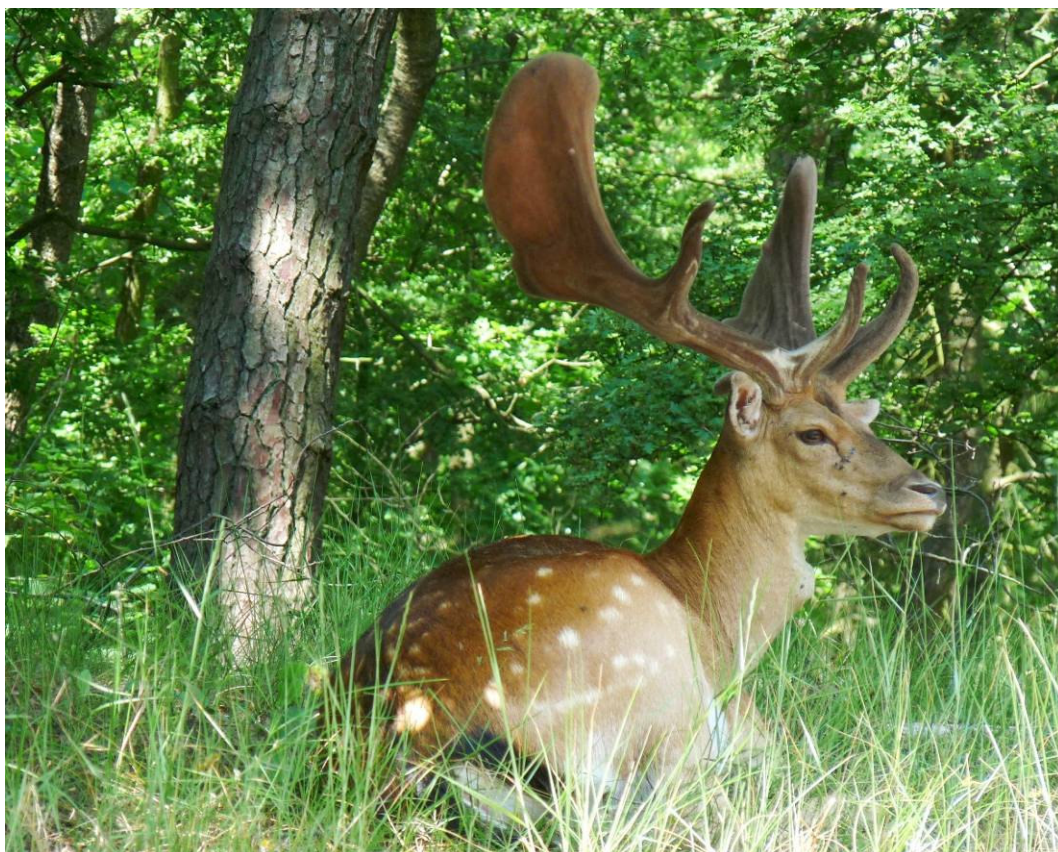
Einde WVO werkzaamheden

(J/N): Nee

5

Bijlage

Natuurtoets

Natuurtoets damhertwerend raster Amsterdamse Waterleidingduinen

Waternet

23 september 2009

Definitief rapport

9V3169

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

HASKONING NEDERLAND B.V.
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Entrada 301

Postbus 94241

1090 GE Amsterdam

+31 (0)20 569 77 88 Telefoon

Fax

info@amsterdam.royalhaskoning.com E-mail

www.royalhaskoning.com Internet

Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel	Natuurtoets damhertwerend raster Amsterdamse Waterleidingduinen Tracé Panneland-Oase-Zandvoortselaan
Verkorte documenttitel	
Status	Definitief rapport
Datum	23 september 2009
Projectnaam	Natuurtoetsen Waternet
Projectnummer	9V3169
Opdrachtgever	Waternet
Referentie	9V3169/R00001/902036/Amst

Auteur(s) A. Hoffmann

Collegiale toets H. Kossen

Datum/paraaf ...23/09/09.....

Vrijgegeven door F. Jorna

Datum/paraaf ...23/9/09.....

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding rapportage	1
1.2 Doel rapportage	1
1.3 Leeswijzer	2
2 NATUURBESCHERMINGSWET 1998	3
3 HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED EN VOORGENOMEN INITIATIEF	7
3.1 Gebiedsbeschrijving	7
3.2 Voorgenomen initiatief: plaatsing rasters	7
4 NATURA 2000-GEBIED KENNEMERLAND-ZUID	9
4.1 Begrenzing	9
4.2 Kwalificerende habitattypen en soorten	9
4.3 Concept instandhoudingdoelen Habitatrichtlijn	10
4.4 Aanvullend doel: oude doelen beschermd natuurmonument "Duinen bij Vogelenzang"	11
5 VOORKOMEN BESCHERMDE NATUURWAARDEN	12
5.1 Habitattypen	12
5.1.1 Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur) (H1310)	12
5.1.2 Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330)	13
5.1.3 Embryonale duinen (H2110)	13
5.1.4 Witte duinen (H2120)	13
5.1.5 *Grijze duinen (H2130)	13
5.1.6 *Duinheiden met struikhei (H2150)	13
5.1.7 Duindoornstruwelen (H2160)	14
5.1.8 Kruipwilgstruwelen (H2170)	14
5.1.9 Duinbossen (Droog) (H2180)	14
5.1.10 Vochtige duinvalleien (open water) (H2190)	14
5.2 Habitatsoorten	15
5.2.1 Nauwe korfslak	15
5.2.2 Groenknolorchis	15
5.2.3 Gevlekte witsnuitlibel	15
5.3 Conclusie voorkomen habitattypen en –soorten	16
6 EFFECTBEPALING BESCHERMDE NATUURWAARDEN	17
6.1 Inleiding	17
6.2 Effecten op aanwezige habitattypen	17
6.2.1 Directe effecten: oppervlakteverlies	17
6.2.2 Indirecte effecten: vraat door Damherten	18
6.3 Effecten op Natuurschoon	18
6.4 Cumulatieve effecten	18

6.5	Conclusie effectbepalingen op habitattypen- en soorten en natuurschoon	18
7	NOODZAAK VERGUNNINGAANVRAAG	20
8	LITERATUURLIJST	21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding rapportage

In de Amsterdamse Waterleidingduinen leeft een grote populatie Damherten (*Dama dama*). Doordat de dieren ook buiten het natuurgebied naar voedsel zoeken, leveren ze schade op aan de gewassen van boeren en tuinen van particulieren. Ook vormen overstekende dieren een gevaar voor de verkeersveiligheid.

De gemeente Amsterdam is eigenaar van het gebied en het beheer is in handen van Waternet. De gemeenteraad heeft besloten dat afschot van de dieren niet tot de mogelijkheid behoort om de schade die de dieren veroorzaken in te perken. Er is daarom besloten om rond de Amsterdamse waterleidingduinen rasters aan te leggen, die de dieren binnen het gebied moet houden.

In uitbreiding op het reeds geplaatste raster, (waarvoor vergunning is verstrekt door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, d.d. 5-11-2004, kenmerk DRZw/2004/5915) langs de Zandvoorstelaan en op het tracé Panneland - De Zilk wil Waternet een raster plaatsen vanaf het Panneland tot aan de ingang de Oase. Daarna bestaat het plan ook het tracé De Oase tot aan de Zandvoortselaan van een raster te voorzien. Deze toetsing wordt gedaan voor het geheel vanaf het Panneland tot aan de Zandvoortselaan.

De Amsterdamse waterleidingduinen zijn onderdeel van het beschermde Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Initiatieven in het gebied moeten getoetst worden aan de natuurwetgeving om te bepalen of deze schadelijk zijn voor de beschermde natuur. In dit rapport wordt de aanleg van de rasters getoetst aan de Natuurbeschermingswet. De Flora- en faunawet is in een eerder stadium door Waternet getoetst.

1.2 Doel rapportage

Het doel van deze rapportage is om te analyseren of er een vergunning noodzakelijk is in het kader van de Natuurbeschermingswet voor het plaatsen van rasters in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Hiervoor dienen er een aantal vragen te worden beantwoord. De centrale vraag luidt:

Is het noodzakelijk om, op basis van de bevindingen in deze rapportage, voor het plaatsen van de rasters een vergunning van de Natuurbeschermingswet aan te vragen bij de Provincie Noord-Holland?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden, worden achtereenvolgens de volgende deelvragen beantwoord:

1. Komen er in of nabij het plangebied natuurwaarden voor die zijn genoemd als beschermde natuurwaarden, op basis waarvan het gebied Kennemerland-Zuid is aangewezen als Natura 2000-gebied?
2. Worden de aanwezige beschermde natuurwaarden negatief beïnvloed als gevolg van de werkzaamheden tijdens de inrichtingsfase en als gevolg van de uiteindelijke inrichting? Worden deze natuurwaarden dusdanig beïnvloed dat er mogelijk sprake is van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling?

3. Welke maatregelen zijn noodzakelijk om de kans op het optreden van (significant) negatieve effecten tijdens de inrichtingsfase en in de eindfase op te heffen of te minimaliseren?

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage wordt de volgende indeling in hoofdstukken aangehouden. Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving. In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie van het plangebied en het voorgenomen initiatief beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft welke kernopgaven en instandhoudingdoelen er gelden voor het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. In hoofdstuk 5 is weergegeven welke beschermde natuurwaarden aanwezig (kunnen) zijn in en nabij het plangebied. In hoofdstuk 6 worden de effecten bepaald van het inrichtingplan op de beschermde natuurwaarden. Hoofdstuk 7 geeft een samenvattende conclusie van de bevindingen uit deze rapportage en de vraag wordt beantwoord of er een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet moet worden aangevraagd.

2 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Deze wet is een wijziging op de eerdere Natuurbeschermingswet 1998 waardoor ook internationale verplichtingen uit Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en diverse verdragen in de nationale regelgeving zijn verankerd. De Natuurbeschermingswet 1998 biedt de juridische basis voor het Natuurbeleidsplan, de aanwijzing van te beschermen gebieden (Natura 2000) en landschapsgezichten, vergunningverlening, schadevergoeding, toezicht en beroep.

Aanwijzingsbesluit en instandhoudingdoelen

Per Natura 2000-gebied is een aanwijzingsbesluit opgesteld, waarin is opgenomen voor welke soorten en/ of habitattypen het gebied van belang is. Aan de hand van deze aanwijzingsbesluiten worden instandhoudingdoelen (IHD) gedefinieerd. Deze beschrijven per soort en/ of habitatype wat de doelen zijn om de natuurwaarden in een “gunstige staat van instandhouding” te brengen en/ of te behouden. Het gaat hierbij om habitats en soorten waarvoor een gebied op landelijk niveau van bijzonder belang is. In een beheerplan moet vervolgens aangegeven worden hoe deze doelen in ruimte en tijd gerealiseerd worden en wat de beoogde resultaten in samenhang met het bestaande gebruik zijn.

Het aanwijzingsbesluit is voor Natura 2000-gebieden van groot belang, omdat het onder meer het referentiekader biedt voor het beheerplan, de beoordeling van projecten en activiteiten en de vergunningverlening. Dit referentiekader wordt gevormd door de instandhoudingdoelen en de begrenzing van het gebied. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijngebieden zijn de Habitatrichtlijngebieden op dit moment nog niet officieel aangewezen; daarvoor moeten eerst de instandhoudingdoelen worden vastgesteld. Deze instandhoudingdoelen – die nu nog de conceptstatus hebben - worden daarna opgenomen in de aanwijzingsbesluiten. Aanwijzingsbesluiten zijn op dit moment daarmee alleen nog formeel geregeld voor de gebieden die onder de Vogelrichtlijn als Natura 2000-gebied zijn begrensd.

Om schade aan de natuurwaarden, waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen, te voorkomen, bepaalt de wet dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998 zie kader). Aan de vergunningverlening gaat een toetsing vooraf waarin de effecten voorkomend uit het project in beeld worden gebracht.

Het referentiekader hierbij zijn de instandhoudingdoelen. De instandhoudingdoelen zoals bedoeld in artikelen 19d en 19f van de Natuurbeschermingswet 1998 (zie kader) beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden. Omdat deze vereisten voor een Natura 2000-gebied in een aanwijzingsbesluit staan, kan op basis van het aanwijzingsbesluit mede het beheer worden gestuurd en kunnen mogelijke schadelijke activiteiten worden beoordeeld.

Artikel 16

1. Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten of, ten aanzien van handelingen als bedoeld in het zesde lid, van Onze Minister, in een beschermd natuurmonument handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermd natuurmonument of voor dieren of planten in het beschermd natuurmonument of die het beschermd natuurmonument ontsieren, dan wel in strijd met de bij een vergunning gestelde voorschriften of beperkingen handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen.

Artikel 19d

1. Het is verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van gedeputeerde staten of, ten aanzien van projecten of andere handelingen als bedoeld in het derde lid, van Onze Minister, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een op grond van artikel 10a, eerste lid, aangewezen gebied of een gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Artikel 19f

1. Voor nieuwe projecten of andere handelingen waarover gedeputeerde staten een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een op grond van artikel 10a, eerste lid, of het gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt de initiatiefnemer alvorens gedeputeerde staten een besluit nemen, een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied.

Habitattoets

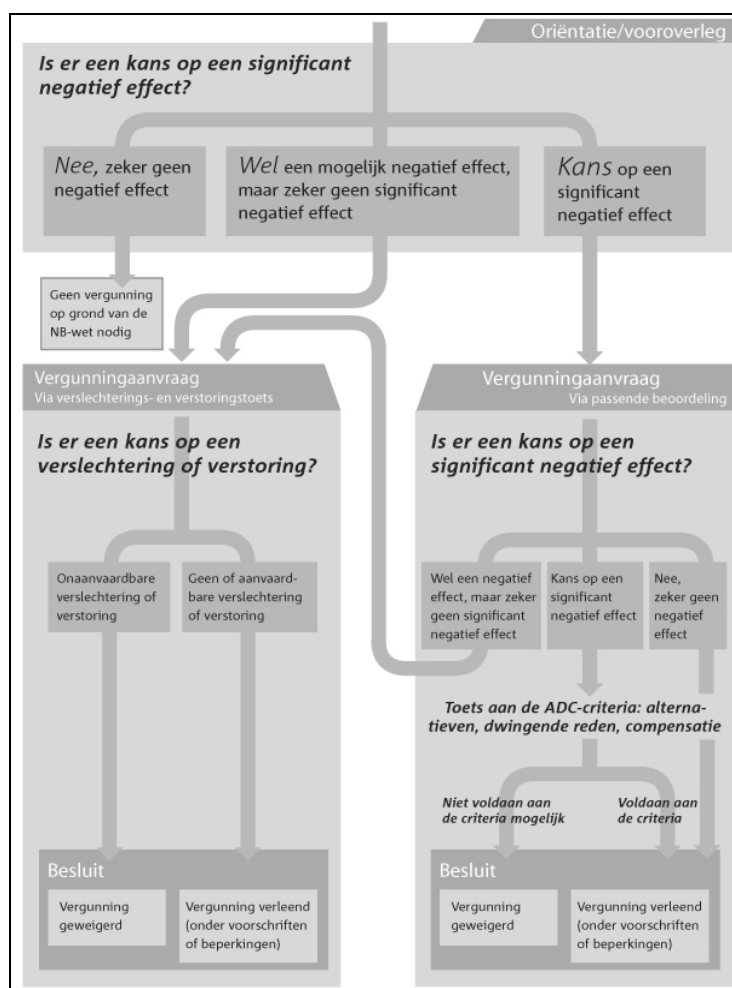
Van nieuwe activiteiten in de vorm van plannen en/ of projecten die in of rondom een Natura 2000-gebied plaatsvinden, moet getoetst worden of deze mogelijk negatieve effecten hebben op de soorten en/of habitattypen die in het aanwijzingsbesluit worden vermeld, en daarmee ingaan tegen de instandhoudingdoelen. De habitattoets is noodzakelijk om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een menselijke activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied toegelaten kan worden. Meer concreet heeft de habitattoets de volgende twee oogmerken:

1. Zekerheid bieden dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast;
2. zekerheid bieden dat een verslechtering van de kwaliteit van natuurlijke habitats en habitats van soorten, dan wel verstoring van soorten, niet optreedt.

Een dergelijke habitattoets is onder te verdelen in een drietal elementen:

- Oriëntatiefase en vooroverleg;
- vergunningverlening via een 'passende beoordeling' en toetsing aan de ADC-criteria (alternatieven, dwingende reden, compensatie);
- vergunningverlening via een 'verslechtering- en verstoringtoets'.

In onderstaand schema zijn deze fasen in hun onderlinge samenhang weergegeven.

Figuur 2.1: Schematisering van de habitattoets (uit: Ministerie van LNV, 2005)

Oriëntatiefase

De eerste stap in de habitattoets betreft de vraag of de voorgenomen activiteit mogelijk negatieve effecten heeft voor de beschermde natuurwaarden. Indien negatieve effecten zijn uit te sluiten, is de habitattoets voltooid en kan het project of plan worden voortgezet. Wanneer negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, is voor de voortgang van het project een vergunning noodzakelijk. Bij de vergunningaanvraag moet nagegaan worden of de effecten al dan niet van significant negatieve betekenis zijn voor de gunstige staat van instandhouding van de populatie of het habitatype.

Verslechtering- en verstoringtoets

Indien significante effecten zijn uit te sluiten voldoet een verslechtering- of verstoringtoets. Hierbij wordt nagegaan of de verwachte verslechtering of verstoring gezien de instandhoudingdoelen aanvaardbaar zijn. Veelal hebben aanvaardbare, niet significante, effecten betrekking op tijdelijke en/ of kleinschalige ingrepen en wordt (onder bepaalde voorwaarden) een vergunning verleend.

Passende beoordeling

Permanente en grootschalige ingrepen hebben mogelijk wel een significant negatief effect. Een vergunning wordt dan alleen verleend indien voldaan wordt aan drie criteria: er is geen volwaardig alternatief (bijvoorbeeld in de vorm van uitvoering of locatie), het plan of project kent een dwingende reden van groot openbaar belang (bijvoorbeeld veiligheid) en de negatieve effecten worden *vooraf* gecompenseerd (bijvoorbeeld door realisatie van geschikt leefgebied elders).

3 HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED EN VOORGENOMEN INITIATIEF

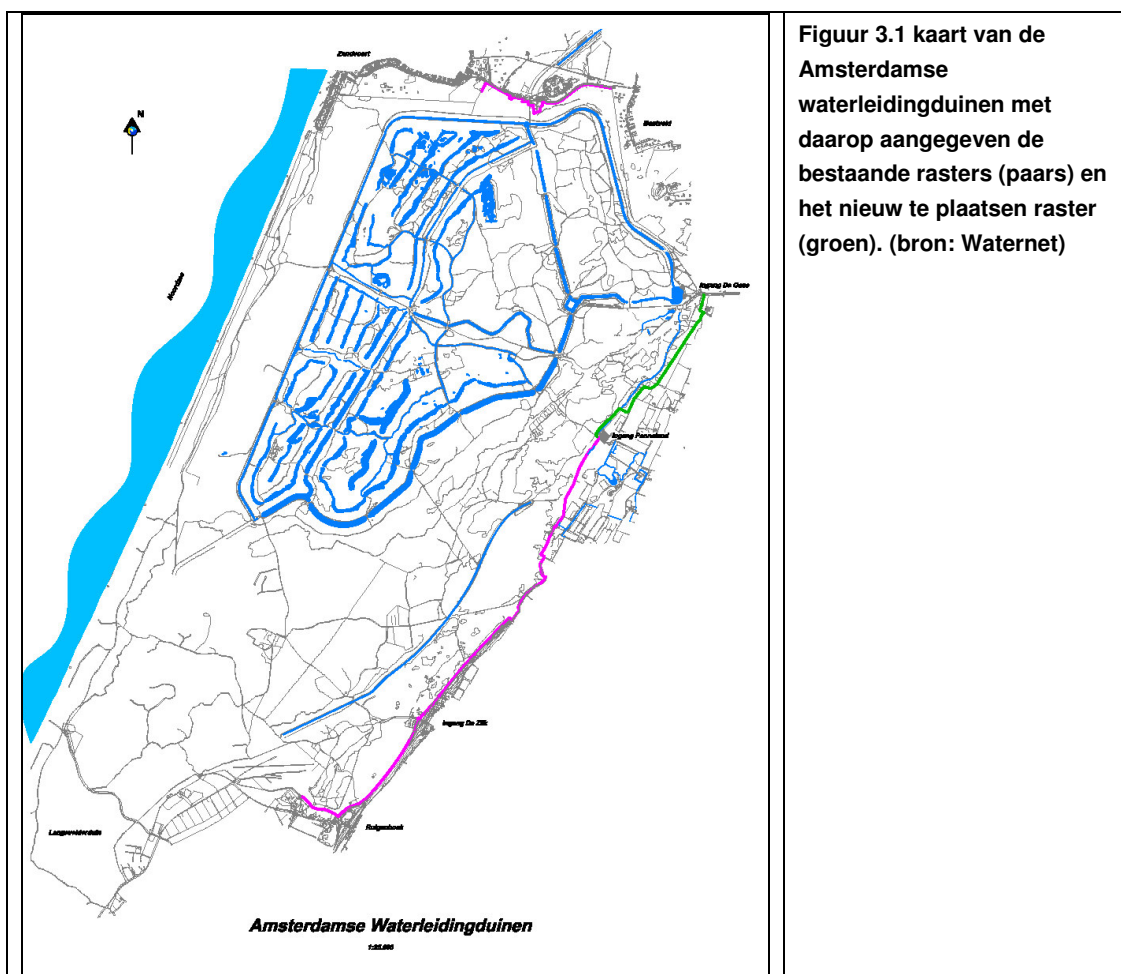
3.1 Gebiedsbeschrijving

De Amsterdamse waterleidingduinen is een uitgestrekt duingebied, dat onderdeel uitmaakt van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Het gebied herbergt een grote verscheidenheid aan natuurtypen, dat samenhangt met de breedte van het gebied en de hoge kalkrijkdom van de bodem. Het gehele scala aan duinlandschappen, van kalkrijke strandvlakten en pioniersduinen tot de oude ontkalkte binnenduintrand is in het gebied aanwezig. Het gebied neemt een bijzondere positie in, omdat nergens in Nederland de verscheidenheid aan duinlandschappen zo goed vertegenwoordigd is als in de Amsterdamse waterleidingduinen.

Het gebied ligt in de gemeenten Zandvoort, Bloemendaal, Noordwijk en Noordwijkerhout. Eigenaar van het gebied is de Gemeente Amsterdam en het beheer is in handen van Waternet.

3.2 Voorgenomen initiatief: plaatsing rasters

In het gebied zijn al op twee plaatsen rasters neergezet (zie figuur 3.1).

Het nieuw te plaatsen raster is gepland tussen de ingangen Oase en Panneland en krijgt een lengte van ongeveer twee kilometer. Tevens is er het plan om tussen ingang Oase en de Zandvoortselaan een dergelijk raster te plaatsen met een lengte van ongeveer 2870 meter. Het raster wordt 2,5 meter hoog, waarvan twee meter gaaswerk en een halve meter bedrading. Het gaasgedeelte van raster wordt een halve meter diep ingegraven ter voorkoming dat dieren een doorgang onder het raster door kunnen graven. In figuur 3.2 is een voorbeeld van het te plaatsen raster te zien.

Het raster wordt gemiddeld ongeveer 4 á 5 meter uit het bestaande zandpad aangelegd. Daar waar raster komt, wordt met een kleine graafmachine een sleuf van ongeveer 25 cm breed gegraven. Na plaatsing van het raster wordt de sleuf met het zelfde materiaal weer toegemaakt. De werkzaamheden zullen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, om zo verstoring van nesten en eieren te voorkomen.

Bomen met een stamdiameter vanaf ongeveer 20 cm zullen worden gespaard. Daar waar boomwortels in de weg liggen worden deze gespaard door uit het ondergrondse deel van het raster een stuk weg te laten. Het raster wordt dan als het ware over de wortels heen geschoven. Aan- en afvoer van materialen vindt plaats over bestaande paden, waardoor verdere schade aan de natuur zoveel mogelijk zal worden voorkomen.

Het raster wordt gespoten in de kleur antraciet grijs. De grijze kleur zorgt ervoor dat het raster zoveel mogelijk wegvalt in de omgeving. Van groene rasters is gebleken dat deze erg opvallen.

4 NATURA 2000-GEBIED KENNEMERLAND-ZUID

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het gebied Kennemerland-Zuid als Natura 2000-gebied. Achtereenvolgens komen de begrenzing, de kernopgaven van het gebied en de (concept-) instandhoudingdoelen van de afzonderlijke habitattypen en soorten aan de orde. De beschrijving is gebaseerd op het ontwerpbesluit Kennemerland-Zuid van het Ministerie van LNV.

4.1 Begrenzing

Kennemerland-Zuid is als Natura 2000-gebied alleen begrensd onder de Habitatrichtlijn (gebiedscode NL1000012; landelijk gebiedsnummer 88). De totale oppervlakte van het gehele gebied is 8164 hectare.

Figuur 4.1: Ligging Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid in geel weergegeven en de globale locatie van het plangebied in rood weergegeven (Bron: www.synbiosis.alterra.nl)

4.2 Kwalificerende habitattypen en soorten

De aanmelding en aanwijzing van Kennemerland-Zuid als Natura 2000-gebied is gebaseerd op het voorkomen van kwalificerende habitattypen en soorten van de Habitatrichtlijn (HR). In tabel 4.1 staan alle kwalificerende habitattypen en habitatrichtlijnsoorten die tot de aanwijzing als Natura 2000-gebied hebben geleid. Hier zijn ook de soorten in meegenomen die als complementair doel zijn toegevoegd aan de lijst met kwalificerende natuurwaarden.

Tabel 4.1: Alle kwalificerende habitattypen en habitatrichtlijnsoorten voor het Natura 2000-gebied Kennemrland-Zuid. Soorten die voorgesteld zijn als complementair doel zijn in grijs weergegeven. Habitattypen met * zijn prioritaire habitattypen (bron: Ministerie van LNV).

Habitatrichtlijn			
code	Habitatype	code	Habitatsoort
H1310	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	H1014	Nauwe korfslak
H1330	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	H1902	Groenknolorchis
H2110	Embryonale duinen	H1042	Gevlekte witsnuitlibel
H2120	Witte duinen		
H2130	*Grijze duinen		
H2150	*Duinheiden met struikheide		
H2160	Duindoornstruwelen (H2160)		
H2170	Kruipwilgstruwelen		
H2180	Duinbossen		
H2190	Vochtige duinvalleien		

4.3 Concept instandhoudingdoelen Habitatrichtlijn

In tabel 4.2 zijn de concept instandhoudingdoelen voor de Habitatrichtlijn kort samengevat. Deze zijn afkomstig uit het ontwerpbesluit Kennemerland-Zuid. Er is per habitatype of soort aangegeven wat de instandhoudingdoelen voor de kwantiteit (respectievelijk oppervlakte aan areaal en leefgebied) en kwaliteit en populatie zijn. Voor beide zijn nog geen aantallen of arealen vastgesteld.

Tabel 4.2: Concept instandhoudingdoelen Habitatrichtlijn voor het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Er zijn nog geen aantallen of oppervlaktearealen voor de instandhoudingdoelen geformuleerd. (bron: Ministerie van LNV).

Habitattypen	Concept instandhoudingdoelen	
	Oppervlakte	Kwaliteit
H1310: eenjarige pioniers vegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia</i> spp. en andere zoutminnende soorten (subtype B)	=	=
H1330: Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritima</i>) (subtype A)	=	=
H2110: Embryonale wandelende duinen	=	=
H2120: Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> ("witte duinen")	>	>
H2130: *vastgelegde kustduinen met kruidvegetaties ("grijze duinen") (subtype A)	>	>
H2130: *vastgelegde kustduinen met kruidvegetaties ("grijze duinen") (subtype B)	=	>
H2130: *vastgelegde kustduinen met kruidvegetaties ("grijze duinen") (subtype C)	>	>
H2150: *Atlantische vastgelegde ontgastte duinen (<i>Calluno-Ulicetalia</i>)	=	=

Habitattypen	Concept instandhoudingdoelen	
	Oppervlakte	Kwaliteit
H2160: Duinen met <i>Hippophaë rhamnoides</i>	=	=
H2170: Duinen met <i>Salix repens ssp. argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>)	=	=
H2180: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied (Subtype A)	=	=
H2180: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied (Subtype B)	=	>
H2180: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied (Subtype C)	=	=
H2190: Vochtige duinvalleien (subtype A)	>	>
H2190: Vochtige duinvalleien (subtype B)	>	>
H2190: Vochtige duinvalleien (subtype D)	>	>
Habitatsoorten	Leefgebied	Populatie
H1014 – Nauwe korfslak	=	=
H1903 – Groenknolorchis	=	=
H1042 – Gevlekte witsnuitlibel	>	>
= staat voor behoud van de oppervlakte en kwaliteit van het habitattype of voor het behoud van het leefgebied en populatie van de betreffende soort, > staat voor de uitbreiding van de oppervlakte van een habitattype en/of voor de verbetering van de kwaliteit.		

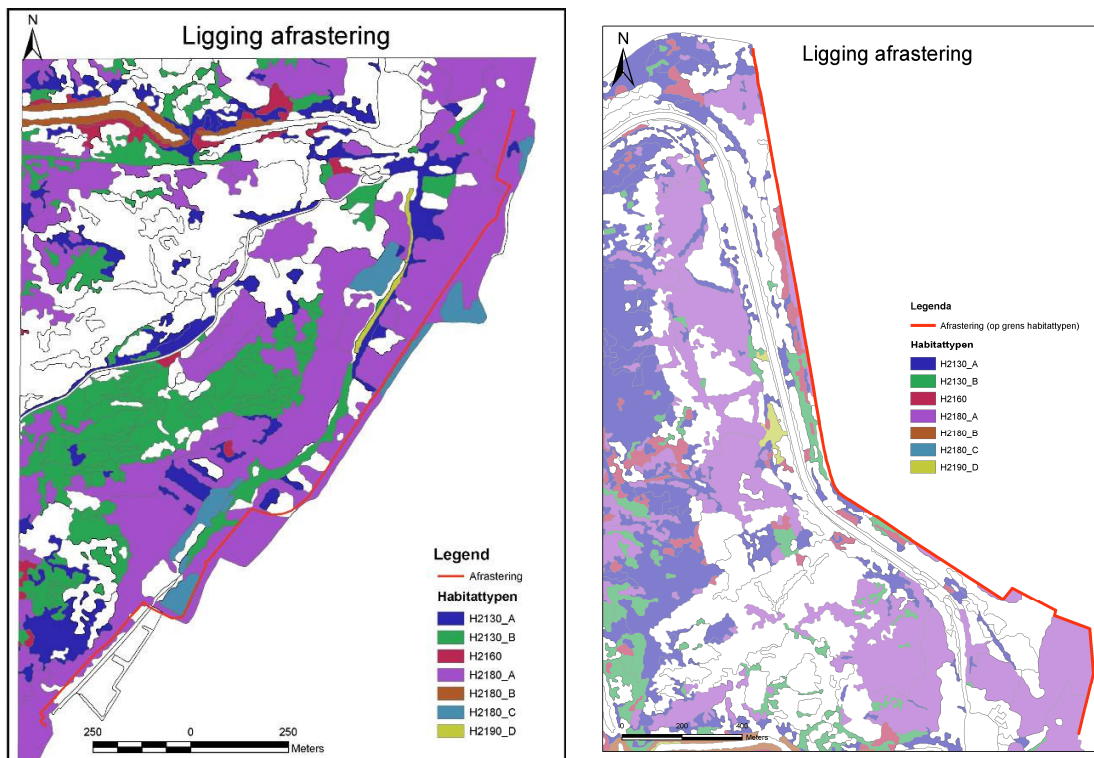
4.4 Aanvullend doel: oude doelen beschermd natuurmonument “Duinen bij Vogelenzang”

Het beoogde raster valt binnen de begrenzing van het voormalige beschermde natuurmonument “Duinen bij Vogelenzang”. In het aanwijzingsbesluit van dit gebied staan doelen ter bescherming van dit gebied geformuleerd. Naast het beschermen van soorten en habitats, die overgenomen zijn in de instandhoudingsdoelstellingen, zijn er ook doelen ten aanzien van natuurschoon geformuleerd. In deze toetsing wordt het volgende doel met betrekking tot natuurschoon meegenomen:

Behoud, vanuit een oogpunt van natuurschoon, van de grote betekenis van het gebied ten aanzien van afwisseling, openheid, uitgestrektheid, reliëf en verscheidenheid van milieuomstandigheden.

5 VOORKOMEN BESCHERMDE NATUURWAARDEN

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke beschermde natuurwaarden er in het Habitatrichtlijngebied voorkomen. Vervolgens wordt aangegeven of deze natuurwaarden in de invloedsfeer van het te plaatsen raster voorkomen. In figuur 5.1 is een uitsnede van de Amsterdamse Waterleidingduinen weergegeven, waarop de ligging van het hek en de aanwezige habitattypen te zien is.

Figuur 5.1. Ligging van de rasters in de Amsterdamse Waterleidingduinen en de ligging van de habitattypen in de nabije omgeving van de tracés. (Bron: concept habitatkaart, Waternet)

5.1 Habitattypen

5.1.1 Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur) (H1310)

Dit habitatype betreft periodiek overstroomde slikken en zandvlakten langs de kust. Binnen dit habitatype worden twee typen begroeiing onderscheiden. Enerzijds zijn dit pioniersgemeenschappen met Zeekraal (*Salicornia*) op hooggelegen slikken en lage schorren en kwelders (*Thero-Salicornion*; subtype A). Anderzijds zijn dit pioniersgemeenschappen in de overgangszone tussen kwelder en duin, die nog net door de hoogste waterstanden bereikt worden (*Saginion maritimae*; subtype B). In Kennemerland-Zuid komt alleen subtype B voor.

Dit habitatype komt voor aan de kustzijde van het habitatrichtlijngebied. Onder andere langs de oevers van het Kennemermeer ten zuiden van IJmuiden is dit type aan te treffen. Langs het tracé van het raster komt dit habitatype niet voor.

5.1.2 Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330)

Schorren (of kwelders) zijn buitendijkse graslanden die regelmatig met zout water overspoelt worden. Op binnendijkse plaatsen die onderinvloed van zout water staan (of stonden) kan dit type ook voorkomen. Binnen dit type worden drie subtypen onderscheiden: Buitendijkse (subtype A) en binnendijkse (subtype B) schorren. In Kennemerland-Zuid komt subtype A voor.

Dit habitattype komt voor aan de kustzijde van het habitatrichtlijngebied. Langs het tracé van het raster komt dit habitattype niet voor.

5.1.3 Embryonale duinen (H2110)

Dit habitattype vertegenwoordigt het eerste stadium van duinvorming. Het betreft met Biestarwegras begroeide duintjes, die met onbegroeide duintjes in mozaïek voorkomt op aangroeiende kusten. Het Kennemerstrand is de enige locatie langs de Hollandse vastelandsduinen waar een jonge strandvlakte met embryonale duinen voorkomt.

Dit habitattype komt voor aan de kustzijde van het habitatrichtlijngebied. Langs het tracé van het raster komt dit habitattype niet voor.

5.1.4 Witte duinen (H2120)

Witte duinen zijn met Helm begroeide duinen langs de buitenste duinenrand van de kust. Meestal betreft het aangeplante helmduinen, die dienen als kustverdediging. Natuurlijke (vrij stuivende) helmduinen zijn zeldzaam in Nederland.

Dit habitattype komt voor aan de kustzijde van het habitatrichtlijngebied. Langs het tracé van het raster komt dit habitattype niet voor.

5.1.5 *Grijze duinen (H2130)

Het habitattype betreft de soortenrijke, min of meer droge graslanden van het duingebied. Grijze duinen ontstaan achter de zeereep op plekken waar de door de wind veroorzaakt dynamiek voldoende laag is voor het ontstaan van gesloten begroeiingen met kruiden en mossen. Dynamiek in de vorm van lichte overstuiving, hellingprocessen (dynamiek door neerslag) en begrazing door konijnen zorgt van nature voor de instandhouding van het type. De ecologische variatie van het habitattype is groot. Op grond hiervan worden drie subtypen onderscheiden. Kalkrijke duingraslanden (subtype A), kalkarme duingraslanden (subtype B) en heischrale duingraslanden (subtype C).

Alliedrie de subtypen komen in het Habitatrichtlijngebied voor. De ligging van het tracé Oase-Panneland wordt zo bepaald, dat het niet dit habitattype doorkruist. Het tracé Oase-Zandvoortselaan grenst aan de subtypen A en B.

5.1.6 *Duinheiden met struikhei (H2150)

Dit habitattype betreft door Struikhei gedomineerde duinvegetaties op ontkalkte bodem. In ons land betreft het vrij soortenarme begroeiingen, waarin naast Struikhei slechts weinig andere vaatplanten groeien.

Langs het tracé van het raster komt dit habitatype niet voor.

5.1.7 Duindoornstruwelen (H2160)

Dit habitatype betreft duinstruwelen met dominantie van Duindoorn (*Hippophae rhamnoides*). Wanneer deze struwelen goed ontwikkeld zijn, komen diverse andere struiken voor. Het habitatype komt in ons land in de gehele duinstreek voor, maar is het soortenrijkst in het kalkrijke duindistrict, ten zuiden van Bergen; hier worden de begroeiingen ook hoger en bezitten ze een meer gevarieerde structuur.

Dit habitatype komt voor langs het tracé Oase-Zandvoortselaan.

5.1.8 Kruipwilgstruwelen (H2170)

Het habitatype betreft door Kruipwilg (*Salix repens*) gedomineerde begroeiingen in de duinen (of verwante plaatsen in het kustgebied), op vochtige of natte plaatsen. Het habitatype heeft haar zwaartepunt in de kalkarme duinen ten noorden van Bergen, maar wordt in minder goed ontwikkelde vorm ook in de zuidelijkere duingebieden van ons land aangetroffen.

Dit habitatype komt langs het tracé van het raster niet voor.

5.1.9 Duinbossen (Droog) (H2180)

Dit habitatype betreft natuurlijke of halfnatuurlijke oude duinbossen met een goed ontwikkelde structuur en soortensamenstelling. De bossen zijn vooral aan te treffen in valleien en aan de binnenduintrand van het oude duinlandschap. Het habitatype omvat in ons land drie subtypen: droge duinbossen (subtype A), vochtige duinbossen (subtype B), bossen van de binnenduintrand (subtype C). Duinbossen komen voor in nagenoeg het gehele duingebied. Het is vooral in de Hollandse vastelandsduinen en in het zuidwesten van het land plaatselijk goed ontwikkeld.

In de Amsterdamse waterleidingduinen komen subtype A en C voor. Subtype A is het meest algemeen met een geschatte oppervlakte van 75 ha. Subtype C is zeldzamer; van dit subtype komt 3 ha voor in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Het tracé kruist het habitatype. Het gaat met name om subtype A (deze komt langs beide tracés voor), maar ook subtype C wordt door het raster doorsneden.

5.1.10 Vochtige duinvalleien (open water) (H2190)

Het habitatype Vochtige duinvalleien is veelomvattend: het betreft open water, vochtige graslanden, lage moerasvegetaties en rietlanden, alle voorzover voorkomend in (min of meer natuurlijke) laagten in de duinen. Vochtige duinvalleien kunnen van nature op twee manieren ontstaan. Primaire duinvalleien ontstaan doordat strandvlakten door duinen worden afgesnoerd van zee. Secundaire duinvalleien ontstaan in het kielzog van mobiele duinen, maar tegenwoordig alleen nog doordat stuifkuilen uitstuiwen tot op het grondwaterniveau.

Binnen dit habitattype worden vier subtypen onderscheiden: open water (subtype A), kalkrijke duinvalleien (subtype B), kalkarme duinvalleien (subtype C) en duinvalleien met hogere moerasplanten (subtype D). In Kennemerland-Zuid komt type C niet voor; de andere drie typen wel.

Het habitattype komt langs het tracé van het raster niet voor.

5.2 Habitatsoorten

5.2.1 Nauwe korfslak

De nauwe korfslak is 1,6 tot 1,9 mm lang en 0,8 tot 1,0 mm breed en wordt aangetroffen op vochtige, doorgaans laag gelegen plaatsen, vooral in de overgang van een matig droog naar een natter milieu. De soort komt vooral voor in het kustgebied, waar het slakje een voorkeur heeft voor kalkrijke duinvalleien. Daarbuiten is het dier onder meer aan te treffen aan de oevers van meren en vennen. De nauwe korfslak houdt zich op in het strooisel onder de begroeiing. Het strooisel van populieren en meidoorn is geliefd, maar in een kalkrijke omgeving is een binding met specifieke struiken en bomen minder duidelijk. In ons land wordt de nauwe korfslak voornamelijk gevonden in de kalkrijke duinen ten zuiden van Bergen. Grote aantallen zijn onder andere aangetroffen in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Langs het tracé van het raster wordt de soort niet verwacht omdat hij gebonden is aan vochtige omstandigheden. Het tracé loopt door droge bostypen, dus het habitat ter plaatse is ongeschikt voor deze soort.

5.2.2 Groenknolorchis

De soort is gebonden aan zonnige tot licht beschaduwde, onbemeste grond, die onder invloed staat van basisch (alkalisch) grondwater. Het meest wordt de plant aangetroffen in trilvenen en duinvalleien. In duinvalleien bestaat de grond uit min of meer humeus, kalkhoudend zand; incidenteel kunnen de standplaatsen met zout water overspoeld raken.

De soort kwam van oudsher voor in de duinvalleien van het gebied. Recent is de soort niet meer aangetroffen in de Amsterdamse waterleidingduinen (bron: Waternet).

5.2.3 Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel leeft in relatief kleine en ondiepe (snel opwarmende), heldere, voedselarme tot matig voedselrijke en beschut gelegen wateren. In Nederland komt de soort met de hoogste aantallen voor in laagveengebieden, in jonge verlandingen met een nog grotendeels open vegetatie. Er moet een rijke plantengroei aanwezig te zijn, met veel variatie in structuur.

Er bevindt zich geen populatie van deze soort in het habitatrichtlijngebied.

5.3 Conclusie voorkomen habitattypen en –soorten

In tabel 5.4 is een samenvatting gegeven van de soorten en de habitattypen van de Habitatrichtlijn, of ze al dan niet voorkomen in of nabij het plangebied en welke terreindelen in het plangebied belangrijk zijn als leefgebied/groeiplaats.

Tabel 5.4: Samenvatting habitattypen en -soorten in het plangebied.

Habitattypen	Voorkomen nabij beoogde tracé van het raster
H1310: eenjarige pioniers vegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia</i> spp. en andere zoutminnende soorten (subtype B)	Nee
H1330: Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritima</i>) (subtype A)	Nee
H2110: Embryonale wandelende duinen	Nee
H2120: Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> ("witte duinen")	Nee
H2130: *vastgelegde kustduinen met kruidvegetaties ("grijze duinen") (subtype A)	Ja
H2130: *vastgelegde kustduinen met kruidvegetaties ("grijze duinen") (subtype B)	Ja
H2130: *vastgelegde kustduinen met kruidvegetaties ("grijze duinen") (subtype C)	Nee
H2150: *Atlantische vastgelegde ontgastte duinen (<i>Calluno-Ulicetea</i>)	Nee
H2160: Duinen met <i>Hippophaë rhamnoides</i>	Ja
H2170: Duinen met <i>Salix repens ssp. argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>)	Nee
H2180: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied (Subtype A)	Ja
H2180: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied (Subtype B)	Nee
H2180: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied (Subtype C)	Nee
H2190: Vochtige duinvalleien (subtype A)	Nee
H2190: Vochtige duinvalleien (subtype B)	Nee
H2190: Vochtige duinvalleien (subtype D)	Nee
Habitatsoorten	
H1014 – Nauwe korfslak	Nee
H1903 – Groenknolorchis	Nee
H1042 – Gevlekte witsnuitlibel	Nee

Het plaatsen van het raster op tracé Oase-Panneland valt binnen de invloedssfeer van slechts één habitatype, namelijk duinbossen (H2180). Het raster op tracé Oase-Zandvoortselaan grenst aan drie habitattypen, te weten H2130, H2160 en H2180. De andere typen liggen op enige afstand van de beoogde tracés. Ook de soorten van de Habitatrichtlijn komen niet nabij de beoogde tracés voor.

6 EFFECTBEPALING BESCHERMDE NATUURWAARDEN

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een effecteninschatting gedaan van de in en nabij het beoogde tracé voorkomende beschermde natuurwaarden. Deze effecteninschatting is noodzakelijk om in te schatten in hoeverre er negatieve effecten optreden en welke maatregelen genomen worden om negatieve effecten te voorkomen of te beperken.

De geplande maatregel heeft een beperkte reikwijdte. In hoofdstuk 3 staat beschreven hoe de werkzaamheden uitgevoerd zullen gaan worden.

De reikwijdte van het initiatief is zeer lokaal, dus alleen de typen en soorten die in de directe omgeving van raster voorkomen, worden getoetst. Ten aanzien van de oude doelen zal ook het doel voor het natuurschoon getoetst worden. Andere typen en soorten liggen buiten invloedssfeer van te plaatsen hek en zullen niet in de toetsing betrokken worden.

6.2 Effecten op aanwezige habitattypen

In deze paragraaf worden de effecten op de beschermde natuurwaarden beschreven voor de tracés Oase-Panneland en Oase-Zandvoortselaan. Zowel de directe als indirecte effecten worden beschreven.

6.2.1 Directe effecten: oppervlakteverlies

Tijdens de inrichtingsfase wordt als gevolg van de graafwerkzaamheden die nodig zijn om het raster in te graven in het habitatype ingegrepen. Met behulp van een GIS-analyse op basis van de kaarten in figuur 5.1 is berekend over welke lengte de beoogde rasters in de betreffende habitattypen ligt. Er wordt bij de berekening van het oppervlakte verlies uitgegaan van een gegraven sleuf van 25 cm breedte. De resultaten staan weergegeven in de tabellen 6.1 en 6.2.

Het relatieve verlies voor de verschillende habitattypen blijft beperkt tot <0,1%. Na aanleg van het raster kan de vegetatie zich voor een deel weer herstellen. Negatieve effecten zijn daarmee als niet significant te beoordelen.

Tabel 6.1. Berekend oppervlakteverlies als gevolg van aanleggen raster tracé Oase-Panneland

subtype	Lengte (m)	Oppervlakte ingreep (m ²)	Oppervlakte type (ha)	Verlies ingreep (%)
H2180_A	1933	483,2	304	0,02
H2180_C	110	27,5	3	0,09

Tabel 6.2. Berekend oppervlakteverlies als gevolg van aanleggen raster tracé Oase-Zandvoortselaan

subtype	Lengte (m)	Oppervlakte ingreep (m2)	Oppervlakte type (ha)	Verlies ingreep (%)
H2130_A	254	63,5	633	<0,01
H2130_B	163	40,8	532	<0,01
H2160	103	25,8	563	<0,01
H2180_A	1419	354,8	304	0,01

6.2.2 Indirecte effecten: vraat door Damherten

Indirect kunnen er ook effecten op het habitatype optreden, doordat door plaatsing van het raster vraat door Damherten binnen het hekwerk toe zal nemen. Een probleem in de Amsterdamse waterleidingduinen is het voorkomen van de Amerikaanse vogelkers. Deze exoot staat bekend als een woekeraar in bossen. Damherten voeden zich met jonge boomopslag. Ze kunnen dus de opkomst van de Amerikaanse vogelkers tegengaan. Ze eten echter ook de opslag van de inheemse bomen, waardoor het herstel kan worden belemmerd. Per saldo is de bestrijding van de Amerikaanse vogelkers door Damherten echter gunstiger voor de instandhouding van dit habitatype dan vraat aan de opslag van inheemse soorten (Breukelen, van & Ehrenburg, 2007), zodat het optreden van significant negatief effect uitgesloten wordt.

6.3 Effecten op Natuurschoon

Het raster zal een aantasting van het doel voor natuurschoon met zich meebrengen. Het aaneengesloten karakter van het duin met de omgeving zal worden doorbroken. Door middel van inpassing van raster in de omgeving wordt getracht de aantasting zoveel mogelijk te beperken. Zo wordt het hek in de kleur antracietgrijs gespoten, om het zoveel mogelijk in de omgeving op te laten gaan. Van de kleur groen is in het verleden gebleken dat het hek erg zichtbaar blijft. Ook wordt het raster enkele meters uit de paden geplaatst, zodat de aanwezige bomen het raster enigszins uit het zicht onttrekt.

6.4 Cumulatieve effecten

Door het plaatsen van het raster -en in de toekomst te plaatsen gedeelten- zullen de gehele Amsterdamse waterleidingduinen (behalve aan de zee kant) omringd en daarmee geïsoleerd raken van de omgeving. Uitwisseling van dieren met populaties in de omgeving van de Amsterdamse waterleidingduinen is dan voor soorten die niet door de mazen van het raster kunnen komen onmogelijk. Toetsing van deze beperking heeft plaatsgevonden in het kader van de Flora- en faunawet en wordt in dit rapport niet behandeld. Op de instandhoudingdoelen van het gebied heeft de opeenstapeling van initiatieven geen effect.

6.5 Conclusie effectbepalingen op habitattypen- en soorten en natuurschoon

Uit deze studie is gebleken dat de meeste soorten en habitattypen waarvoor het gebied Kennemerland-Zuid als Natura 2000-gebied is bestempeld buiten de invloedsfeer van het raster liggen. Effecten op deze natuurwaarden zijn daarmee uitgesloten.

Het habitatype Duinbossen ligt wel binnen de invloedssfeer van het te plaatsen raster. Van dit type komen twee subtypen voor. Het verlies aan oppervlakte van dit habitatype bedraagt respectievelijk 0.06% voor subtype A en 0,02% voor subtype C. Door de realisatie van raster zal het er geen (significante) aantasting van de oppervlakte en kwaliteit optreden. Ook indirecte effecten op de kwaliteit en oppervlakte van het habitatype door een toename aan vraat door Damhert wordt niet aannemelijk geacht. Dit geldt overigens ook voor habitatypen op grotere afstand van het raster (Breukelen, van & Ehrenburg, 2007).

Het doel voor natuurschoon zal door de plaatsing van het raster aangetast worden. Effecten worden verzacht door het nemen van maatregelen om het raster zoveel mogelijk uit het zicht te plaatsen. Het raster zal in de kleur grijs en 4 á 5 meter buiten de paden geplaatst worden. Hierdoor wordt het hek zoveel mogelijk aan het zicht onttrokken.

7 NOODZAAK VERGUNNINGAANVRAAG

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de noodzaak om een vergunning van de natuurbeschermingswet aan te vragen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen effecten op de instandhoudingdoelen en op het doel voor natuurschoon.

Het raster zal een zeer gering negatief effect hebben op de instandhoudingdoelen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Het is voor dit deelaspect wel nodig om een vergunning aan te vragen voor de plaatsing van het raster.

Het raster zal het doel voor natuurschoon negatief beïnvloeden. Door het treffen van maatregelen om het hek zoveel mogelijk aan het zicht te onttrekken wordt het effect zoveel mogelijk verzacht. Het is wel nodig om voor dit deelaspect een vergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag, omdat door de te treffen maatregelen niet alle effecten zijn weggenomen.

8 LITERATUURLIJST

Anonymus, 2007. Natura 2000 gebied 88 – Kennemerland-Zuid, concept gebiedendocument, ministerie van LNV, Den Haag

Breukelen, L. van & A. Ehrenburg, 2007. Invloed damherten op de natuurwaarden van de AWD. Intern concept-rapport, Waternet, Amsterdam

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2003. Europese natuur in Nederland. Habitattypen. KNNV Uitgeverij, Utrecht

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Utrecht

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2009. Europese natuur in Nederland. Natura 2000-gebieden van zee en kust. KNNV Uitgeverij, Zeist

Overige bronnen

Website van het Ministerie van LNV

=0=0=0=

Bijlage

6

Natuurbeschermingswetvergunning

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Waternet
de heer C.Voortman
Korte Ouderkerkerdijk 7
1096 AC Amsterdam

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. Adema

SHV/VG/OMG

Doorkiesnummer (023) 514 3893
ademaj@noord-holland.nl

VERZONDEN - 5 MAART 2010

1 | 19

Betreft: Natuurbeschermingswet 1998, vergunning damhert en reeën werend raster

Geachte heer Voortman,

Kenmerk

2010-10747

Uw kenmerk

Datum

04 MAART 2010

Hierbij ontvangt u een beschikking waarbij wij u een vergunning verlenen op grond van de artikelen 16 en 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nb-wet) voor het plaatsen van een damhert en reeën werend raster tussen de ingangen De Oase en het Panneland en De Oase en de Zandvoortselaan te Bentveld in het Natura 2000-gebied 'Kennemerland Zuid' en het beschermd natuurmonument "Duinen bij Vogelenzang", liggende in de gemeenten Bloemendaal en Zandvoort. Deze aanvraag is door ons ontvangen op 5 november 2009.

Besluit

Op grond van de artikelen 16, lid 1, en 19d, lid 1, van de Nb-wet verlenen wij u een vergunning onder voorwaarden voor het plaatsen van damhert en reeën werende rasters tussen De Oase en het Panneland en De Oase en de Zandvoortselaan te Bloemendaal en Zandvoort. Deze vergunning is geldig vanaf de datum van verzending.

Voorschriften

Wij verbinden aan deze vergunning de volgende voorschriften:

Algemeen:

1. De aanvang van de werkzaamheden dient u uiterlijk een week van tevoren schriftelijk te melden bij het servicepunt van de provincie Noord-Holland (postbus 3007, 2001 DA Haarlem, fax. 023-5421766, e-mail: servicepunt-shv@noord-holland.nl) onder vermelding van het feit dat het de uitvoering van een werk betreft nabij een Natura 2000-gebied waarvoor een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is afgegeven.
2. Opslag van olie, brandstoffen en vetten mag niet plaatsvinden binnen het Natura 2000-gebied "Kennemerland Zuid".

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

3. Er dient geen afval of andere verontreiniging in het gebied achter te blijven. De machines en generatoren welke bij de uitvoering van de werkzaamheden zullen worden gebruikt, dienen in goede staat van onderhoud te verkeren.
4. Gemorste vloeibare of vaste verontreinigende stoffen moeten zo snel mogelijk worden opgeruimd. Hiertoe dient absorberend materiaal en doelmatig gereedschap aanwezig te zijn.
5. U als vergunninghouder dient ervoor zorg te dragen dat aan alle binnen de vergunde werkzaamheden werkzame personen, waaronder het personeel van derden, een toereikende schriftelijke instructie is verstrekt die is gericht op het voorkomen en uitsluiten van handelingen die tot gevolg (kunnen) hebben dat de aan de vergunning verbonden voorschriften niet worden nageleefd.
6. Van opgetreden incidenten, waaronder verstaan worden alle gebeurtenissen waarbij onbedoeld schadelijk stoffen vrijkomen, dan wel waardoor anderszins schade aan het Natura 2000-gebied "Kennemerland-Zuid" kan worden toegebracht dient onverwijld melding te worden gedaan aan gedeputeerde staten van Noord-Holland via bovengenoemd servicepunt, onder overlegging van alle relevante gegevens.

Uivoering

7. De vergunning is alleen geldig voor het plaatsen van een damhert en reeën werend raster tussen de ingangen De Oase en het Panneland en De Oase en Zandvoortselaan te Bentveld in het Natura 2000-gebied "Kennemerland-Zuid" en het beschermd natuurmonument "Duinen bij Vogelenzang", behorend bij de gemeenten Bloemendaal en Zandvoort, conform de in de aanvraag beschreven werkwijze.
8. Het aan- en afvoeren van materieel en materialen dient over bestaande paden/wegen plaats te vinden. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient geen overbodig geluid te worden geproduceerd (bijvoorbeeld door een radio).
9. De werkzaamheden voor plaatsing van de damhert en reeën werende rasters dienen uitgevoerd te worden tussen zonsop- en zonsondergang, zodanig dat er geen kunstmatige verlichting noodzakelijk is.
10. De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen (15 maart-15 juli) te worden uitgevoerd.
11. Het damhert en reeën werend raster is maximaal 2,5 meter

hoog waarvan 2 meter gaaswerk en een halve meter bedrading.

12. Het damhert en reeën werend raster heeft een maximale lengte van 2230 meter tussen het tracé De Oase en Panneland en een maximale lengte 2870 meter tussen het tracé De Oase en de Zandvoortselaan.
13. De uitgegraven sleuf is 25 cm breed, 50 cm diep. Deze uitgegraven sleuf dient na het plaatsen van het damhert en reeën werend raster met dezelfde type grondsoort (bodem) te worden gedicht.
14. Het raster dient handmatig te worden geplaatst, de palen worden door middel van een pneumatische hamer aangebracht.
15. De breedte van de werkstrook door middel van een minikraan mag niet groter zijn dan 150 cm, dit om aantasting van de beschermde natuurwaarden te voorkomen.
16. Op plaatsen waarvan bekend is dat andere diersoorten dan damherten en reeën veelvuldig passeren zowel uitgaand als inkomend en/of waar de externe omstandigheden het toelaten dienen het raster achterwege te worden gelaten op een dusdanige wijze dat de, vos en kleinere faunasoorten als marterachtigen en egels kunnen passeren.
17. Om migratie van andere diersoorten anders dan de ree of damhert dienen passeer openingen tussen 50-100 meter in het raster te worden aangebracht. Deze passeeropeningen in het raster dienen minimaal 10x15 cm of groter te zijn.

Alle door of namens gedeputeerde staten gegeven aanwijzingen dienen onverwijld te worden opgevolgd.

Het niet naleven van de vergunningvoorschriften kan naast intrekking van de vergunning strafvervolgning tot gevolg hebben.

BESCHIKKING

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag
- B. Wettelijk kader Nbwet
- C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag
- D. Zienswijzen en reactie op zienswijzen
- E. Slotoverwegingen
- F. Procedure en samenhangende besluiten
- G. Bezwaar
- H. Kennisgeving

A. Onderwerp aanvraag

In de Amsterdamse Waterleidingduinen leeft een grote populatie damherten en reeën. Deze damherten en reeën zoeken buiten het Natura 2000-gebied naar voedsel, waarbij de omliggende wegen worden overgestoken en de damherten en reeën in stedelijk gebied doordringen. Ter waarborging van de verkeersveiligheid en om schade aan landbouwgewassen te voorkomen heeft Waternet het plan om damhert en reeën werende rasters te plaatsen tussen De Oase en Panneland en De Oase en tot aan de Zandvoortselaan te Bentveld om de dieren binnen het Natura 2000-gebied te houden.

Een raster langs de Zandvoortselaan en een raster van af de ingang het Panneland tot aan De Zilk zijn in 2006 geplaatst.

Het nieuwe raster heeft een totale lengte van ongeveer 4,87 kilometer, een hoogte van 2,5 meter (2 meter gaaswerk en 0,5 meter bedrading) en vervangt deels een lager bestaand raster. Het raster wordt een halve meter diep ingegraven. Het raster wordt 4-5 meter uit het bestaande zandpad aangelegd. In het damhert en reeën werend raster zijn passeeropeningen aangebracht van (+/- 10x15 cm) waardoor kleinere diersoorten van het ene naar het andere gebieden kunnen passeren. De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen van 15 maart-15 juli uitgevoerd en duren naar verwachting vier weken. Bij de werkzaamheden zal een minikraan worden ingezet. De plaatsing van het raster geschied handmatig.

B. Wettelijk kader Nb-wet*Bevoegd gezag*

Het Natura 2000-gebied "Kennemerland-Zuid" (gebiedsnummer 88) is gelegen in de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland. Wanneer een aanvraag om een vergunning betrekking heeft op een activiteit die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een Natura 2000-gebied dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, zijn gedeputeerde staten van de betreffende provincie op grond van artikel 2a, lid 2, in samenhang met artikel 19d, lid 1, van de Nbwet het bevoegd gezag om op de aanvraag te beslissen. In uitzondering hierop is de Minister van LNV bevoegd om te besluiten over een vergunningaanvraag die betrekking heeft op handelingen die zijn opgenomen in het Besluit vergunningen Nbwet. Van een zodanige handeling is in dit geval echter geen sprake. Aangezien de gevolgen van de activiteit waarop uw aanvraag betrekking heeft zich in hoofdzaak voordoen binnen de grenzen van de provincie Noord-Holland, is ons College het bevoegd gezag voor de beslissing op uw aanvraag.

Beoordeling aanvraag

Op grond van artikel 19d, lid 1, van de Nbwet is een vergunning vereist voor het uitvoeren van projecten of andere handelingen die de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Bij het verlenen van een vergunning houden wij conform artikel 19e van de Nbwet rekening met:

- a) de gevolgen die de activiteit kan hebben voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor het desbetreffende gebied;
- b) met een op grond van artikel 19a of artikel 19b van de Nbwet vastgesteld beheerplan; en
- c) vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden.

Op grond van artikel 16, lid 3, van de Nbwet kan een vergunning voor het verrichten, doen verrichten of gedogen van handelingen met mogelijke significante gevolgen slechts worden verleend indien de zekerheid is verkregen dat deze de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantasten. In uitzondering hierop kan een vergunning, ondanks mogelijke significante gevolgen, toch worden verleend indien dwingende redenen van groot openbaar belang dat noodzakelijk maken.

Met de aanwijzing van het gebied als Natura 2000-gebied vervalt de aanwijzing als beschermd natuurmonument op grond van artikel 15a, lid 2, van de Nbwet, voor zover het beschermde natuurmonument samenvalt met het Natura 2000-gebied. De doelstellingen met betrekking tot het behoud en herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermde natuurmonument maken vanaf dat moment onderdeel uit van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Aangezien het gebied nog niet definitief is aangewezen als Natura 2000-gebied, is de status als beschermd natuurmonument nog niet komen te vervallen. De vergunningaanvraag wordt daarom getoetst aan het aanwijzingsbesluit tot beschermd natuurmonument/staatsnatuurmonument. Voor de vergunningverlening voor het beschermd natuurmonument geldt op dit moment het beoordelingskader van artikel 16 van de Nbwet.

Natuurlijke kenmerken van het gebied

Natura 2000

In december 2004 is het Natura 2000-gebied “Kennemerland-Zuid” door de Europese commissie onder de naam “Kennemerland-Zuid” en onder nummer NL 1000012 op de lijst gezet van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.

Het Natura 2000-gebied “Kennemerland-Zuid” is op 21 mei 1992 in de zin van artikel 4, vierde lid aangewezen (92/43/EEG) als speciale beschermingszone onder de habitatrichtlijn.

Voor het Natura 2000-gebied “Kennemerland-Zuid” zijn de volgende algemene instandhoudingsdoelen geformuleerd:

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie;
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten;
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen- en soorten waarvoor de instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd;
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

De habitattypen en -soorten die het Natura 2000 gebied “Kennemerland-Zuid” kwalificeren voor de Habitatrichtlijn zijn:

Habitatype	
2110	Embryonale duinen
2120	Witte duinen
2130*	Grijze duinen*
2150*	Ontkalkte duinen (Calluno-Ulicetea)*
2160	Duindoornstruwelen
2170	Kruipwilgstruwelen
2180	Duinbossen
2190	Vochtige duinvalleien
1310	Pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden
1330	Atlantische schorren

Tabel 1. Habitattypen

Habitatsoort	
1014	Nauwe korfslak
1903	Groenknolorchis
1042	Gevlekte Witsnuitlibel

Tabel 2. Habitatsoorten

De met een * aangegeven habitattypen hebben de kwalificatie van prioritair; voor deze typen geldt een zwaarder beschermingsregime.

Beschermde Natuurmonument "Duinen bij Vogelenzang"

Het beschermde natuurmonument "Duinen bij Vogelenzang" is op 7 augustus 1996, met kenmerk N/964816, als zodanig aangewezen door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Het beschermde natuurmonument is om diverse redenen van grote waarde. Het duingebied vormt een integraal onderdeel van het Nederlandse kustduingebied. Het natuurmonument is als broed-, rust-, foerageer- en doortrekgebied van betekenis voor een groot aantal vogelsoorten. Tevens komt er een groot aantal zoogdieren, amfibieën en insectenfauna voor. Voor de specifieke soorten flora en fauna in de verschillende zones in het gebied wordt verwezen naar de nota van toelichting behorend bij het aanwijzingsbesluit.

Het wisselende reliëf, de verschillen in terreintypen, de overgangen van open duinterrein naar struweel en bos en de uitgestrektheid zorgen voor het in landschappelijk opzicht gevarieerde karakter en maken dat het natuurmonument van grote betekenis is uit oogpunt van natuurschoon.

Beheerplan

Voor elk Natura 2000-gebied moet op termijn een beheerplan worden opgesteld. Het beheerplan zal gedetailleerde informatie bevatten over de aanwezigheid van natuurwaarden, de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de instandhoudingmaatregelen die daartoe getroffen dienen te worden. Het beheerplan kan daarnaast beschrijven welke handelingen en ontwikkelingen het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Voor dit gebied is op dit moment nog geen beheerplan als bedoeld in artikel 19a van de Nbwet vastgesteld, zodat het beheerplan niet bij de beoordeling van de aanvraag kan worden betrokken.

C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

De verstoring en verslechteringsdoets (natuurtoets), damhertwerend raster Amsterdamse Waterleidingduinen, Royal Haskoning 23 september 2009 maakt onderdeel uit van deze aanvraag.

De beoordeling van de aanvraag en de bijbehorende belangenafweging vindt plaats in 4 stappen:

1. identificeren mogelijke negatieve effecten;
2. toets aan de instandhoudingsdoelstellingen;
3. bepalen van cumulatieve effecten vanwege de uitvoering van andere activiteiten;
4. maatregelen om eventuele negatieve effecten te beperken.

1. Mogelijke negatieve effecten

Het uitvoeren van graafwerkzaamheden, het aanleggen en het aanwezig zijn van het damhert en reeën werend raster vinden plaats binnen het Natura 2000-gebied "Kennemerland- Zuid". Mogelijk negatieve effecten kunnen optreden door:

- Oppervlakteverlies van beschermde habitattypen.
- Effecten op habitatsoorten.

- Aantasting door vraat van beschikbaar habitat.
- Het plaatsen van het damhert en reeën werend raster
- Geluid- en lichtverstoring.
- Effecten op het natuurschoon.

2. Toets aan de instandhoudingsdoelstellingen.

Gelet op de aard, omvang en locatie van de door u voorgenomen activiteit zijn wij van mening dat deze in potentie een schadelijk effect kan hebben op het Natura 2000-gebied, maar dat op voorhand is uitgesloten dat deze effecten als significant moeten worden aangemerkt. Het is daarom niet nodig om een passende beoordeling uit te voeren. De beoordeling beperkt zich tot een ecologische toets in de vorm van een zogenaamde verstoring- en verslechteringtoets.

In de vergunningaanvraag en de aangeleverde verstoring- en verslechteringtoets is uitgebreid beschreven welke ingrepen plaatsvinden tussen beide tracés De Oase en Panneland en De Oase en Zandvoortselaan en wat de gevolgen daarvan zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

2.1 Effecten op habitattypen

De aanleg van het damhert en reeën werend raster zal binnen het Natura 2000-gebied tijdelijk een oppervlakteverlies van de beschermde habitattypen teweeg brengen.

De volgende habitattypen bevinden zich in of nabij het tracé De Oase en het Panneland: H2180 A en B: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.

Onderstaande tabel geeft het totale oppervlakte dat vergraven wordt om het tracé aan te leggen tussen de Oase- Panneland.

Subtype	Lengte (m)	Oppervlakte ingreep (m²)	Beschikbaar Oppervlakte type (ha)	Verlies ingreep (%)
H 2180 A	1933	483,2	304	0,02
H 2180 C	110	27,5	3	0,09

Tabel 1. Habitattypen in en om de nabijheid tracé Oase- Panneland

Klein bosopslag en beschoeiing zullen ter plaatse worden verwijderd, Grotere bomen met boomwortels worden ontzien. Na de werkzaamheden kan H2180 A en B: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied zich binnen een paar jaar herstellen. Ten opzichte van het totale oppervlak van dit habitatype gaat het om een zeer gering tijdelijk oppervlakteverlies. Er zijn geen negatieve

gevolgen zijn op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied zijn te verwachten.

De volgende habitattypen bevinden zich in of nabij het tracé van De Oase en Zandvoortselaan:

- H2130 A: Vastgelegde kustduinen met kruidvegetaties (grijze duinen)
- H2130 B: Vastgelegde kustduinen met kruidvegetaties
- H2160: Duinen met duindoorn.
- H2180 A: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.

Onderstaande tabel geeft het totale oppervlakte dat vergraven wordt om het tracé aan te leggen tussen de De Oase en Zandvoortselaan.

Subtype	Lengte (m)	Oppervlakte ingreep (m ²)	Beschikbaar Oppervlakte type (ha)	Verlies ingreep (%)
H 2130 A	254	63,5	633	<0,01
H 2230 B	163	40,8	532	<0,01
H 2160	103	25,8	563	<0,01
H2180 A	1419	354,8	304	0,01

Tabel 2. Habitattypen in en om de nabijheid tracé De Oase en Zandvoortselaan.

Na aanleg van het raster kunnen de habitattypen zich binnen enkele jaren weer herstellen door het terugplaatsen van afgegraven bodem. Op het tracé Oase-Zandvoortselaan is in de huidige situatie al raster geplaatst bestaande uit betonnen palen en gaaswerk. Dit oude raster zal onderdeel zijn van het damhert en reeën werend raster tracé en worden vernieuwd als het tracé wordt aangelegd.

Conclusie

Ten opzichte van het totale oppervlak van het Natura 2000-gebied gaat het voor beide tracés (De Oase en het Panneland en De Oase en de Zandvoortselaan) om een zeer gering tijdelijk oppervlakteverlies, waarbij er geen negatieve gevolgen op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied zullen optreden. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de overige habitattypen zijn uit te sluiten, omdat deze niet in de omgeving van de planlocatie zijn gelegen.

2.2 Effecten op habitatsoorten

In de verstoring -en verslechteringtoets van Royal Haskoning is onderzocht of de Nauwe korfslak, Groenknolorchis en Gevlekte Witsnuitlibel mogelijk negatieve effecten door de uitvoering van het planvoornemen ondervinden. Er is geconstateerd dat bovengenoemde habitatsoorten niet voorkomen in of om de nabijheid van de aan te leggen damhert en reeën werende rasters. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Nauwe korfslak, Groenknolorchis

en Gevlekte Witsnuitlibel kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

2.3 Effecten op vogels tijdens de aanleg- en gebruiksfase

De werkzaamheden en de wijze van uitvoeren zoals licht en geluid (trillingen) belasting hebben geen negatieve effecten op aanwezige vogelsoorten. Er wordt overdag buiten het broedseizoen gewerkt. De geluidbelasting van het plaatsen van het raster valt grotendeels weg in de achtergrondgeluidsbelasting in het gebied en is van tijdelijke aard.. De aanwezige (vogels worden door de gekozen uitvoeringswijze niet binnen de broedperiode verstoord. Negatieve effecten op de relevante (broed)vogels (gedurende het broedseizoen) zijn uit te sluiten.

2.4 Vraat van de Damherten en reeën binnen het Natura 2000-gebied

De damherten en reeën zijn niet aangewezen als beschermde soort binnen het Natura 2000-gebied. De damherten en reeën komen zowel langs de kuststook en verspreid binnen het aangewezen plangebied voor. Door de aanleg van het damhert en reeën werend raster zullen de damherten en reeën meer geconcentreerd binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied verblijven. De uitwisseling van damherten en reeën via de kust zal mogelijk toenemen. De migratie van de damhert en reeën vanuit het noorden naar zuiden en andersom binnen het Natura 2000-gebied blijft hierdoor gegarandeerd.

Er kan een toename van vraat op de aanwezige habitattypen optreden. In het bijzonder zal jonge boomopslag door de damherten en reeën worden benut. De Amerikaanse vogelkers komt binnen het Natura 2000-gebied veel voor. Daardoor is er minder ander gewenst(e) habitat(s) aanwezig in het gebied. De verwachting is dat er een afname van de Amerikaanse Vogelkers door vraat zal optreden, waardoor overige habitatype(n) zich beter kunnen ontwikkelen.

2.5 Effecten op het natuurschoon en wezenlijke kenmerken (waarden beschermd natuurmonument)

De aantasting op het natuurschoon zal zoveel mogelijk beperkt worden door middel van inpassing van het raster in de omgeving. Het raster wordt antracietgrijs gespoten om deze in de omgeving te laten opgaan. Het hek heeft een standaardhoogte en bijbehorende afmetingen (zie voorschriften). Het raster zal tevens 4 à 5 meter uit het zicht van de bestaande wandelpaden in de bosrijke omgeving worden geplaatst waardoor het niet opvallend is. Gedeeltelijk op het tracé De Oase en Zandvoortselaan is al een oud raster geplaatst. Dit raster, bestaande uit betonnen palen, zal worden vervangen door een modern en landschappelijk beter ingepast raster. Netto zal op dit tracé een winst ten aanzien van het natuurschoon optreden.

Bovenstaande maatregelen zorgen ervoor dat de negatieve effecten op het natuurschoon verwaarloosbaar klein zijn. De wezenlijke kenmerken en overige natuurwaarden van het natuurmonument zullen door plaatsing van de damhert en reeën werende rasters niet worden aangetast. Er wordt kleinschalig bosopslag verwijderd, waarbij geen grote bomen worden gekapt of grote bomen worden ontzien. Verder blijft het natuurgebied intact.

3. bepalen van cumulatieve effecten vanwege de uitvoering van andere activiteiten.

Ten tijde van deze vergunningsprocedure zijn er geen andere projecten of initiatieven, die bij de uitvoering van dit project kunnen zorgen voor cumulatief negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

Ecologisch gezien treden er geen cumulatieve effecten op in de instandhouding van het areaal of kwaliteit van het Natura 2000-gebied. Door het plaatsen van het raster bij de De Oase en het het Panneland en het raster van De Oase en Zandvoortselaan, zullen de Amsterdamse Waterleidingduinen grotendeels omringd worden. Uitwisseling van de damherten en reeën mogelijk zijn via de kustzone van het Natura 2000- gebied.

4. Maatregelen om eventuele negatieve effecten te beperken

De volgende maatregelen worden genomen om eventuele effecten binnen het Natura 2000-gebied te voorkomen dan wel te verminderen:

- De beschermde habitattypen kunnen op de vergraven oppervlakten binnen enkele jaren herstellen doordat er een smalle werkstook wordt aangehouden voor de plaatsing van het raster, waardoor relatief gezien een klein oppervlakte wordt aangetast.
- De uitgegraven grond wordt op dezelfde locatie teruggeplaatst waardoor verstoring van de bodem minimaal zal zijn.
- De werkzaamheden (aan- en afvoer materieel/materiaal) zullen plaatsvinden op en de bestaande verharde en onverharde paden/wegen, hierdoor wordt aantasting van de overige omliggende natuurwaarden voorkomen
- Met het bepalen van de beide tracés waarvoor vergunning wordt verleend, is rekening gehouden met de mogelijk negatieve effecten van dit planvoornemen op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, Ook is rekening gehouden met het natuurschoon en de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument.
- De werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen van

15 maart- 15 juli.

- De damherten en reeën werende rasters zullen landschappelijk worden ingepast. De rasters zullen zoveel mogelijk uit het zicht geplaatst en in de kleur antracietgrijs gespoten.
- Lichthinder kan in grote lijnen worden uitgesloten, omdat overdag gewerkt wordt. Eventuele lichthinder van de minikraan op dagen met weinig daglicht valt binnen de verstoringafstanden door menselijke aanwezigheid. Dit geldt tevens voor het aspect geluidshinder.

D. Zienswijzen en reactie op zienswijzen

Naar aanleiding van deze aanvraag zijn op grond van artikel 44, lid 3 van de Nb-wet, het college van B&W van de gemeente Bloemendaal en het college van B&W van de gemeente Zandvoort gedurende een termijn van 8 weken in de gelegenheid gesteld over deze aanvraag hun zienswijzen kenbaar te maken.

Per brief van 17 december 2009 is door V.J.D. Portanger namens het college van B&W van de gemeente Bloemendaal aangegeven geen verdere opmerkingen te hebben over de vergunningaanvraag.

Per brief van 1 december 2009 heeft R.P. van Menen namens het college van B&W van de gemeente Zandvoort een zienswijze ingediend.

Daarnaast zijn op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht Stichting Duinbehoud, Landschap Noord-Holland, PWN, Stichting Natuurbelang Amsterdamse Waterleidingduinen gedurende een termijn van 8 weken in de gelegenheid gesteld tot het indienen van een zienswijze op de ingediende aanvraag.

Op 29 december 2009 heeft de heer A.C.K. van der Meulen namens Stichting Duinbehoud per brief een zienswijze ingediend.

Op 11 december 2009 heeft de heer C.H.J. Piël namens Stichting Natuurbelang Amsterdamse Waterleiding Duinen per brief een zienswijze ingediend.

Op 24 november 2009 heeft de heer P.W. Veel namens PWN per brief aangegeven, dat PWN zichzelf niet als direct belanghebbende beschouwen en bijgevolg zien zij af van het indienen van een zienswijze.

Van Landschap Noord-Holland is geen reactie ontvangen.

Namens de Noord-Hollandse Platteland Alliantie heeft de heer P. van Houten per brief op 12 januari 2010 een zienswijze ingediend.

Zienswijze van Stichting Duinbehoud

Traject 1: ingang De Oase – Bentveld

1. Er is geen noodzaak om het raster in te graven, aangezien het raster bedoeld is om herten en reeën te weren. Het ingraven van het raster werkt versnipperend voor kleine zoogdieren als konijn, haas, egel, mol en bunzing.
2. Om het doorzicht te bevorderen en extra versnippering tegen te gaan, wordt geadviseerd om het hekwerk met grotere mazen uit te voeren dan de maaswijdte van 50 x 200 mm.

Traject 2: ingang De Oase – Panneland

1. Dit traject loopt door één van de weinige locaties waar nog een (niet overstoven) strandwal overgaat in een nauwelijks aangetaste strandvlakte. Het nieuwe raster zal het duin en strandwal fysiek scheiden van de strandvlakte. Deze versnippering veroorzaakt een groot verlies van natuurwaarden en beleving.
2. Bij paragraaf 2.11 van de aanvraag moet ook een archeologievergunning toegevoegd worden aangezien de Amsterdamse Waterleidingduinen zijn aangewezen als archeologische gebied van provinciaal belang.
3. Bij paragraaf 2.12 moet aangegeven worden dat er een MER verplicht is, omdat minimaal sprake zal zijn van verslechtering en/of verstoring, waarbij significante negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden.
4. Een passende beoordeling is noodzakelijk om de volgende redenen:
 - a. Het raster is schadelijk voor het natuurschoon;
 - b. Het ingraven van het raster tot 50 cm diep werkt versnipperend voor kleinere zoogdieren;
 - c. Het areaal duinbos wordt aangetast en met minimaal 1 hectare verminderd;
 - d. Het tracé van het raster zal gebruikt worden als pad voor recreanten, waardoor extra verstoring van broedvogels te verwachten is. Er broeden 35 broedvogels van bos en struweel, waaronder een aantal niet algemene soorten voor de Amsterdamse Waterleidingduinen. Dat zijn buizerd, grote bonte specht, grote lijster en houtsnip. Maar ook rode lijstsoorten zoals groene specht, nachtegaal en wielewaal en grauwe vliegenvanger;
 - e. Er wordt gebruik gemaakt van een graafmachine;
 - f. De bodem zal geroerd worden waar dat niet nodig is;
5. Bij paragraaf 3.5 van de aanvraag wordt gesteld dat de werkbreedte voor de graafmachine 1,5 meter zal zijn. Betwijfeld wordt of dit kan zonder bomen te rooien, maar verwacht zeker beschadiging van wortels van bomen en struiken;
6. Paragraaf 4 significante effecten: passende beoordeling moet ingevuld worden.
7. Er wordt betreurd dat de alternatieven en adviezen van de ecologen van Waternet en de deskundigen van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland niet zijn uitgewerkt/opgevolgd. Als het tracé van het raster niet in het bos maar langs het bos zou worden aangelegd, zou er waarschijnlijk geen significante effect optreden. Er zijn mondeling nog meer alternatieven kenbaar gemaakt.
8. Bij paragraaf 4.3 ontbreekt een gemotiveerd argument waarom niet gekozen is voor één van de alternatieve tracés.

Onze reactie

Traject 1: ingang De Oase – Bentveld

1. Door het ingraven van het raster wordt voorkomen dat kleine

zoogdieren als het konijn, haas, egel, mol en bunzing gaten graven onder het raster. Deze gaten onder het raster zouden door de damherten en reeën kunnen worden gebruikt om onder het raster uit te komen. Hierdoor zou het raster zijn functie verliezen om deze dieren binnen de Amsterdamse Waterleidingduinen te houden. In het raster zullen voorzieningen worden aangebracht (passeeropeningen) om ervoor te zorgen dat de andere kleinere zoogdieren vrijelijk kunnen migreren.

2. Er is gekozen voor dit type raster om te voorkomen dat damherten en reeën met hun hoofd of lichaam tussen de mazen doorsteken. Tevens is een stevig raster vereist waarbij rekening is gehouden met deze grote dieren en takken vanuit bomen die naar beneden op het raster kunnen vallen, hierbij heeft een groter maaswijdte tot gevolg dat er een zwakkere rasterconstructie ontstaat die niet duurzaam in stand kan worden gehouden. Ook zouden grotere mazen ervoor kunnen zorgen dat de damherten en reeën met het hoofd/lichaam tussen de mazen verstrikt kunnen raken.

Traject 2: ingang De Oase – Panneland

- 1) Omdat het raster zoveel mogelijk landschappelijk zal worden ingepast en uit het zicht zal worden geplaatst zal er ten aanzien van de oude bestaande situatie een verbetering optreden. Bij vergunningverlening wordt niet getoetst aan de beleving
- 2) Waternet heeft bij de Provincie Noord-Holland een verzoek om een ontheffing voor aardkundige waarden ingediend. Deze aanvraag is nog in behandeling. In dit kader is er geen wettelijke coördinatie vereist.
- 3) Er is sprake van een minimale verslechtering en verstoring, dit is onderzocht in de bijgeleverde Natuurtoets (verstoring en verslechterings-toets). Deze natuurtoets heeft het totale plan getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied "Kennemerland Zuid" waarbij vast is komen te staan dat er geen sprake zal zijn van significante effecten. Een MER verplichting is niet aan de orde voor deze vergunningaanvraag.
- 4) a. Wij hebben geconcludeerd dat er minimale effecten zijn op het natuurschoon (zie: paragraaf 2.5)
- b. Doordat er passeeropeningen van minimaal 10x15 cm in het raster worden gerealiseerd, kunnen kleine zoogdieren van het ene gebied naar het andere gebied passeren. Daardoor is er geen sprake van versnippering.
- c. Er is geen sprake van oppervlakteverlies van in totaal 1 hectare voor het habitatype duinbos. In totaal zal er 865,5 m² = 0,087 hectare duinbos tijdelijk worden aangetast. (zie tabel 1 en 2)
- d. Het raster zal grotendeels naast de bestaande paden/wegen en ruiterspaden lopen. De recreanten zijn verplicht over de bestaande paden/wegen in het gebied te lopen. Er loopt nog een ontheffingsaanvraag vanuit de Flora en Faunawet bij het ministerie van LNV. In dit kader is er geen wettelijke coördinatie vereist.
Het planvoornemen is getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied en de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument.
Wij zijn tot de conclusie gekomen dat er geen significante negatieve effecten zullen optreden binnen het Natura 2000-gebied.
- e. Er zal gebruik worden gemaakt van een minikraan. Deze minikraan zal buiten het broedseizoen de werkzaamheden verrichten en over de bestaande paden/wegen/ruiterspaden de

handelingen verrichten. De negatieve effecten van deze werkzaamheden zijn van tijdelijke aard en niet significant.

- f De graafwerkzaamheden zullen binnen het genoemde tracé worden uitgevoerd. Omdat de grond ter plaatse tijdelijk wordt verplaatst en teruggeplaatst, zijn er geen significante negatieve effecten.*

Samengevat zullen er geen significante negatieve effecten zijn, daarom kan worden volstaan met een verslechtering- en verstoringtoets (natuurtoets) en is een passende beoordeling voor dit planvoornemen niet aan de orde.

- 5. Bij de werkzaamheden wordt rekening gehouden met beschermde habitattypen. Bestaande bomen, boomwortels en overige natuurwaarden worden in het tracé ingepast. (zie: hoofdstuk 2)*
- 6. Omdat er geen sprake is van mogelijke significante effecten, is een passende beoordeling niet aan de orde.*
- 7. Waternet heeft bij het ontwerp van dit tracé, afstemming gehad met onze provincie, de eigen ecologen, de omliggende gemeenten of de gemeenten Bloemendaal en Zandvoort/belanghebbenden. Vanuit het oogpunt van natuurschoon en versnippering is gekozen voor een raster dat opgaat in het landschap en een open karakter heeft. Er zijn, zoals eerder is aangegeven, geen negatieve effecten van dit plan op de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied "Kennemerland-Zuid".*
- 8. Omdat er geen significante effecten zijn, hoeft paragraaf 4.3 niet ingevuld te worden. Indien significante effecten mogelijk zijn, dient hoofdstuk 4 van de vergunningaanvraag te worden ingevuld waarbij ook een passende beoordeling vereist is.*

Zienswijze van Stichting Natuurbelang Amsterdamse Waterleiding Duinen

- 1. De Amsterdamse Waterleidingduinen behoort tot de 'Duinen bij Vogelenzang', een Beschermd Natuurmonument. In de aanwijzing (d.d. 7 augustus 1996, N/964816) staat vermeld 'dat het natuurmonument een in ecologisch en landschappelijk opzicht integrerend onderdeel vormt tussen IJmuiden en Noordwijk'. Het opzichte raster is een IJzeren Gordijn en dreigt het beschermd natuurmonument dwars doormidden te snijden. Dit doet afbreuk aan de landschappelijke integriteit van het gebied.*
- 2. Het raster staat niet aan de rand van het beschermd natuurmonument, aangezien de landgoederen die meer oostelijk zijn gelegen ook tot het Beschermd Natuurmonument behoren. Het tussenliggende weidegebied valt onder de Ecologische Hoofdstructuur.*
- 3. In hoofdstuk 3 'Natuurschoon' van de aanwijzing van het Beschermd Natuurmonument staat dat 'het karakter van het duin- en binnenduinlandschap [...] verleent het natuurmonument in landschappelijk opzicht een aantrekkelijk en gebiedseigen aanzien. Het is mede daarom [...] uit een oogpunt van natuurschoon van grote betekenis'. Door de ligging van het raster op de overgang van het (beboste) duin naar het open weidelandschap wordt het natuurschoon ernstig geschaad. Ook indien het raster zoveel mogelijk binnen het bos zal worden geplaatst (zoals momenteel de bedoeling is) zal het zijn versturende werking niet missen. Voor wandelaars is er het bezwaar dat paden, aangekomen bij het raster, hier stoppen.*

4. De ontsnipperende functie t.a.v. kleine zoogdieren zou *Waternet* willen ondervangen door navenant kleine openingen te maken in het raster. Volgens Stichting Natuurbelang Amsterdamse Waterleiding Duinen zou dit niet werken
5. Volgens de 'Natuurtoets damhertwerend raster Amsterdamse Waterleidingduinen' doorsnijdt het raster echter ook de beboste duinen van habitattypen H2180_A en H2180_C, terwijl de oppervlakten van deze habitattypen volgens de concept instandhoudingsdoelen even groot dienen te blijven. Aanleg en onderhoud ten behoeve van het raster vragen ook om een zekere werkbreedte en dat zal over kilometers lengte bos moeten worden volgehouden.
6. Provincie Noord-Holland heeft het voornemen om een eind te maken aan de overlast van de damhertenpopulatie door voor een aantal damherten regulatie op te leggen. Het raster wordt door dit vaste voornemen geheel overbodig.
7. De doelen vereisen onder andere een natuurlijke structuur en verjongingsmogelijkheid van het bos. Om dit mogelijk te maken dienen er hooguit twee stuks grofwild per 100 hectare aanwezig te zijn. Op 3400 hectare Amsterdamse Waterleidingduinen is dat hooguit 68 damherten. Een dergelijk aantal zal niet gauw uitzwermen naar de omgeving.
8. Het verzoek is om af te zien van het damhertwerend raster en te zoeken naar een andere oplossing van het hertenprobleem.

Onze reactie

1. *Het raster wordt langs de bestaande paden/wegen aangelegd en landschappelijk ingepast. Aangezien er door de bestaande infrastructuur al sprake is van een opdeling van het gebied, zal het plaatsen van de rasters hierin geen extra doorsnijding creëren. faunapasseeropeningen kunnen andere diersoorten van de ene kant naar de andere kant van de rasters migreren. De landschappelijke integriteit van het gebied blijft intact, mede doordat de rasters niet opvallen in de omgeving*
2. *De landgoederen vallen inderdaad onder de EHS. Waternet heeft ervoor gekozen de damhert en reeën werende rasters op eigen grondgebied te plaatsen. De reden hiervoor is dat een groot deel van de damhert en reeën werende rasters in de sloot geplaatst hadden moeten worden. Deze situatie is niet wenselijk uit het oogpunt vanuit het waterbeheer.*
3. *De rasters zullen landschappelijk worden ingepast. Ze worden uit het zicht geplaatst en antracietgrijs gespoten. Hierdoor worden negatieve effecten voor het natuurschoon zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperkt. De bestaande in- en uitgangen voor wandelaars en ruiters worden in het raster ingepast.*
4. *Er komen in de rasters fauna passeeropeningen (variërend van 10x15 cm of groter) om andere diersoorten door het gebied te laten passeren. Dit is opgenomen in de voorschriften.*
5. *Voor de plaatsing en onderhoud van het raster zal een minikraan worden ingezet. Door de inzet van kleinschalig materieel wordt schade aan de beboste duinen zo veel mogelijk voorkomen. In de aanlegfase van het raster zal tijdelijk aantasting plaatsvinden van het habitattypen 2180_A en 2180_C. Bomen met een stamdiameter van 20 cm zullen worden gespaard. Daar waar boomwortels in de weg liggen, worden deze gespaard door uit het ondergrondse deel van het raster een stuk weg te laten. Het raster wordt als het ware over de wortels heen geschoven. Na de werkzaamheden zal dit*

habitattype zich kunnen herstellen. Onderhoud aan het raster zal minimaal zijn, aangezien het een duurzame onderhoudsvriendelijke constructie betreft.

6. *Het plaatsen van het raster voorkomt het passeren van damherten en reeën over wegen/landbouwgebieden waardoor de verkeersveiligheid gewaarborgd wordt en de schade aan de landbouw wordt voorkomen. Aangezien er geen significante effecten worden verwacht, hoeven we niet naar alternatieven te kijken..*
7. *Tellingen uitgevoerd door Waternet in 2009 geeft een totaal aantal van 1084 damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Dit aantal zorgt inmiddels voor grote problemen ten aanzien van de verkeersveiligheid, vraat aan omliggende tuinen en landbouwgebieden.*
8. *Het raster is een goede oplossing voor dit probleem. Door de plaatsing wordt het ongewenst oversteken van damherten en reeën in de bebouwde kom voorkomen. Ook zal de overlast van de damherten en reeën voor de landbouw (vraat landbouwgewassen) worden beperkt. Het raster wordt permanent geplaatst, zodat er sprake is van een blijvende oplossing. Na toetsing aan de instandhoudingsdoelstellingen is vast komen te staan, dat de negatieve effecten van de rasters binnen het Natura 2000-gebied met toepassing van de voorschriften aanvaardbaar zijn.*

Zienswijze van Gemeente Zandvoort

1. *Voor het plaatsen van het raster wordt aandacht gevraagd voor het handhaven van bestaande toegangen voor de ruiterspaden en rekening te houden met de landschappelijke inpassing, zodat het raster zo min mogelijk zichtbaar is voor de gebruikers van het pad langs het Oosterkanaal.*
2. *Voor het plaatsen van de rasters is een bouwvergunning vereist. Deze is wel bij de gemeente Bloemendaal ingediend, maar voor het raster op het Zandvoortse grondgebied is nog geen bouwvergunning ingediend. Het bestemmingsplan laat overigens het plaatsen van een raster tot een hoogte van 2,5 meter toe.*

Onze reactie

1. *Waternet heeft aangegeven het raster zoveel mogelijk landschappelijk in te passen en bestaande toegangen voor ruiterspaden te handhaven.*
2. *Waternet heeft aangegeven dat voor het tracé De Oase en Zandvoortse laan de benodigde (bouw)vergunningen word(t)(en) aangevraagd bij de gemeente Zandvoort. Er is geen coördinatieplicht tussen de Natuurbeschermingswetvergunning en de bouwvergunning.*

Zienswijze Noord-Hollandse Platteland Alliantie

1. *Het plaatsen van het damhertwerend raster in een gebied dat deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is in strijd met het rijksbeleid dat gericht is op verdere versnippering. Een vrije uitwisseling van grote herbivoren is volgens ons een voorwaarde voor het slagen van projecten op dit ambitieniveau.*
2. *De aanwezigheid van het raster is een onaanvaardbare aantasting van de ruimtelijke openheid en samenhang van het overgangslandschap van de duinen naar de open strandvlakten.*
3. *Door verdere verheking door de medegebruiker van dit gebied wordt de omgevingsbeleving verder aangetast dan nu met de bestaande hekwerken al gebeurt. Wij zijn tegen het plaatsen van*

het raster.

Onze Reactie

1. *Zowel aan de noord- als aan de zuidkant van de Amsterdamse Waterleiding Duinen wordt er rekening gehouden met uitwijkmogelijkheden en vergroting van het leefgebied. Aan de zuidkant voorziet het voorgenomen tracé in een verbinding met de aanliggende gebieden.*
- 2/3 *Door het aanbrengen van (fauna)passeer openingen in het raster en de openheid van het raster ten aanzien van de omgeving is ook gelet op de landschappelijke inpassing. Er wordt rekening gehouden met de bestaande toegangspunten in het gebied, dit zal ook meegenomen worden in het plan voor de aanleg van het tracé. In het verleden zijn er in het gebied rasters aangelegd die in de kleur groen gespoten waren. Van deze kleur groen is vast komen te staan dat dit teveel opvalt in het landschap. Van de kleur antracietgrijs is gebleken dat deze kleur veel minder opvallend is. Het raster zal zoveel mogelijk landschappelijk worden ingepast (antraciet grijs gespoten) en enkele meters uit het zicht worden geplaatst van bestaande wandel/ruiterpaden. Het voorgaande zal de belevingswaarde van de recreanten van het open gebied ten goede komen. Overigens is de genoemde belevingswaarde van recreanten in een N2000-gebied geen aspect, waarmee wij bij de beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet rekening mee moeten houden.*

E. Slotoverwegingen

Gezien het feit dat er geen negatieve effecten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied en er geen significant negatieve versturende effecten zijn op de oude waarde van het voormalige beschermde natuurmonument wordt het plaatsen van een damhert en reeën werend raster tussen de ingang de Oase en Panneland en de Oase en Zandvoortselaan aanvaardbaar geacht, door de genoemde voorschriften aan deze vergunning te verbinden. De zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven tot een andere overweging.

F. Procedure en samenhangende besluiten

De voorbereiding van deze vergunning heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk VIII van de Natuurbeschermingswet 1998 en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht.

Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. In het bijzonder willen wij u attenderen op de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet en de mogelijkheid om hiervan ontheffing aan te vragen op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Een dergelijke ontheffing wordt verleend door de Minister van LNV en kan worden aangevraagd bij de Dienst Regelingen, postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

G. Rechtsbescherming

Als u belanghebbende bent, kunt u bezwaar aantekenen tegen dit besluit door binnen een termijn van zes weken een schriftelijk bezwaarschrift in te dienen. De termijn vangt aan op de dag na de datum van verzending van deze vergunning. Het bezwaarschrift kunt u sturen aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 123, 2000 MD Haarlem.

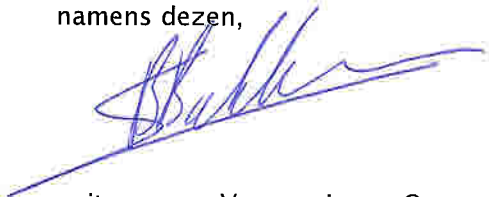
U kunt telefonisch een folder aanvragen over de bezwaarprocedure (023-514 41 41) of voor meer informatie de provinciale website bezoeken: www.noord-holland.nl.

Het indienen van bezwaar schorst de werking van dit besluit niet. Indien u bezwaar heeft gemaakt, bestaat de mogelijkheid om de voorzieningenrechter van de Raad van State te verzoeken om een voorlopige voorziening te treffen indien, gelet op de betrokken belangen, onverwijlde spoed dit vereist. U kunt uw verzoek sturen aan Raad van State, t.a.v. de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

H. Kennisgeving

Van dit besluit zal conform artikel 42, lid 3 van de Nb-wet 1998 door ons kennis worden gegeven middels publicatie in Haarlems Weekblad Haarlem-Bloemendaal, Heemstede Courant op onze provinciale website: www.noord-holland.nl.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

unitmanager Vergunningen Omgeving
dhr. ing. S.B. Bakker

Kopie aan

- PWN Waterleidingbedrijf Amsterdam
- Stichting Duinbehoud
- Ministerie van LNV
- Stichting Natuurbelang Amsterdamse Waterleiding Duinen
- Gemeente Bloemendaal
- Gemeente Zandvoort
- Noord-Hollandse Platteland Alliantie
- Provincie Zuid Holland

ONTVANGEN 14 DEC. 2011

Bouwen en Wonen

Stichting Waternet
t.a.v. dhr. A. Immerzeel
Postbus 94370
1090 GJ AMSTERDAM

WATERNET/AGV Corr.nr.			
DW11-649856			
Class. nr.			
Docum inschr. 15 DEC. 2011			
Afdoen voor			
YOPU	Gezien	Akkoord	
Dijken			
Securiteit			
Akkoord			
	Aktie	Circul.	Paraaf
Immerzeel			

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
gemeente@bloemendaal.nl
www.bloemendaal.nl

Datum : 13 december 2011
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : 2011057149
Behandeld door : J.J.M.M. Vissers
Doorkiesnummer : 023-5225736
Onderwerp : Getekende versie planschadeverhaalsovereenkomst
Verzonden : 13 DEC, 2011
Bijlage(n) : Planschadeverhaalsovereenkomst in tweevoud

Geachte heer Immerzeel,

Hierbij stuur ik u in tweevoud de planschadeverhaalsovereenkomst, conform afspraak. Ik verzoek u zo spoedig mogelijk een ondertekend exemplaar retour te zenden. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact met me opnemen (j.vissers@bloemendaal.nl of 023 - 522 5736).

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,
namens dezen,

J.J.M.M. Vissers
Juridisch beleidsmedewerker afdeling Bouwen en Wonen

2011057149

PLANSCHADEVERHAALSOVEREENKOMST

Overeenkomst voor verhaal van tegemoetkoming in planschade zonder vooruitbetaling met afrekening op basis van werkelijke tegemoetkoming in planschade

Overeenkomst

De ondergetekenden,

De gemeente Bloemendaal, Bloemendaalseweg 158, correspondentieadres: Postbus 201, 2050 AE, te Overveen, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171 Gemeentewet vertegenwoordigd door haar burgemeester, de heer R.Th.M. Nederveen, handelend ter uitvoering van het raadsbesluit van 18 september 2008, hierna te noemen de gemeente,

De gemeente Amsterdam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer E.F.H.M. Cousin, hoofd afdeling Bron- en Natuurbeheer van Stichting Waternet, handelend ter uitvoering van het collegebesluit van 20 december 2011, de volmacht van de burgemeester van 28 december 2005 en de Ondermandaatregeling Waternet, hierna te noemen de verzoeker.

In aanmerking nemende:

- dat de verzoeker bij de gemeente op 25 maart 2009 en 22 april 2010 een principeverzoek heeft ingediend voor het plaatsen van hekken langs de Amsterdamse Waterleidingduinen;
- dat dit bouwplan in strijd is met het geldende bestemmingsplan "Landelijk Gebied";
- dat derhalve de bouwvergunning door de gemeente geweigerd behoort te worden, tenzij de gemeente bereid is om mee te werken aan het herzien van het bestemmingsplan;
- dat uit de gevraagde planologische maatregel schade kan voortvloeien als bedoeld in afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), waardoor er bij de gemeente gerede twijfel bestaat over de vereiste economische uitvoerbaarheid van de gevraagde planologische maatregel;
- dat de gemeente bereid is de door de verzoeker gevraagde planologische maatregel verder in procedure te brengen, onder voorwaarde dat de verzoeker zich ten behoeve van de economische uitvoerbaarheid van de maatregel bereid verklaart de daaruit voortvloeiende voor vergoeding in aanmerking komende tegemoetkoming in planschade volledig aan de gemeente te compenseren;
- dat de gemeente een "Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Bloemendaal 2008" heeft vastgesteld op grond waarvan een derde-belanghebbende zoals de verzoeker betrokken wordt bij de behandeling van aanvragen om tegemoetkoming in planschade;

Komen overeen als volgt:

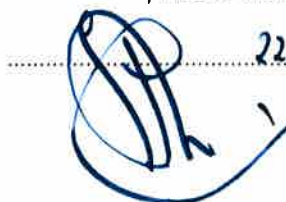
1. De gemeente zal direct na ondertekening door beide partijen van de onderhavige overeenkomst voor verhaal van tegemoetkoming in planschade de planologische maatregel zoals deze door de verzoeker is gevraagd en nader door de gemeente is en wordt vormgegeven in openbare voorbereidingsprocedure brengen.

2. Deze overeenkomst laat de uitoefening van alle publiekrechtelijke bevoegdheden door de gemeente volledig onverlet. De gemeente behoudt haar bevoegdheid om bij nadere overweging, onder meer als gevolg van indiening van schriftelijke zienswijzen, wijzigingen aan te brengen in de door de verzoeker gevraagde planologische maatregel of alsnog te weigeren deze maatregel te treffen.
3. De gemeente zal de verzoeker schriftelijk in kennis stellen van een aanvraag om vergoeding van schade als bedoeld in afdeling 6.1 Wro die voortvloeit uit de gevraagde planologische maatregel zoals deze naar aanleiding van het door de verzoeker ingediende verzoek wordt vastgesteld door de gemeente en in werking treedt. De gemeente zal de verzoeker bij de behandeling van zo'n aanvraag betrekken op de wijze zoals voorgeschreven in de "Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Bloemendaal 2008".
4. De verzoeker verbindt zich om aan de gemeente het totale bedrag te compenseren van de tegemoetkoming in schade als bedoeld in afdeling 6.1 Wro die onherroepelijk voor vergoeding door de gemeente in aanmerking komt en die voortvloeit uit de gevraagde planologische maatregel zoals deze naar aanleiding van het door de verzoeker ingediende verzoek daartoe wordt vastgesteld door de gemeente en in werking treedt.
5. De gemeente zal zo spoedig mogelijk na iedere aparte en onherroepelijke vaststelling van een bedrag van tegemoetkoming in planschade die voortvloeit uit de in artikel 4 bedoelde gevraagde planologische maatregel het bedrag schriftelijk aan de verzoeker mededelen. Ter uitvoering van het in artikel 4 bepaalde verplicht de verzoeker zich het desbetreffend bedrag na iedere mededeling aan de gemeente over te maken binnen twee weken na de verzending van de mededeling door storting op bankrekening 28.50.01.205 ten name van de gemeente Bloemendaal onder vermelding van 'tegemoetkoming in planschade project hekken AWD'.
6. Deze overeenkomst vervalt zodra onherroepelijk vast komt te staan dat de gevraagde planologische maatregel niet wordt vastgesteld, respectievelijk niet in werking zal treden.
7. Het is de verzoeker zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de gemeente niet toegestaan rechten en verplichtingen uit deze overeenkomst over te dragen aan derden; de gemeente is bevoegd aan een mogelijk te geven toestemming nadere voorwaarden te verbinden.
8. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing en geschillen tussen partijen zullen worden beslecht door de bevoegde rechter in het arrondissement waarbinnen het grondgebied van de gemeente is gelegen.

Aldus opgemaakt en getekend te Overveen d.d. 12 december 2011

De gemeente: de burgemeester van de gemeente Bloemendaal, de heer R.Th.M. Nederveen,
Bloemendaalseweg 158, Postbus 201, 2050 AE Overveen

De verzoeker: De gemeente Amsterdam, vertegenwoordigd door Waternet, Korte Ouderkerkerdijk 7 te Amsterdam, hoofd afdeling Bron- en Natuurbeheer, de heer E.F.H.M. Cousin

 22-12-11